

Felix Persoons

**La laktó de
JORAM**

Felix Persoons

LA LUKTO DE JORAM

(Romano pri la rezisto de honesta rabeno
kontraw Jesuo el Nazaret kaj ties doktrino)

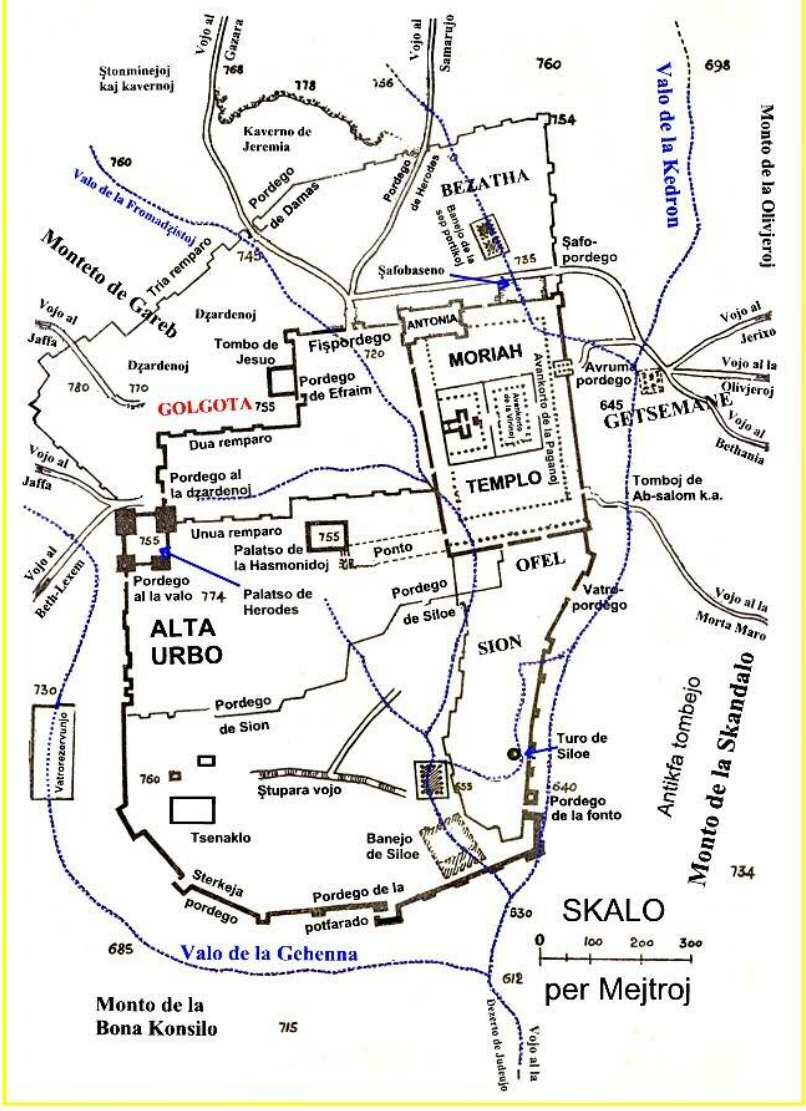
Tradukita al la supernatsia lingvo
Universala Esperanto
fare de
Manuel Halvelik

Originala nederlanda titolo: JORAM
Eldono: Davidsfonds, Leuven (Belgio), 1949

2011

JERUZALEMO

en la tempo de Jesuo

La jena romano temas pri la dolora konflikto inter tradicia hebrea kredo kaj revolutsia kristanismo, personigita kaj kontsentrita en la imaga figuro de pia kaj sadža rabeno, Joram, fronte al la enigma kaj potentsa nova profeto Jesuo el Nazaret. Tiu-tŝi lasta ja respondas unuflanke al karakterizoj donitaj en la Tenaxo (Biblio) pri la promesita Mesio-Redžo de Israel, kiu kondukus la Popolon de la Promeso al tutmonda gloro, sed kiu aliflanke spitas la moseajn ledžojn kaj aŭtoritatojn, vivas kiel mizerulo, alstrebas neniun gloron, kaj eŝ mortas per la terura morto de abomena krim-ulo.

Džis la hodiawa tago, Jesuo estas honto kaj skandalo por fundamentismaj Judoj, law reganta klarigado de la kontsernej talmudaj tekstoj. Tamen, aktuale kaj dawre pli kaj pli da Gefiljoj de Israel agnoskas la iaman Kondamniton kiel sian veran Redžon kaj Mesion, nomizante sin *Mesianaj Judoj*, džis eŝ en Israelijo mem. “La lukto de Joram” tiel estas la lukto de dawre pli multaj inter ili.

La aŭtoro lerte kaj klare stipovis enbildigi la etoson kaj morojn de la teokratija sotsio de Judoj en tiu tempo, kfankam tsentraj personoj kaj tsirkonstantsoj restas tute elpensitaj. Por historike aŭtenta rekonstruo, vidu mian tradukon *La Protseso kontraw Jesuo el Nazaret* surbaze de la detalega frantslingva studažo *Valeur de l'assemblée qui prononça la peine de mort contre Jésus-Christ*, verkita de la fratoj LÉMANN, ambaw Filjoj de Israel.

La tradukinto

Rabeno kaj Filjino

– “La konfuzo de Babel estas, kara Edisa!” diris Rabeno Joram al sia filjino, dum ili kune sertŝis trairon al la Ŝafpordego.

– “Hej , turbanulo, movu tsin for!”

– “Foratŝidžu, maljunulo!”

– “Ek, mi diras al tsi!!”

– “El mia vojo, Judo!”

– “Mi salutas vin, floro de Judujo.”

– “Haltu!!”

– “Post Vi, Rabi!”

Jen kriis glatrazita rajdisto en romena lingvo, tie vokis kruda veturigisto en la ŝiria, alie kritŝis talarvestita azenrajdanto per galiluja aktsento. Arama kaj hebrea ne malaperadis el la lufto. La flatema saluto por Edisa sonis helene, sed la knabino etŝ ne supred rigardis pro dži.

– “Atenton!” avertis ŝi ektimigite.

Džustatempe ŝi ekkaptis sian patron je la brako kaj tiris lin for de antaw la radoj de malpeza romena tŝareto.

– “Jesjes Babel en Sion dži estas; Babel, Babel!” meditis Joram denove.

Edisa ne awskultis. Pala pro timo ŝi sertŝis liberan lok- eton, kied ŝi delikate kuntiris la patron. Edisa estis deksepjara Judino, flekstalia kaj fortikstatura. Avrumaj ringegoj ornamis ŝiajn plenrondajn, eburblankajn brakojn. Avrumaj estis ankaw la ringoj je oreloj kaj fingroj. Ŝi portis blankan robon kaj flateman, palbluan vualeton. Tŝi-trae brilis viglaj, grandaj okuloj, sub forte kurbidžintaj malhelaj brovoj. Kiel la ledžere kurbidžinta nazo, tiel ankaw la karnoplenaj vangoj, kiuj desegnidžis tra la fajna

vualo, povus aparteni al aminda knabinvizadžo. El du direktoj sin trudis veturiloj, rajdantoj, kaj piedirantoj al la pordego, kaj ankaw en du partojd sin disigis la grupo, kiu estis suktsesinta elmuregi sin. Maldestre arkidžis vojo en la Judeajd Montojd, destre malsupred iris alia al la Valo de Jehošafat.

Patro kaj filjino nun movis sin pli libere. Ili direktis siajn paŝojn al vilao, rekte kontraŭ la urbopordego, sur la punto de la vojforkidžo.

Tŝi-tie posedis la prospera bibliklarigisto sian kamparan restadejon. Konstruita el blanka montoŝtono, la platategmenta vilao akre apartidžis disde la supred elkreskantaj rudžaj tsipresoj en la malantawažo kaj disde la lardžaj tsedroj kun siaj malhelaj vertoj.

La knabino lasis sian patron paŝi unua tra la tŝirkawbarilo kaj tiam ree altrotis tŝe lia maldestra flanko.

– “Tiuj homoj tŝiuj hastas kfazaw la Satano blovus al ili sur la kalkanojd!” parolis ŝi.

– “Tion gi ankaw faras!” respondis Joram.

Dorse de la lodžejo ili kune iris law ekstera ŝtuparo al la tegmento. Edisa žetis sian vualon sur ripozokreftod kaj, afable babilante, ŝi malbukifis al sia patro la malhelverdan mantelon, džin zorge kunfaldis kaj tiam ancoraw helpis depreni la mult-koloran turbanon kaj alligi freŝ-purajn blu-silkajn sandalojn.

– “Nun mi konstatu kiel prosperis al Misax la vespermandžo,” ŝi adiawis.

Joram felitŝe postridetis ŝin. Li ŝajnis ancoraw ne senti tujan bezonon pri ripozo. Iomete li

disstretŝis sin, kontenta esti malŝardzita de sia superflua vestaĵaro. Per ambaw manoj li glitfrotis sian helbrunan robon kaj tiam ekpaŝis al la tegmenta balustraro.

Kun mano sur la densa, nigra barbo, atente li opservis la movidĵadon tŝe la pordego kaj esplore supred rigardis la ŝoseon al Jerixo.

Malsatete, kfazaw ne trovante kion li sertŝis, li skuis sian kapon kaj deturnis sin pli destred. Je malpli ol unu ŝtoneta distantso tŝe tiu flanko staris la laborejo de lia sola najbaro, la helena skulptisto Filok. Tiu estis dĵuste aliranta kaj Joram salute gestis al li. Ankaw al la sykomorhoj, la palmoj kaj terebintarboj en sia dĵardeno deditŝis la rabeno rigardon. Malrapide li direktis sin nun al la mezo de la tegmento kaj klinis sin super la apertaĵod por enflari la freŝan lufton super la fontano kiu ŝawme swarmis en la interna korto, dĵis li fine sternis sin sur la kusenoj de ebur-osta ripozokrefto.

Kfankam ankaw starante li faris dignan impreson, en kuŝanta pozo li tamen aperis – pro lardĵidĵo de lia plenkarna vizadĵo kaj pliakra pintidĵo de lia peza nazo ankoraw pli impona kaj li ankaw ŝajnis pli adĵa ol la oprogresinta kfindekjarulo kiu li efektive estis. Postsignoj de intensaj pensado kaj konsiderado kuŝis tŝizitaj en liaj frunto kaj buŝotŝirkawo.

En vero Joram tŝiam klopodis esti logika en pensoj kaj agoj. El siaj tŝiutagaj sadĵumadoj li ofte tiris en tuta sintsero konkludojn, kiuj konsternis la aliajn majstrojn, kaj tion ankoraw pli faris kiam li demonstris ankaw la kuradĵon pro-

klami siajn konkludojn per la vivo kaj instruado. Etŝ kiam la tŝefpastro lin admonis pro lia mordanta kritiko pri tolerataj popolkutimoj – kun pagana odoreto, diris Joram – aw pri ŝokanta dekadentso en la puraj kaj prapatraj moroj, aw pri misuzoj en la Templo, tŝe kiuj, tiel asertis la tŝefpastro, li judŝis multe tro severe, tiam povis Joram opstine persistante dawrigi la defendon de sia vidopunto. Pro tiu kialo oni estis registrinta lin kiel la plej maltsedeman inter tŝiuj Membroj de la Alta Konsilianaro.

Nun li pensas pri la negotsetoj, ŝus finfaritaj en lia butiko de art- kaj luksartikloj en la urbo. Li vendis plurajn tŝekuŝajn divanojn kaj valorajuojn, tŝiuj arte ornamitaj per tŝizlaboraŝo el eburo, fare de lia najbaro apude. Vera belarto, tion oni rajtas diri. Domadŝe ke tiu junulo forfuŝas multan tempon per skulptado de abomenindaj idolbildoj. Honesta viro li ja tamen estas, komplezema kaj sen inklino al malmoralaj dibotŝoj. Blanka ŝafo inter la paganoj. Sed... idoladoranto, sekfe do anatejmulo! Domadŝe! Nu, tio estu lia kontserno. Al mi sufitŝas liaj laboraŝoj.

La rigardoj de Joram nun ampleksas la templan konstruaŝon, situantan antaw li sur la monto Moria. Ili glitas lawlonge de sennombraj kreneloj kaj ekripozas sur la blank-marmoran turon kun avrumaj pintoj de la santejo.

– “Adonai, mi dankas Vin pro tio ke mi ne apartenas al tiuj teruraj, paganaj malagnoskantoj de Via nomo. Mi dankas Vin pro tio ke Vi elektis nin kiel Vian popolon!”

Kiam Joram idŝis membro de la Alta Konsilistaro,

li žuris en kompleta malmensogemo kaj je la trezoro de la Templo, esti gardisto de la unu-Dio-printsipo, instrui la judan religion sen herezoj kaj maltседeme kontraŭbatali tŝiujn malmoralajn fikutimojn kaj paganajn devojidžojn. Inter la apartidžintoj kiuj sin nomizas Farisajoj, de-post kelka tempo li staras ankoraŭ pli apartidžinta, li kun la majstroj Nikodem kaj Josef. Estas tiel de-post kiam tiu mistera pentopredikisto Johanan baptis en la Jordan-rivero, kaj mergis ankoraŭ lin en la vatrod. Joram ankoraŭ aŭdas la punaplikon kontraŭ la malinklinajd Synhedranojd fare de tiu profeto: “Serpentidaro!” akris Johanan. Estis krude, estis aŭdatsege. Ne mirige ke la ofenditoj venene dentogrintsis; ke ili insultis lin kaj liajn amikojn kiel naivulojn kaj festis kun la Sadukanoj kiam tiu eldezerta predikisto pagis per sia kapo. Sed vidu, Johanan ritsevis posteulon: tŝarpentistofiljon el Nazaret. Strangege viro, ne Farisajo, ne Sadukano, ne oficialulo, sed simpla metiisto tridekjara, kiu subite per mirigaj faroj kaj konsterna doktrino žetas tutan Israelujon en kirlod kaj tawzod.

Iuj kolegoj de la Konsilianaro estas sarkasme demandintaj al Joram tŝu ankoraŭ li jam kredas je la mesia senditetso de tiu tŝarpentisto: “Tŝu ankoraŭ vi law patrino brantŝo ne estas Galilujano?” aldonis ili provoke.

Nu, lasu ilin, la mokemulojn! Konsekritaj aferoj postulas seriozon! Tŝu tiu meblofaristo estas la Mesio, mi ne stias. Kelkiuj vidas en li iun soloman sadžon, iun davidan santon kaj iun elijan potentson. Onidire li multobligus panon, ku-

ratsus lepron kaj aliajn malsanojn. Aliuj, pretsipe la skriboklarigistoj, konsideras lin *mesith*, kiu malsantigas la Ŝabatfeston kaj mandžas per nelavitaj manoj. Envere tiajn aferojn ne farus santoleifito de Jehovo! Almenaw ne se, nu jes, se li, estante delegito de Dio mem, ne ritsevis la rajton estigi reformizojn kfazaw kiel nova Moseo. Estus tio aprobinda, dezirinda, kaj vere tawga tasko por la Mesio! Estus ankaw kunforme kun la Skriboj. La Synhedro rolas ja kia malvigla bona administrataro tŝe iuj ledzorompoj, tŝe manko je respekto en la Sinjora Domego, kaj same tie kie abundo da dubindaj eksplikoj igas la Ledžon malaplikebla, aw tie kie trouzo de potentso, de kruelo kaj malnoblažoj fare de eminentuloj intsitas la popolon. Ke Josef, Nikodem, kaj mi al tio montris, estis por la aliaj – pleje ancoraw por la tŝefpastroj – osto en la gordžo!

Joram ancoraw konstruadas siajn altajn esperojn pri la Mesio, kiam lia filjino supred paŝas la ŝtuparon. Ŝi anontsas la viziton de Filok, la najbaro. Je signo de sia patro, Edisa supred gestas la Helenon.

– “Saluton!” sonas simple, ire kaj revene, kfazaw inter du amikoj. Ambaw bone stias kial ili forlasas sian judan aw grekan salutmanieron: mentsii tŝe tio Jehovon aw la pagandiaron, povus ja alporti militon anstataw profiton.

La vizitanto estas helena homtipo de okulfrape harmon-etsa kaj swelta staturo. Tŝarma juna viro de dudek-kfino eble, kun dignoplenaj trajtoj, rekta nazo, lardžaj malhelaj brovoj kaj freŝaj

okuloj en kiuj vivas la junadžo, sed tamen jam regata per potentso de pliforta volo.

Neniam estas Joram metinta piedon en la laborejod de jena skulptisto; tio igus lin ledže nepura. Sed negotsojn li jes plenumas kun tiutŝi en-sekrete kontrawromensenta fremdulo, multajn kaj bonajn negotsojn. Tŝiuj art-objektoj el holtso aw ŝtono aw maldika metalo, kiujn li ofertas por vendo en sia urba magazeno, portas lian stampon. Tŝar liaj skulptažoj deziratas. La komertsisto konsultas lin tŝe tŝiu grava atŝeto de juvelŝtono, de ardžentažo aw de avrumažo, de tsitroj, harpoj, tsimbaloj, kaj multekostaj armoj, tŝar pri tŝiuj tiuj varoj estas Filok elstara spertulo. Tŝiam tamen devas la pagano alproksimigi sin al la Judo, kiel tsetere ankaw okazas preskaw tŝiun tagnokton en la vespero.

– “La tago estis ritŝa je benoj, Filok!” diras Joram per bremsata jubilo en la votŝo, kiam la juna viro estas eksidinta. “Vi ree povas pretigi tri tŝe-tablajn kreftojn kaj kfin valoražajn kestojn. Mi gratulas vin refoje pro viaj laboražoj; oni efektive forŝiras ilin el miaj manoj!”

La okuloj de la junulo briletas tŝe tiu lawda elmonro. Sed tuj malaperas la entuziasmo el liaj trajtoj kaj tŝedas lokon al plimorna animstato.

– “Mi zorgos pri tio,” diras li sufitŝe nevarme. Kfazaw tŝio estas per tio dirita, la du dum kelkaj momentoj silentas. Per oblikfa rigardo Joram baldaw rimarkas, ke lia najbaro prifingras proprajn pensojn.

– “Vi diras, Joram, ke mia laboro renkontas aprezon,” fine komentsas la Heleno. “Kaj tamen

vi ne havas la plej bonan, ne, de malproksime ne la elektitaĵon de tio kio forlasas mian artmetiejon. La ebur-ostajn dekoratsaĵojn, kiujn mi havigas al vi, vi povas nomizi platŝaj kaj gustoplenaj, se vi volas. Sed tŝiuj tiuj belaĵoj, tiuj bukloj kaj linioj kaj tŝiamaj garnituroj...! Ba! Ne estas en ili spirito, ne animo, ne vivo! Tio ne parolas al la sentaro! Diletantaĵo dĝi estas, kromafero vide al tŝio alia, al la vera artistetso kiu tiklas kaj ekkaptas, kiu elvokas entuziasmon aw malinklinon, admiron aw kompaton, honoradon, aw abomenon, tŝar dĝi estas la vivo, homa vivo, koro!”

Kun sagatsa rideto Joram estas awskultinta. Li jam stias kied tselas la Heleno.

– “Vi ne faros al vi tŝizitajn bildojn!» diras la Sinjoro, nia Dio. Kaj mia destra mano elsekidĝu se mi lasos min alluri al vendado de viaj homfiguroj! kontrawas Joram.

Malprava vi estas, Joram, ege malprava! Nun vi vendas nur al homoj de viaj raso kaj religio, aw ja preskaw el-metite. Sed permesu al mi dekoratsi viajn valorkestojn kaj kreftojn per modeloj de homoj, bestoj kaj dioj – laboro, kiu estas kara al mi – kaj via vendado duoblidĝos, trioblidĝos per unu bato! Romenoj kaj Helenoj, Ŝirianoj kaj Edĝiptoj kaj tŝiuj fremduloj en la lando kur- atakos vian butikon, kaj via magazeno idĝos tro malvasta!”

– “Neniam!” ripetas Joram malvarme.

– “Ne por mi mem mi diras tion,” reparolas Filok. “La kuprum-kolora Edĝipto kun sia maldika korpo kaj sia plat-gladita kap-hararo, kiu lodĝas

en via strato, vendatŝas tŝion kion mi volas tŝedi al li. Sed mi ne ŝatas tiun monuj-detranŝiston. Plivole mi vidus vin tŝion-tŝi enmerkatiĝi. Vi estas honesta komertsisto, viro de pruvita fidelo, kaj permesu al mi tion diri: amiko!”

– “Ni staras tiel fore unu disde la alia kiel Jehovo kaj la Demonio, tŝar tŝi estas pagano,” murmuras la rabeno, sen ofenda intentso.

– “Ax, ne diru tion, Joram! Vi ŝatas art-verkojn same kiel mi. Tio kunligas nin, pli ol niaj komertsaj intertraktoj...”

– “Vi faras bildojn, kiuj estas idoloj. Tio fosas abismon inter ni, netransireblan!” grumblas Joram.

– “Tŝar mi kredas je la dioj! Tŝar mi estas sintsera en mia arto!”

– “Homprofana dŝi estas, via arto! Egzistas nur ŝunu Dio! Nŝa Dio!”

– “Antawjudŝo! Sed nu, ni ne denove kferelu pri tio. Io alia pezas sur mia koro. Tŝu vi konas Jesuon el Nazaret?”

Tiel estas Joram surprizita pro tiu demando, ke li dum kelkaj minutoj senparole alrigardas non Filok. Kion volas tiu Heleno? Enmikŝi ŝin en niaj d malpatŝojd? Aw tŝu tiu tŝarpentisto rilatas al lia arto!?

– “Li estas Judo, Galilujano!” awdigas Joram, signifoplene.

– “Mi vin Judojn ne malamamas!” ŝin defendas Filok. “Kaj tŝerte ne tiun Judon! Mi konas Lin. De proksime. Lin sekfŝis dum pluraj tagoj en Galil-ujo.”

– “Mi vidis lin nur de malproksime, antaw

preskaw unu kaj duona jaroj” tsertigas la rabeno. Kaj tsi, kion tsi pensas pri li” demandas li tiam, ne sen insisto.

Filok abrupte antawed klinas sin.

– “Neniam,” diras li, kaj liaj paroloj sonas kun ardo, “neniam mi vidis pli belan homon ol tiun! Kia soleno en tiu alta staturo! Kia redža majesto en tiu trankfila vizadžo! En tuta tiu digna sinteno! En tŝiuj tiuj movoj! Tŝu iam vi vidis la ravajn virojn de Ateno? Tŝu en via vivo vi vidis la beleg-ajn figurojn de Heraklees, Apoloon, Nikee kaj de gladiandroj skulptitaj fare de helenaj artistoj? Ax ne, vi ne alrigardas bildojn; estas peko, tŝu ne? Mi jes vidis tŝion-tŝi kaj diras: tŝio kio karesis miajn okulojn kontserne beletsikan eminenton, malaperas antaw la miraklo de ideala belo en tiu-tŝi viro! Nenie mi malkovris korpon tiel sen-riprotŝe egalpeze konstruitan kiel tiun de jena fleksplena Galilujano! Neniam vizadžon tiel tŝarme modlitan kaj tamen tiel detsideman je es-primo kiel la lian! Malkaŝemaj okuloj, tiel klaraj kaj profundaj! Nazo kaj brovoj, vangoj, lipoj kaj mentono tiel konvene adaptitaj al la ebena, alta frunto kaj al tiu detalo de lia staturo. Redža monumento li estas, senartifika kaj tamen de plej altgrada arto. Plej bela inter la plej belaj homoj! Lian bildon mi volas modli, Joram! Mi skulptos džin el marmoro de Paroso. Kaj sendos al Ateno, por tie paradegi kiel la plej nobla reproduktažo de Zews! Famo estos...”

– “Idioto tsi estas! Idiotego!!” abrupte interrompas la rabeno la paroladon, dum li ekstaras kaj tŝiu fibro en li vibras pro senbrida indigno. “Tsi volas

uzi la bildon de viro el la Elektita Popolo por idolana adorado de la korpo!! *Raka!* Tion tsi ne faros!! Estas blasfemo! Estas frenezo! Mi rompos la rilatojn kun tsi! Tsin denuntsos tŝe la Alta Konsilianaro! Mi igos tsin forpeli el la lando!”

La junulo patsientse awskultas tiun eksplodon, sen iu elmonro de maltrankfilidžo.

– “Vi ja stias, ke la okupatsa awtoritato ne tolerus tŝi-laston,” li diras kfiete. “Nu, bildo de Judo estas bildo kia iu ajn... Tsetere estu trankfila, kara Joram, mi ankoraw ne alvenis al tiu tselo. La reproduktažo kiun mi knedis, estas jam detruita.”

– “Ha!”

– “Kfar fojojn mi rekomentsis. Tŝiufoje mi džen disbatis, tŝar...”

– “Tŝar la Dio de la Hebreoj levigis tsian propran manon kontraŭ tiud sendiad verkod!”

– “Tŝar la bildo restis senfine malproksima de la etera puro kiun mi volis formizi el dži! Denove mi volas iri al li kiun dži porprezentu; denove lin alrigardi. Neforviŝeble mi ensorbos džen la lastan trajton de lia estažo en miad memorod, kaj tiam mi ree komentsos. Mi volis nur peti vin helpi min en la opservado de mia subjekto.”

Joram ree mallevis sin.

– “Antawe tsi petis min pri la rajto nomizi min 'amiko' diras li, kaj lia votŝo nun sonas tute senintsite. “Nu do, kiel amiko mi petas tsin: ne faru tiun statuon! Ne faru blasfeman misuzon de via arto. Rezignu por komplezi al mi, Filok!”

Joram atendas; Filok ne diras vorton.

Tiaj ili sidadas.

Suno klinas sin al la horizonto. La krepusko tawzas la tŝielon. Mallumidžas. Silento dawras sur la tegmento de la egzegezisto. Najtingalo ekprovas sian melodon en la foliario de džardena tamarisko. Sur la ekstera ŝtuparo singarde supred iras, ŝtupon post ŝtupo, juna knabino, stivola ekstii la motivon de tiu longa silentado tie supre.

Tŝiu siavitse, unu el la viroj oblikfe spionas al la alia, sed ne eligas sonon. Ankoraw ne kiam iliaj rigardoj interkrutsas sin. Intensa estas ilia tserbifado, intensa ilia silentado.

La vizadžo de Edisa kaŝrigardas trans la tegmentod.

Filok ekstaras, riverentsas kaj iras al la ŝtuparo. La knabino jam ventegas malsupred, du tri ŝtupojn samtempe. Malsupre ŝi spionstaras malantaw gapantaj sklavinoj.

La juna Heleno estas ekrimarkinta ŝin, sed ne montras tion.

– “Bela vi estas, Edisa!” flustras li al si mem, “inda por enbildigi. Kaj tion mi faris ja, ekster via stio. Sed apud li, tiu Galilujano, tiu tŝarpentisto, vi estas karikaturo, silueto, ombro!”

Detsidema estas la paŝo de la fremdulo. Fiera estas lia tenidžo. Brileto de memkontsia forto kuŝas en liaj okuloj.

– “Atleto li estas,” murmuras Edisa, “sed kial li iras for...?”

Fiaskinta Ribelo

La kampoj kuŝas malmolaj kaj fendoplenaj. La samumvento, venante el sudoriento, sorbas la lastan humidetson el la terkrusto. Etŝ fiherboj brulsekidžas. Sole iuj kardoj kun profunda konus-radiko makulas ancoraw ie-tie per senkoloridzinta grizverda robeto. La kamparanoj tamen frotas al si la manojn: la tritikogarboj estas draŝitaj kaj la sekalo sekurlokizita, la lasta vinbergapolo estas plukita kaj premita. La kamparlaboro plu ne postulas manojn. Nun la Felahoj povas libere festeni kaj danki Jehovon pro la rikolto, samokaze memorante Gian endezertajn bon-farojn al la Prapatroj. Nun ili havas tempon por almarŝi la santan Sion por la ok tagojn longa Tendara Festo. Dum tuta semajno ili restados en lauwbokabanoj, kaj dumtage tŝeestos la grandiozan solenaĵon de vatrotŝerpado tŝe la fonto de Ŝiloax, fare de la pastroj, kaj aspergadon de la oferaĵoj en la Templo per la benita vatro. La vaporigitan fluidaĵon ili vidos tŝieled idži kaj tiam petegos Jehovon ke Gi denove gutigu dĵin malsupred kiel pluvon kaj sate trinkigu iliajn soifantajn kultivogrundojn por la nova rikolto.

Kun tia animstato la kamparuloj venis ja tŝiujare el foraj anguloj de la palestina teritorio. Sed tiuntŝi jaron la Galilujanoj alpaŝis kun kromaj, kaŝitaj sentoj. Dum du jaroj ili estis vidintaj, kun nur mallongaj interrompoj aganta en ilia medio,

la profeton Jesuo el Nazaret.

Ili estis spertintaj Liajn senkomparajn mirigaĵojn, estis kaptintaj Liajn malkaŝemajn, majstrajn parolojn kaj elsertŝintaj liajn misteran majeston kaj nekларigeblan potentson en tŝio-tŝi. Pli ol unu fojon ili klopodis proklami Lin Redĝo kaj Mesio, sed Li ade malaktseptis. Tamen nun, nun en tiu-tŝi festo, ili esperis la permeson pruntedoni al Li siajn brakojn por grunded bati kaj elpeli la malamatajn Romenojn, por starigi Lin je kapo de la eterna Juda Regno, delonge antawdirita. Ke Pilatus planifis intrigojn por deturni monon, ilian monon, de la templa trezoro, por konstruado de akfodukto, tio prezentis bonvenan pretekston por ribelo.

De-sur la teraso Joram vidis pretermarŝi la Galilujanojn en karavanoj kaj malaperi tra la Ŝafpordego. Li prispionis per akra rigardo la alpaŝegantajn pilgrimantojn. Ne, nenion eksterordinaran li rimarkis tŝe tiuj homoj, pri kiuj la membroj de la Synagogo asertas kun timo, ke ili kultivas kaŝintentson. Ili portis siajn bukedojn el brantŝetoj de mirto aw saliko, de palmo aw de perza pomarbo, kiel tŝiujare, kaj ili kantadis. Aw tŝu tamen, je pli funda esploro, ilia rigardo ja estis iom pli morna, ilia kantado iom pli profunda? Nu, povus esti imagemo estigita en li fare de la flustrokampanjo. Joram pridemandis sian filjinon:

– “Tŝu tsi vidas ion nekutiman en tiuj Galilujanoj, Edisa?”

– “Tŝu nekutiman? Ne, Patsjo; kion do? Ho, tŝu ili kunhavas sian meblofariston? Ne, ne aperas

tiel. La grupoj neniun dense tŝirkawas. Kaj tion ili tserte farus kun la Nazaretano. Ili kredas lin ja la Mesio, tŝu ne?”

Ne, ankaw Joram konstatas nenion suspektindan. La festo sendube kfiete evoluos. La Synhedro vidas tŝie ribelemon hodiawtage! Inter la pilgrimantoj elstaras swelta kaj fortika viro kun olivokolora vizadŝo; li salutas non Joram eldistantse. La rabeno rekonas lin: Izboret, komertsisto el Tiberias. Li gestas al li proksimigi sin kaj invitas lin kaj lian kunulon Zamlex ekokupi en lia dŝardeno la najbaran awtunfestan lawbokabanon. Volonte ili aktseptas. Sed antawe ili devas iri al la urbo. Joram akompanas ilin por tŝeesti kunvenon de la Alta Konsilio.

Tŝu tamen... tamen dandŝero pri ekribelo? Kaja-fa, la aktuala tŝefpastro, komunikis dŝin en tiu antawvespero de la festo al tŝiuj synhedranoj, kiel kaŝendan sekreton, kiel ion kio nepre nenial okazu. Malbone preparita! Dandŝera kiel la var-mega samumo de la dezerto, kiu tŝion forbalaas. Ankaw nian lastan grajnon de sendependetso dispremi kapablas. Nian naSion dum longa tempo, se ne por eterne, renversi povus kaj entombigi sub brulantad sablod! La Romenoj estas tro potentsaj. Ke tŝiu el vi lud-igu sian influon por malkonsili al la popolo la ribelon. Dŝin malpermesi. Nia devo vokas nin, respektindaj superuloj! Vokas lawte: neniu ribelo! Neniu ribelo! Gardu kaj agu! Agu! Malgraw la

Ŝabat-ripozoz!

Joram ne gardis; Joram ne agis. Male, pri multo li tserbifis. Ne pri ebla revolutsio. Jes pri tŝio kion li awdis vespere en la kabano el buŝoj de la gastprenitaj Galilujanoj, de Izboret kaj Zamlex. Horojn longe tiuj du entuziasme rakontadis pri Jesuo, la mirakla Tŝarpentisto. En Kapernaum Li sanigis paralizitan Farisajon, tie etŝ reed vivigis mortintan knabinon; leprulojn li kuratsis subite kaj serviston de romena Tsentopestro je distantso. Manplenon da pano li igis plimultidŝi tiele ke miloj per dŝi satmandŝis.

– “Kaj lia sinteno antaw la superuloj?” informigis sin Joram.

– “Severa, Rabeno, severa kiel Elija por Axab kaj Jizebel! Lia buŝo eligas parolojn de awtoritato. Ne kiel niaj synagogaj superuloj. Ne kiel rabeno. Ne kiel etŝ tŝefpastro. Sed kfazaw estus Moseo mem!

– “Kaj lia instruado?”

– “Tufoje dŝi devojidŝas de la klarigoj, kiujn ni dŝis nun awdis de niaj egzegezistoj. Tial multaj superuloj koleras kontrau lid.”

– “Kaj lia vivmaniero?”

– “Palan disputemulon li ne similas, seka dezertolodŝanto li ne estas. Sed lia parolo estas santa, lia egzemplo prava en tŝio. Liaj faroj estas tŝiam justaj kaj ian pekon ni ne malkovris. Li petas pentofari. Li petas humiletson. Li petas multe da fido kaj amo. ”

– “Tŝu li pretekstas esti la Santoleito?”

– “Li estas! Sed alimaniere ol ni espektis. Redžo Li ne permesas ke oni proklamu Lin. Stranga Mesio Li estas!”

Strangulo, efektive, estas tiu Jesuo! Pri tio Joram tserbifis. Li esplorfolumis en skribrulaĵoj kaj multon kolektis, kio estas antawdirita pri la Mesio. La profetaj vortoj: «Estante mem justa, mia servisto kondukos multajn al justo, kies maljuston Li estas portinta,» ŝajnas law la Galilujanoj – sed ne law la Alta Konsilio – aplikebla al li en la unua parto. Pri plenumo de la dua parto de tiu-tŝi profetaĵo Joram nenion trovas en li.

Tiele la rabeno detale analizis multajn tekstojn kaj tŝiufoje ili estigis pli da konfuzo en lia menso. Pri unu afero tamen la Nazaretano ŝajnas interakordidži kun Joram: ankaw li havas nekutiman kontsepton pri tio kia estu la Mesio. Tiuntŝi starponton Joram volonte ekstius pli intime. Se bezone li volas ja iam pridemandi la lawdatan instruiston mem...

Nun la Tendarfesto estas komentsinta. En la urbo swarmas pilgrimantoj.

Kun Edisa li hastas tra la Ŝafpordego. Kuneston de Filok, la statu-tŝizisto, li malaktseptas en tiutŝi festotago. “Tŝu tsi eble volas revidi tiun Jesuo, pro tsia bildo? Li ne estas tie-tŝi!” Per tio li fiforigas la paganon. “Ke tiu idolisto kaj Ŝabatprofanisto hodiaw prefere restu tŝe siaj blokoj kaj tŝiziloj!” li grumblas al Edisa.

Tra la unua templa pordego Joram volas eniri, sed li rimarkas ke la amaso forlasas la santan

ejon kaj prempuŝas en direkto al la romena fortreso Antonia. Patro kaj filjino lasas sin esti kunpuŝataj. Sur Gabatha, la derkagoro antaw la enirejo de la fortikaĵo, estas konfuza bruoj de votŝoj. Galilujanoj vokas kaj krias antaw la tribuno sur kiu sidadas Pilatus, la gubernisto. Joram awdas lin krei kun insisto insult-parolojn. Temas pri la intentsataj arandĵoj rilate al la templotrezoro. Awdu! ie sonas longastretŝa buktsena tono, sekfata de tri mallongaj ekpuŝoj. Subite ekestas inter la tsentoj da manifestantoj kirla kunpremado kaj kortremiga kriatŝado. Kio okazas? Klaboroj levatas kaj surbatas la konsternitajn Galilujanojn. Sub siaj okuloj Joram vidas fali fortajn knabegojn. Tie kaj alie kaj tŝie tŝirkawe martelas bastonoj, kurbigas sin batatoj kaj sonas krioj: “Perfido! perfido!”

La miloj sur la platso fudžas, premsekfataj de tsentoj da bastonportistoj, kiuj desaltas de la ŝtona derkagoro.

– “Rapidu for, Edisa! Eble...” Ili dreed hastas al la Temploplatso.

Ankaw tie swarmas nekutima maltrankfilo. Armizitaj Romenoj sturmas kurpaŝe el la fortreso. Aliaj soldatoj glitas per grimp-ŝnuregoj de sur la tŝirkawstarantaj kolomoj kaj kuras al la templovizitantoj, kiujn ili kunpelas en la pastrad antawkortod.

– “Venu!” ordonas Joram denove. “Eble ekribelo de la Galilujanoj. Mi ne volas partopreni!”

Senprokraste patro kaj filjino returnas al sia vilao. Tie ili atendas la eventojn. Post mallonga tempo aperas Izboret kaj Zamlex.

– “Ni atendis tŝe la lago de Ŝiloax. Milope. Subite nin alkuregis Romenoj de-sur la Redža Platso. Ili dispelis nin per forto. Kio okazis?”

– “Tŝu vi planifis ribelon?” demandas Joram sen iu pre-paro.

– “Tŝu ni? Kia penso!”

– “Kaj tamen... Kaj tamen!”

La Altkonsilia Membro konservas propran opinion. Ili, Kajafa aw aliaj Adžuloj, estas 'agintaj'. Ili pli multon stiis pri tiu ribelo. Ili avertis la Romenojn...

– “Se nur nia Jesuo el Nazaret estintus tie!” plendas la Galilujanoj. “Li per si sola estus sufitŝe potentsa kontraŭ tiud romenad fiularod. Lia spiro sola detruus pli da malamikoj ol ni tŝiuj kune. Kie estas do Lia spiro? Kie estas Lia mano? Kie fine kaj entute Li estas? Tiam-tŝi estintus Lia horo; la popolo estis surloke, kun dekmiloj kaj pli por Lin tŝirkawi kaj apogi!”

Joram rimarkas bedawron, preskaw malesperon en tiuj grandaj okuloj. Tŝu do vere ili estis esperintaj pri sukteso, kaj nun prisilentas siajn pli profundajn pensojn? La rabeno vidas kiel potentsa jam estas la manteno de la Nazaretano je la elektita popolo.

– “Via Jesuo ne estas en Jeruzalemo,” diras li.

– “Se Li nur estus informita! Ankaw je distantso Li povas fari kion Li volas!”

– “Nu kiön li volas? Tŝu li vere deziras forpeli la Romenojn?”

– “Li devas! Li volas! Alimaniere kiel Li estu nia Mesio, nia Liberigonto!?”

– “Kiel? Jes, kiel? Estas pensebla ankaw alia

liberigo. Kaj ebla. Etŝ pli utila kaj netsesa!”
prudente pripensigas la rabeno.

– “Kiele do??”

– “Tŝu vi ne legis ke Jehovo promesis Savonton jam al niaj unüaj pragepatroj? Tiam ne egzistis Romenoj. Kaj kiel la Sinjoro promesis tiun Savonton denove al la patriarxoj? Kontraw kiud malamikod? Tŝu estis pri Romenoj ke parolis la profetoj? Tŝu ne plivole estis kontraw la inferad kaj tŝiutempad malamikod, kontraw la malbonad spiritod, ke ni bezonas savon? Kion lernigas via Jesuo pri tio-tŝi? Li, kiu elpelas ankaw diablojn, law onidiro?”

La du viroj stare algapas la rabenon. Tuta la esprimo de iliaj vizadĝoj atestas pri nekompreno kaj konsternidĝo.

– “Tiele niaj instruistoj neniam parolis al ni,” tserbifas Izboret lawtvotŝe.

– “Tiele parolis, jam antaw dudek jaroj, kfieta rabeno kiu estis mĝa instruisto,” tsertigas Joram.

– “Kaj ni, ni deziras aliel, ni kaj la tuta popolo!” konfirmas nun Zamlex, kaj liaj okuloj briletas.

Joram ne volas insisti plu. Tŝu li mem tsetere ne deziras ke la Mesio eksilu la okupantojn el la landod? Sed tserta, ke la anontsita Santoleifito farus tiun miraklon, li ne estas. Ne, ne tserta. Entute ne.

Pro la Ŝabat-ripozo Joram tiun tagon plu ne iras al la urbo. Filok, la Heleno, kontrawe sininforme tŝirkawvagis kaj portas al sia najbaro stiigon pri la senkuradĝidĝo inter la Galilujanoj, funebrantaj pro siaj multnombraj falintoj. “La memkontentaj romenaj soldatoj,” diras li, “retenride rakontas ke

Pilatus jam de avane stiis pri la ribelplano. Unu buktsensignalon kaj la revolutsio kuŝis senspira jam avan džia komentso.

Malbonvena Opinio

La Galilujanoj estas dividitaj. Tiuj, kiuj estis ensekretigitaj en la ribelplano, fudzis el la urbo. La aliaj, post vana sertŝado je-de la Mesio, ekmarŝas por tŝeesti la solenan tseremoniaron de la tago. En aliaj jaroj, la Tendara Festo estis kawzo por plej alta jubilado. Nun la galilujaj pilgrimantoj staras mornaj kaj mutaj antaw la Vatropordego inter la bruemaj Judeujanoj. Senmovaj restas la festobukedoj en iliaj manoj, dum ili atendas dŝis kiam la pastro iros supred el la Valo de Kedron, kun avruma poto plena je vatro de la Ŝiloaxfonto. Timeme kaj malame iliaj rigardoj ofte iras flanked al la rotoj de soldatoj kiuj trankfile gardostaras supre sur la tŝirkawaj galerioj. Nek la trumpet-sonorado nek la xor-kantado, nek etŝ la psalmoverso «Kun dŝojo vi tŝerpos el la vatroj de savo!» kapablas elvoki ilian entuziasmon. Obee ili ŝetas sin grunded kun la aliaj, distsipline ili kunswingas siajn brantŝojn je la kanto «*Hoŝiana! Ax, Sinjoro, helpu! Ax, Sinjoro, donu kreskadon!*» – tŝar ankaw ili sentas bezonon je beno super la nova rikolto. Sed da dŝoja eksito neniom eliras el iliaj sinoj. Ili kuŝigas siajn etajn donatsojn apud la tseremoniajd oferaŝojd sur la brulaltaro, kaj kiam la solenaŝo estas finita, ili direktas siajn paŝojn mute al la instruistoj. Ankaw la altkonsilia membro Joram sidigis sin sur malaltad benketod sub la galerio, kiu disigas

la antawkorton de la virinoj dis-de tiu de la paganoj. Du junuloj, Timon kaj Irad, kiuj konsideras sin liaj lernantoj, unuaj ekkawras antaw li. Poste alproksimigas sin aliaj lernemuloj, plurparte Galilujanoj, inter kiuj ankaw Izboret kaj Zamlex. Unu inter ili, tutfremdulo por la instru-isto, paŝas antawed:

– “*Rabi*, diru, kio estu la devo de la Mesio rilate al ni?” li flustras. Post tio li denove trankfile lokizas sin inter la awskultantoj.

Joram klinas la kapon kaj tserbifas. Neniam oni trudis al li tiel spetsian temon. Tamen li ne estas ofendita. Tiuj-tŝi homoj ja žuse esperis helpon de 'sia' Mesio, kaj tiu ne aperis.

Tŝu li parolu kiel hieraw al Izboret kaj Zamlex? Jes, tiel li faru.

Trankfil-tone, per skribotekstoj kaj tsitažoj el pli fruaj majstroj – kiuj tiam rikoltis malmulte da suktseŝo, li stias – analizas li la promesojn pri la Mesio. La awskultantoj ŝajnas mirigitaj, sed silentas. Ju pli antawed galopas la instruisto kaj ju pli klare trabrilas la konkludo, des pli tamen ardetas la okuloj tŝirkawe.

– “La Mesio povas esti savanto el stato de frudomistso kaj de sklavetso sub demona potentso, džis stato de nova” amiketso kun Jehovo, nia Redžo.

Oni flustras en la rondo. Iu ekstaras indignite kaj iras for, sed li baldaw revenas kun kolere mienantaj amikoj.

– “La Mesio povus esti sendita por levi nin el mal-lumaj malveroj al la lumo de Vero,” dawrigas Joram.

Subite, kfazaw je signalo, tŝiuj awskultantoj salte levas sin. Ili krias unu al la aliaj. Ili piedbatas la grundon. Ŝetas la manojn tŝiudirekted kaj fine huas la rabenon. El tŝiuj flankoj alkuras stivolemuloj. “Falsa instruisto!” oni insultas. “Sub-atŝetito! Kritikanto de la Mesio! La Savanto devas liberigi nin el sklavetso! Li ja devas dispremi la malamikon! Vi falsigas la profetaĵojn!”

Zumegas sur la templa korto. Oni ekprenas ŝtonojn. Grapolidŝintaj Galilujanoj rigardegas per flamaj okuloj. Pugnigitaj manoj minatsas. Sur la galerioj sin klinas antawed la Romenoj kun pintigitaj oreloj kaj intensaj rigardoj, pretaj por malsupred iri kaj ekagi.

Jen alproksimigas sin pala, malgranda egzegez-isto. Li penetras en la mezod de la agitantoj. Rapide li sertŝas la rumbon pri tio kio okazas. Tiam li levas siajn manojn por ordoni silenton. La murmuregado malfortidžas, tŝar lia rigardo estas akra kaj deviga. Li petas ke tŝiuj retiru sin. – “Mi parolos kun *Rabi* Joram sola!” diras li.

Malrapide la amaso paŝas dreed sed restas severe atenta el distantso.

Joram estas tŝiam sur sia loko. La okazintaĵo ŝajne ne multe surprizis aw tuŝis lin: kun la brakoj falditaj kaj unu mano sur sia barbo, li trankfile alrigardas. En la alproksimidŝinta egzegez-isto li rekonas non *Rabi* Sarea.

– “Majstro, vi riskis tro multon!” diras tiu-tŝi. “Tŝu vi ne vidas kiom la popolo abomenas vian klarigon? Dŝi estas tsetere erara, law tŝiuj skriboklarigistoj. Kaj tial mi konsilas al vi: plu ne

tuŝu tiun temon; kiel abelo dži pikus sian dardon kun hoko kaj veneno en viad hawtod.”

Dum li parolas, Sarea kuntrenas sian kunulon. Tŝe la ekstremaĝo de la halo li destsendas la tuparon kaj turnas sin al la oksidenta pordego. Joram ekkaptis lian intentson kaj promenas sola dĝis ekster la Templo. Je la fino de mallonga interliga strato, en anguldomo, li havas sian magazenon. Tie li jam trafas sian ditŝiplon Irad.

– “Majstro, mi kuris tŝi-tied por sertŝi helpon. La Galilujanoj estis furietsaj!”

Efektive, Joram vidas siajn komizojn pretaj kun bastonoj.

– “Kaj Timon?”

– “Elektis la partion de la Galilujanoj!”

– “La malsad ulo!”

Malantawe en la magazeno iu flanked ŝovas kurtenon. Edisa, vestita per mantelo kaj vualo, staras preta por eliri.

– “Patsjo, ni ekiru al la vilao. Tiuj perfortuloj povus ja persekuti vin.” Ankaw Irad tiel konsilas.

– “Kiam la tempo estos veninta, mi iros, infano. Tio, kion mi diris en la Templo, estas mia vera opinio. Tiu kiu kapablas kontraŭdiri min, li faru tion.”

Kiam kliento enpaŝas la magazenon, Joram persone iras renkonte al li. La servistaro sekfas kaj malfide opservas. Tŝu tiu atŝetanto de trantŝilo eble estas elsendita esploristo de la Galilujanoj? Irad tamen restas tŝe Edisa. Ne dum momento li deturnas de ŝi la okulojn.

Kiam la kliento ree trovidžas ekstere, ankaw Irad forlasas la magazenon.

Ne pli ol Timon, la impetulo, portas tiu-tŝi ditŝiplo en sia koro la timigan hypotezon pri la Mesio. Sed, estante fihumila, li krome havas spetsialan motivon por demonstri fideletson al Joram. Dži estas sekreto lia kaj li bone atentis ne malkaŝi džin al sia tŝirkawažo.

Sur la Antawkorto ankoraw staras ie tie grupetoj da diskutantoj. Por la tsetero oni rimarkas plu neniun malkfieton. De fore oni gestas al Irad. Timon. Rabeno Sarea staras apud li:

– “Kion diris la tŝef-agitisto?” tuje demandas la pala rabeno.

Irak trenas kun respondo. Tŝu li ne pesu siajn parolojn? Li ne ŝatas non Sarea, sed tiu-tŝi influhava, kfankam malritŝa, klerulo ja estis konvinkinta lin kaj non Timon sendi Galilujanon al Joram kun la kontserna demando pri la mesia devo. Ke la starigita demando kawzus tian emoŝion, oni ne estus povinta antawvidi. Aw tŝu Sarea jes povintus? En tiu fanatika kaj insidema konsilia membro Irak vidas vivan kontraston kaj kontrawulon de sia sintsera kaj tolerema mastro. Tamen, li ne volas kontrawi tiun-ti. La malkonsenton inter ambaw kleruloj, tiele li sentas, oni ja eble povus ekspluati por sia propra profito.

– “Kial vi nomizas nian mastron tŝefagitisto?” li demandas siavitse.

– “Pro lia imagažo, Irak. Kiu reklamas tian sensentsažon, kaŝas kromideon. Sed nu, donu liajn parolojn.”

Tion-tŝi lastan Sarea aldonas haste. Kredeble li volas eviti pluan demandadon pri la aludita

krom-ideo. La fundo de tiu supozata intentso vere priokupas lian menson. De proksime li eksamenas la ideojn de Joram, ja etŝ pro ordono de la tŝefpastro mem, kiu volas avane malhelpi ke la altkonsilianoj anidžu al la galiluja profeto. Tsetere, la penson pri elmete morala tasko de la Mesio, la Sadukano trovas komplete apsurga. Tial li konjektas sekretan motivon en Joram. Kio estus? Nu, kio alia ol tio, ke la ritŝa ulo klopodas akiri la favoron de tiu sintruda mesi-kandidato, por iam regi kun li en la onidire baldaw fondota nova regno! Sarea sin krotŝas al tiu ideo. Ŝaluzo prolifas en lia koro, rigarde al tiu ritŝega instruisto. Li mem ja vidas malmultan ebletson iam antawedigi sin en la granda Juda Regno. Nur unu vojon li stias: gajni la favoron de la Tŝefpastro. Tiu tŝiam džuos awtoritaton. Sarea deziras akiri lin por si: flatado kaj okulkomplezemo multon povas. Dŝis nun li plene suktsesis en tio.

Irada ne faras kontraŝtaron por transdoni la parolojn de sia mastro: “Tiu kiu kapablas kontraŝdiri min, li faru tion!” parolis Joram,” li donas kiel respondon al la farita demando.

– “Tiu blindulo, aw... kaŝmalitsulo! atakas Sarea. “Tŝu la Skriboj ne staras super li? “Tŝu dŝi ne estas kiel lumo de Suno? Nur unu tsitaŝon: «Vidu, kun la nuboj de la tŝielo venis kfazaw Homa Filjo kaj li venis dŝis la Maljuna-je-Tagoj kaj antaw Ties vizadŝod oni kondukis Lin. Kaj Li donis al Li potentson kaj honoron kaj imperiaron; kaj tŝiuj popoloj, triboj kaj lingvoj servos Lin.» Kiu homo, ne fermante siajn okulojn

per ŝtopilo, miskomprenos en tio Daniel? Tion demandu al Joram, Irad!”

– “Parolu vi kun la rabeno, Majstro,” petas Irad. “Ni, liaj ditsiploj...”

– “Mi plu ne estas lia ditsiplo!” enfaligas Timon malaprobe. “Plivole mi sekfas non *Rabi Sarea*.”

– “Mi, kiel ditsiplo, ja ne rajtas korekti la instruiston,” asertas Irad.

– “Mi iros al li,” promesas Sarea.

Neniu estas dženinta non Joram en ties butikoj, nek vespere en la lawbokabano. Li tsetere ne timas refutadon tŝar li stipovas tsiti amason da skribofragmentoj konfirmantaj lian tezon. Justanima kaj kuradza, li tserte ne ŝandžos sian opinion pro manpleno da senrevigitaj Galilujanoj. Ankaw ne pro dizerto de ditsiplo aw tŝar la krudakarakteraj Zamlex aliloke ekokupis awtunfestan kabanon.”

Joram jen ekstiis de Izboret – kiu revenis al la vilao, etŝ se ne samopinianta kiel sia gastiganto – ke la Galilujanoj nepre kalkulis dum la festo je sia Mesio kaj ties sortŝopovo por superi la Romenojn; ancoraw pli: por ilin ekstermi. Li stias ankaw ke la klarigo pri la mesia tasko elrevigis tŝi-tiujn virojn džisekstreme, kaj ke ili murmuradas pri «altjudžista altperfido». Pli frue ol avanvidate multaj returned iris al sia propra regiono. La aliaj atendas eblajn okazontaĵojn...

En la tria tago de la festo Joram kiel kutime iras al la solenaĵo de la vatrohlnado. Post tio li

prenas lokon inter la blankaj marmorkolomoj de la Halo de Ŝolomo por instruadi. La judaj nenionfarantoj subrigardas lin kaj ŝovidžas pretered. Iuj paganoj forlasas la platson al ili destinitan kaj venas atende strabi al lia vizadžo. Ankaw Filok estas inter ili.

Etŝ ne malgranda surprizo tŝe Joram. Li tiele espektis. Li preparis sin pri instruado al nekredantoj. Tuj estas preta lia teksto:

“Stiu ke la Sinjoro, via Dio,
estas la unika vera Dio.

Estas fidelega Dio,

Kiu sian promeson kaj korfavoron
plenumas džis en la mila generatsio

por tŝiuj kiuj amas Gin,

sed Kiu ankaw punas tŝiujn kiuj malamas Gin,
tŝiun el ili Gi pereigas.

Gi ne prokrastas por la pekulo la punon,
sed Gi tuj kaj persone repagos al tiu
la malbonon.»

Helpe de tiuj-tŝi vortoj, kiujn li legas en la kfina libro de Moseo, la instruisto eksplikas ke estas nur unusola, nemateria Dio. Unusola Dio, Kiu egzistas jam de avan miloj da generatsioj, ne povas esti farita el forpasema holtso aw ŝtono. Tiu zorgas law propraj vojoj pri irado de la mondo. Tiu estas fidela je Sia santetso, justa en rekompentso kaj puno, kaj *dajasadva por tiuj kiuj servas Gin. Al tiuj Gi sendos Savanton.

– “Kia savanto Tiu estos, tŝu homa aw dia?” oni demandas.

– “Kaj el kio Li savos la homojn?”

– “Kaj tŝu Li savos ankaw la paganojn de Romo kaj Ateno, Edžiptujo kaj Ŝirio?”

Denove sin sentas Joram puŝata al la glitiga tereno, kiun li surpaŝis hieraw. Li ekvidas non Sarea ŝovinta sin inter la awskultantarod kaj pliajn du Farisajojn, kiuj sin tenas kune en la fundo. Brulas sur liaj lipoj proklami ankaw al la paganoj sian opinion. Ne, plivole li ne deiru de sia detsido silenti pri dži dum kelke da tagoj.

– “La Savonto estos homo” diras li, “vestita de la ununura Dio per grandaj potentso kaj gloro. Ankaw la paganojn Li varbos per siaj bonfaroj.”

– “Kiel vi stias tion, Rabi?”

– “El la Santaj Skribaĵoj de nia Dio.”

– “Ankaw niaj dioj posedas santajn librojn. Tiuj instruas al ni aliel!”

– “Malveraj ili estas, tŝar ne skribitaj sub inspiro de Jehovo.”

– “Tŝu ili do ne estus inspiritaj de nia propra diaro?”

– “Ne!”

– “Kiel vi stias tion?”

– “Tŝar viaj dioj estas mutaj kaj ne dioj.”

– “Ili ja parolas!”

– “Ne ili, sed viaj pastroj.”

– “Same kiel viaj profetoj, do?”

– “Tiuj ofte pruvis sian senditetson per mirigaĵoj.”

– “Ankaw niaj orakolaĵoj estas mirigaĵoj.”

– “Agado de malpuraj spiritoj.”

– “Mirigaĵoj tiam nenion pruvas por via Dio!”

– “La mirakloj de nia Dio estas bonfaroj kiuj superas la naturfenomenojn; tiuj de viaj orakolistoj multfoje semas malfelitŝegon kaj

verkatas per la helpo de naturfortoj.”

– “Ni, kiuj spertis mirigaĵojn neniam vidis tiujn fortojn!”

– “Tŝar ilin kaŝas la servistaro de viaj dioj.”

– “Tio estas kruda kalumniol!”

– “Nur la vero.”

Plimulto el la awskultantoj levas la ŝultrojn kaj iras for. Sarea kaj liaj kunuloj grimatsas kaj deturnas sin. Baldaw restas tŝe Joram sole Filok.

– “Majstro,” diras la Heleno, “vi perdis la batalon. Via demonstro finas per nenio. Vidu kiel ili disiras.”

– “Kaj tsi, Filok, kial ankaw tsi ne iras for?”

– “Ankaw min vi ne konvinkis. Sed mi ne volas fari al vi la ofendon foriri. Mi konsilas: pli bone ekkonu la de vi mallawdatajn diojn kaj vi mem, kiu estas sintsera, ligos vin al ili.”

– “Iru for de mi, filjo de Belial! Unu Dio estas granda. Tiu dispremos tsian diaron!”

– “Kiam tio okazos, Joram? He, kiam tion mi ekvidos, tiam mi kredos je via Dio!”

– “Ke tsi povu iam travivi tion, Filok!”

Kiel statuo restas Joram. Liaj okuloj fiksrigardas al la Santaĵo de la Santaĵoj. Enpense li vidas Iun, Kiun li ne konas, Unu Kiu igos tŝion klara kion li hodiaw konfuzas; li stias. Ties parolo plawdos pro pura klaro, kiel la vatro de Ŝiloax. Tŝar la avruma vazo estos Li, Kiud neniu malpuro eniros aw eliros. La Liberiganto! La Savanto de la Vero! Kiu igos libera je tŝia eraro”

– “Filok, mia instruo ne finas per nenio,” diras li trankfile. “Mi mem idĵis pli sadĵa. Kion mi hieraw starigis kiel mian opinion, tio hodiaw idĵis

al mi nepra konvinko, kiu staras nun same firma
kiel la roko Sion, sur kiu ni apogas nin. Sed
venu, tio ne estas por tsi. Ni iru!”

Silente la du viroj paŝas trans la Antawkortod.
Neniu Judo, neniu pagano salutas ilin.

Tra la norda pordego ili forlasas la platson.

Dandžera Tasko

En unu el la templaj salonegoj, apud la Antawkorto de la Israelidoj, prezidis tŝefpastro Kajafa la altan kunsidon de la Sanhedrino.

– “La Nazaretano estas alvenonta,” diris li. “Tiu sintruda egzegezisto, enofitsigita per neniun surmeto de la manoj. Kiu vizitadis neniun templan lernejon. La nova, pedanta, falsa Mesio! Profananto de la Ŝabatotago! Lerta. Fluparola. Kiu per la sekreta povo de Belzebub verkas miraklojn. Kiu provas luri la ordinaran popolon. Galilujon kontraŭ nid ribeligas. Abomenanto de la Saduk-anoj, Farisajoj, kaj Adžuloj. Kiu maltrafas neniun okazon hontigi plenklerajn egzegezistojn. Perfid-ema despoto, kies ruzetso egalas la malitsetson de la paganpastroj. Kiu nin ignoras, nin timigi volas; eksigi el nia regno kaj forpuŝi. Karaj Adžuloj de Israel, li kiun ni kondamnis surloke, li venas! Mi diras al vi: jen lia lasta entrepreno! En Judeujo li ne rajtis prepari sian atentson kiel en Galilujo. Baldaw post sia alveno li devos mal-aperi!”

La pli maljunaj kaj initsitaj rabenoj, tŝirkaw la granda ronda tablo en la mezo de la tŝambrego, ruze ridetatŝis aw dentogrintsis pro indigno. La pli junaj, sidantaj sur benkoj lawlonge de la muro, miris senŝajne surprizite kaj komentsis alparoli unu la aliajn kun impeta gestado.

Rabeno Sarea sidis apud la tŝefpastro. Ne pro iu alta ind-etso. Tŝu ne tŝiuj stiis ke li estas la plej

malritŝa inter la sepdek? Džuste tial oni igis lin kunvokisto de la kunsidoj, pedelo, plenumisto de la materialaj servoj kaj privata mesadžisto de la prezidanto, tŝar kompenco estis ligita al tiuj funtsioj. Rabeno Sarea stiis kied tselis la tŝefpastro, eble tŝar li mem estis subinspirinta la penson.

Li parolis: “Tiu firetoristo estos fatsile enplektebla en siajd proprajd parolojd. Tŝe lia unua publika apero en nia urbo, ni intsitu la amason kontraŭ lid kaj kondamnu lin senprokraste. Jen mia propono.”

– “Li jam estas kondamnita de ni. Kial toleri lin ankoraŭ pli longe? Kiu stias kiel li rubigos nin! Ni tuje kaptu lin kaj publike judžu!” konsilis Akiba.

– “Neniu iam kondamnatis en Israelujo avan ol lia maljustetso estis pruvita,” enigis Joram.

Eklumis apenaw videbla fajrero en la okuloj de Sarea. Tŝu li espektis tian eldiron de Joram? Kio signifis tiu flank-okulifo al la tŝefpastro?

Kajafa sin levis el sia sedžego.

– “Ni devas en tŝio respekti la Ledžon,” admonis li. “*Rabi Joram* estas prava. Ke Akiba trankfiligu sin, tŝar ankaw Sarea džuste rezonas, dirante: «baldaw la fanatikulo enplektos sin mem.» Ni do elektos inter la templaj instruistoj iun, kiu devos subkontroli la fiagemulon kaj porti al ni akuzon, sufitŝe seriozan en la okuloj de la popolo. Mi proponas la sadžan *Rabi Joram*.”

Ne estis kontraŭstaro. Joram sin levis:

– “Via komisio, Adžuloj de Israel, ne timigas min. Se la Nazaretano estas falsa profeto, li meritas ke

oni devigu lin al silento. Jen tamen rezervo mia: se mi trovos lin justa, neniuj rajtos elmeti al li la manojn. Tiel postulas la Ledžo.”

– “Justa ne estas profanado de la Ŝabato!” alpafis *Rabi Sabinti*.

– “Mi eksamenos lin pri tiu profanado. Esploros lian doktrinon, lian devenon, lian potentson, liajn atestantojn kaj lian tendentson.”

– “Lasu non Joram fari; li estas prudenta. Pli bone: helpu lin kie vi povas, konkludis la tŝefpastro”

Joram ritsevis tiun komision en iu vespero, kiam la Tendarfesto estis jam duone forpasinta.

Oni solene enportis la vatron, la oferaĵojn gutverŝis kaj bruligis, je honoro de Jehovo.

La rabenoj ekokupis siajn lokojn sub la tŝedraj traboj de la galerioj, por instrui la publikon. Je tŝiuj flankoj kawas piuloj tŝirkaw la klarigisto kiun ili favoras.

En la rondo tŝirkaw rabeno Joram oni ion flustras. Tŝiuj okuloj baldaw deturnas sin; grandaj, stivolaj, sertŝantaj okuloj.

– “Tie!” krias unu, kiu salte levas sin kaj kuras for. Tuj la tuta grupeto estas sin rektiginta. Post momento Joram restas sola kun sia ditŝiplo Irad. Ne nur tŝe li; ankaw tŝe la aliaj komentistoj dispolvidĝis la stivolemuloj. Tŝiuj kuras en la sama direkto. Super la templa korto sonadas: ”La Nazaretano! La Nazaretano!”

Momenton longe opservas Joram la swarmadon.

“Ankaw ni ekiru, mia filjo!” diras li al Irad. Kaj ili iras.

Sur la antawkorto la homoj kunpremas sin tŝirkaw tŝentra punto. Kiam ili rekonas la ritŝe talarvestitan instruiston, ili tŝedas al li trairon.

Nenion malkutiman rimarkas Joram je la multe preparolata kaj glorata Galilujano. Tŝerte li faris longan piedvojadŝon; pruve la blanka polvo sur liaj grizaj mantelo kaj kaptuko. Kiam li pli detale esploras ties ovalan barbohavan vizadŝon, li devas pensi pri la deklaro de Filok. Jes, tiu viro posedas noblegajn trajtojn kaj la perfekta harmonetso de lia staturo estas okulfrapa. En lia sinteno tamen kuŝas neniom de la kutima arogantetso, kiu karakterizas etŝ la plej malgravan skriboklarigiston en Jeruzalemo. Tiu ne aspektas kiel viro por sin promenadi kun planoj pri perforto, pripensas Joram.

– “Auskultu,” li ekparolas. Lia votŝo sonas milde kaj kfiete, tamen klare, firme kaj konvinke. Kiam li alrigardas siajn auskultantojn, estas kfazaw li konus kaj alparolus tŝiun aparte. Iun momenton ankaw Joram suferas strangan senton, kiam li ektenas rigardon de la parolanto kaj spertas impreson, ke tiu travidas lin dŝis en la animo. Tŝu tiu estas simpla metiisto? Tŝu tiuj estas okuloj de ordinara tŝarpentisto? Li parolas pri la doktrino kiun li proklamas. Ne estas lia doktrino, sed Ties Kiu sendis lin, tŝertigas li. Evidente li tselas per tio Jehovon. Li faras *kwoapelon al sia honesta kontsientso kaj al la rajto, kiun li havas por kuratsi malsanulojn en la tago de Ŝabato. Tiun rajton li motivizas per nova vivregulo: amo

al la proksimulo superas la postulojn pri ŝabata ripozo. “Ne faru judĝon law simpla ŝajno,” aldonas li admone, “sed judĝu law justo.”

– “Tio povus esti dirita por mi persone,” konsideras Joram. Lia senditetso kaj lia ŝabato-profanado, tiuj ja estas la detaloj pri kiuj mi deziras lumon; kaj tuj mi ritsevas detsan respondon, sen unu demando aw interrompo de mia flanko. Tiuj paroloj tamen katenas ankaw la aliajn tŝeestantojn. Rigardu, iliaj koroj estas videble malfermaj; senmove ili awskultas, avide kaj humile. Tiu viro estas vera majstro, kfankam li ne ritsevis lernejan eksertsadon.

En la vespero kiam Joram, sidanta antaw la foliara festokabano, konversatsas kun Izboret kaj Edisa pri la Nazaretano, li ne povas sufitŝe emfazi kiel malkomplikita, interesa kaj trafa estas la instru-metodo de tiu galiluja rabeno. Neniu klarigisto en la Templo egalas lin en potentso de dirmaniero kaj inspiro. Da malmodesta singlorado neniu indiko. Li ne reklamas sin per vantaj stioj nek per abunda tsitado el avanaj grandaj majstroj; li parolas kfazaw en sia propra nomo, kfankam li tiel modeste agnoskas: «Mia doktrino ne estas de Mi.»

Kiel sendito, kia li anontsas sin, li kredeble ritsevis spetsialajn privatrajtojn, kaj tial lia klarigo pri la malaprobataj sanigoj dum Ŝabatotago estus aktseptebila.

Joram ne pensas pri enformuligo de akuzo kontraw Jesuod el Nazaret, por tion prezenti al la Konsilio.

Kiam li malaperas en siad tendod por la nokta

ripozo, li awdas sian najbaron, la Helenon, ankoraŭ martelifanta kaj tŝizanta. Ax jes, ankaw tiun li avane estis rimarkinta ŝirkaw la galilea instruisto. Tiu devas nun reakiri la tempoperdon. Aw tŝu li persistus en sia damnenda projekto trantŝi bildon de la majstro kaj nun laborus je tio? Kia sensentsa ideo de Filok! La juda profeto Jesuo, kultata far-de paganoj!... Kaj se foje tiu estus vere la... vere la ... Mesio? Terure! Sed nu, tiu ja ne estus la kfieta tŝarpentisto... tŝar li ne estas superulo de Israelujo... nur... alte talenta... Joram dormeme kapobalantsas: klera, sagatsa,... forta, granda ... redŝa tŝarpentisto ...

...

Joram dormas.

Antaw lia kabano gardostaras sklavo.

Strigo huas. Martelbatoj vibregas tra la silento.

En la tsedroj flirtas patse la oksidenta vento.

La postan tagon la Nazaretano, kun salika brantŝeto en mano, tŝeestas la solenaŝon en la Templo. Tŝies okuloj estas gluitaj je Li. Per nenio Li devojidŝas de la ritoj. Li nur ne estas bruema kaj tŝiam staras respektoplene turnita al la Santa-aŝo de la Santaŝoj.

Kiam Li elektas lokon en la Redŝa Galerio, la publiko alpremas sin al Li. Neniu alia skriboklarigisto ritsevas tian atenton. Multaj rabenoj, inter kiuj Joram kaj Sarea, nun staras en tuja apud-etso. Plimulto da ili montras sin batalemaj. Tŝu oni ekdisputos?

Sed la harmonetsa votŝo kaj kfietaj paroloj de la majstro efikas trankfilige. Kio ŝajne tŝagrenas iujn urbanojn.

– “Tŝu ne estas tiu kiun ili volas mortigi? Jen li diskursas publike, kaj neniŭ ion diras!” ili flustras moke. “Kaj tamen, pri tiu ni stias de kie li devenas, dum neniŭ tion stios pri la Mesio, kiam Tiu venos!”

– “Vi do konas Min kaj stias de kie Mi estas!” abrupte eligas la Nazaretano, kiu subite estas levinta sin. “Mi ne venis proprainitsiate, sed Iu elsendis Min, Kiu efektive havas la rajton tion fari; tamen vi ne konas Tiun! Mi kontrawe Lin konas, tŝar tŝe Li Mi estas kaj de Li Mi ritsevis mision!”

– “Denove tiu senditetso,” pensas Joram. “Kaj kiamaniere tiu viro ekstias kion oni nur murmuras?”

Avan ol Joram atingis arandŝon de siaj pensoj, aro da awskultantoj malantaw lia dorso komentsas lawte kriaŝadi. Homoj premas sin antawed kaj ŝetas minatsojn al la trankfila, kvankam severmiena, majstro. Joram kolere turnas sin. “Kion vi stias pri la Skribaŝoj?” li riprotŝas. Judŝados ni, kaj nia judŝo estos justa! Tiu-tŝi majstro havas plene la rajton paroli!”

Senhezite lin apogas kelkaj Galilujanoj.

– “Tŝu la Mesio, kiam Tiu venos, iam povos verki pli da mirigaŝoj ol Tiu-tŝi jam plenumis?” ili demandas.

Multaj egzegezistoj, ankaw Sarea, ridatŝante fordirektas sin al la Antawkorto de la Virinoj. Joram restas dŝis kiam la Nazaretano mem

malaperas tra la Vatropordego.

La kapon plena je malkfietaj ideoj, la sientsulo ne pensas pri reiro al sia urba butikoj. Li restas en sia foliara tendo. Kion signifas por li negotsoj apud la prema demando kiu lin opsedas? Li aktseptis sur sid la taskon esplori la devenon de tiu akramensa instruisto, kiu estas Nazaretano. Kaj vidu, ree sen demandi, li ritsevis respondon. Neespektatan respondon. Novan dolmetŝon dži povus esti pri deveno de la vera Mesio. Tŝu la Skriboj indikas vere homan geneologaŝon el David kaj el la urbo Betlexem, aw tŝu la profetoj parolis tie-tŝi nur simbole? La Mesio povas nomizati 'tŝiela' kaj sekfe 'Filjo de la Plejaltulo', tŝar Jehovo aktseptis lin, kaj en tiu maniero li do ankaw estus 'spirita Filjo' de la profeta redŝo. Pro tio Joram ne sentas sin skandalumita ke tiu Jesuo, konsiderante sin la Mesio, nomizas Jehovon sia 'Patro'. Li estas felitŝa tial ke en la Templo li moderigis la eksititajn Jeruzalemanojn kaj tiele malhelpis maljustan kondamnon. Por la Altkonsilia Kunveno li dŝis nun ancoraw ne posedas firman akuzon. Male jes indulgajn klarigojn.

En la vesperidŝo Joram ritsevas viziton de Nikodem, unu el la Konsiliaj Membroj. Tiu ne estas fatsilanima babilemulo, sed plivole timetema sertŝanto de vero. Li ŝatus awdi de Joram kiel statas pri ties eksamenado de la Galilujano. Li nutras grandan respekton por la admirinda Instruisto kaj esploras kiomgrade la profetaŝoj estus aplikeblaj al Li.

Baldaw la du sientsuloj estas ensorbitaj en la

profetaj rulaĵoj, dum Izboret alrigardas. Nikodem opinias ke la Mesio devas fizike deveni de David. Tsetere li jam malkovris ke efektive tia estas la situatsio de Jesuo. Tŝu Li originas el Bet-lexem, tion li ne stias.

Izboret jes stias: “En mia regiono,” diras li, “lodžas maljuna paŝtisto, kiu en la naskidĵotago mem de tiu Jesuo, vizitis Ties gepatrojn en Bet-lexem. Por la okazo eŝ kantis andĵeloj, law la aserto de tiu paŝtisto.”

La du sertŝantoj ne stias kiel ekspliki multajn tekstojn. Kion tselas David, kiam li igas la Santoleiziton plendi pri sia propra soletso, pri mokado fare de la homoj, pri kadukidĵo de sia potentso, traborado je-de siaj membroj kaj nombrizado de siaj ostoj? Kiamaniere ekspliki ke Jehovo degnis forpreni de Li la vivon kiel malfalsan prokulpan oferaĵon kaj ke Jehovo lasas Lin renkonti la kulpon de ni tŝiuj ?

Jesaja avandiris miraklojn kaj modestan kaj doltŝaniman agmanieron. Kiu povas rifuzi tiujn konstati tŝe Jesuo el Nazaret?

Nikodem tsertigas ke Li devos veni por ke 'la mondo' de Li savatu kaj ne nur por ke liberidĵu 'Israelujo'. Ja ankaw Jeremija tre klare parolas pri iu nova, spirita Aliantso.

Joram surprizite fiksrigardas al Nikodem. “Kiel,” diras li “tŝu ankaw vi kredas ke fakte en tio kuŝas la tasko de la Mesio?”

– “Estas mia konvinko!” deklaras Nikodem.

– “Mi ne stiis tion!” gaje alkrias Joram. “Permesu ke mi tŝirkawbraku vin pro tiu komuniko, *Rabi!* Dĵi felitŝigas min eksterordinare!”

– “Vi do ankaw agnoskas Lin kiel Mesion?” demandas Nikodem insiste.

Unu pawzeton Joram restas muta.

– “Mi dubas,” diras li fine. “Lian konduton rilate al la Adžuloj de Israel mi ne kapablas pravigi. Se la Alta Konsilio ne agnoskas lin, kiel do li povas esti malfalsa? Tŝu li aldone ne lernigas ke bona volo estas pli ol studado? Tŝu li tiel do ne malestimigas stiojn pri la Ledžo, kaj la Ledžon mem? Tio povus esti ruzo, instigata de timo por la Skriboj. Tial mi volas analizi ancoraw plu, tŝu la profet-ažoj nenie demonstras kontraw lid.”

Ankaw Nikodem nun restas senparola dum pawzeto. Tiam li levas sin, videble elrevigita.

– “Vi bezonas renaskidžon!” li grumblas kaj iras for. Tiujn parolojn Joram ne komprenas. Li lasas non Nikodem iri.

Poste li sidas kaj tserbifas kaj awskultas la silenton.

Peka Vizito

Hodiaw Edisa ne kuniris al la Templo. Hejme ŝi kontrolas la mastrumajn taskojn de la servistinoj Egla kaj Misax, kaj foje ankaw mem almetas la manojn.

Ŝiaj pensoj ofte migras al la okazantažoj en la santejo. “Nun,” revetas ŝi, “Patsjo awskultas la Nazaretanon.” Ŝi ne kapablas elpuŝi la mirigan Galilujanon, kiun ŝi vidis kaj awdis, el sia kapo. Li ŝajnas al ŝi personigo de ideala estantulo, pri

kiu ŝi nekontsie formizis imagbildon. Tiu ideala viro komprenas onin per la koro, estas ne tiel unuflanka kiel la patro, sed kunsentema kaj indulgema, kiel iam lawfame la patrino, kiun ŝi neniam estas koninta pro forŝira morto. Tiu imaga persono – kial tiokontserne sentŝese pensadas ŝi de-post hieraw? – estus preta al tŝiuj penoj por amiko aw amikino, samkia... samkia... ŝi taksas la najbaron Filok. Li ne estas fieregulo kiel iuj el la konsiliaj kolegoj de la patro, sed viro kiu stias kun plena klar-etso tion kio estas kredenda kaj farenda, kaj kiu agas en tuta seriozetso law la kunsekfoj, tŝiam. Li estas kunmet-ažo de tŝio bona en la patro, la patrino, kaj Filok. Jes, pli ol tio, ancoraw pli.

Edisa neniel komprenas la nervemon de sia propra patro, de la Altaj Membroj kaj de aliaj vizitantoj. Ŝi ne kaptas kial en Jeruzalemo oni interxaosas por kaj kontraw Jesuod el Nazaret; kial oni tielege disputas pri li kaj ancoraw malpli kiel oni povas paroli pri senindulgaj rimedoj kontraw lid. Tiu viro ja estas bonulo! Faras tŝagrenon al neniui! Etŝ verkas mirigažojn pro bonkoretso! Kial tŝiu ne estas pör li!?

Edisa ne estas klera pri la Santaj Skriboj. Ŝi stias nur ke oni delonge atendadas Mesion. Ŝi emus kredi je tiu viro, pri kiu oni asertas, ke li estas la Atendata. Nu, kial ne? Li estas ja potent-sa kaj klera, kaj avan tŝio... bona!

Kion pensus Filok? Ankaw tiu ofte awskultis la Nazaretanon. Pro kio li interesidžus; li, pagano? La patro mok-insultas non Filok, pro liaj statuoj, kaj pretsipe pro tiu de la Nazaretano. Malofte mi

vidis tiajn figurojn, neniam tian de konata vivanta homo. Ax, kiel mi ŝatus foje ekvidi tiun bildon tŝe Filok! La patro ne degnas ŝeti al dŝi rigardon. Sed *Rabi* Jesus persone li jes volas vidi! Kial mi do ne rajtus kontempli lian bildon?

Granda sopiro naskidŝas en Edisa. Ŝi kuras de unu ejo en aliad, sen multe da atento por la taskoj de siaj sklav-inoj. De sur la vestiblo ŝi povas vidi la laborejon de Filok. La skulptisto en la nuna momento sendube aliris la Templon. Li ja iras tied tŝiutage; posttagmeze li laboras.

Edisa reireas interned, vidas la servistinojn en diligenta sinokupo kaj denove staras ekstere, du paŝojn en la dŝardenod. Jen, la patra lawbokabano. Neniu enestas. Nenio movas sin en la dŝardeno. Tie proksime en la tŝirkawbarilo trov-idŝas la malfermaŝo tra kiu Filok vespere alvenas viziti.

En la artistejo regas silento. Edisa iras dŝis la pordo, kiu staras fende malfermita. Tra la apertaŝo subite ŝi ekvidas la bildon! Ho! Sammove ŝi saltas interned, dŝis tuj antaw la duone homgranda, ŝtona tsizaŝo. Jes, tio estas la galiluja rabeno kia ŝi vidis lin, sidanta inter la popolo kaj instruanta. Tiaj estis liaj noblaj trajtoj dum la instruado, tiamaniere alrigardis liaj belaj okuloj tŝiun awskultanton, ankaw ŝin. Tremeto, same kiel hieraw kiam ŝi staris apud li, ondas tra ŝia animo. Dum ŝi paŝetas tied kaj reed, estas al ŝi kfazaw tŝiovida okulo sekfus ŝin. La milda buŝo ŝajnas diri ion al ŝi. Digna, majesta, kaj tamen sen fierego estas lia sinteno.

– “Kiel reale! Kiel vivante!” diras ŝi duonvotŝe.

– “Tŝu reale? Tŝu vivante?”

La votŝo de Filok! La artisto staras malantaw ŝi. Edisa ektimas kiel surprizita ŝtelisto.

– “Pardonu, Edisa, la ektimigon,” senkulpigas sin tuj la juna viro. “El distantsto mi estis rigardanta mian laboraŝon, kiam vi ened saltis. Ne koleretu pro tio, ke mi ne faris averton: vidante vian admiron, mi simple ne kapablis dŝeni vin tuj. Estis por mi tia doĥto! Vi estas la unua kiu metas la okulojn sur dŝid. Kaj vi trovas dŝin reala kaj viv-anta, tŝu?”

Edisa, dum la parolado de Filok, retrovis sian aplombon. ŝi rapide elspionetas tra la porda malfermaŝo, sed neniun rimarkante ŝi revenas antaw la skulptaŝod.

– “Ho, Filok, kia granda artisto vi estas!” lawdas ŝi kun sintsera koro! “Nun mi preskaw komprenas kiel estas eble al vi honori bildon. La honoro ne rilatas al la ŝtona monumento mem, sed al tiu kiun dŝi porprezentas. Tŝi-tiu rabeno ŝajnas al mi tiel milda kaj bonkora, tiel afabla kaj nobla kiel la Vivanto en la Templo. Jena enbildigo estigas respekton por li!”

Unu momenton Filok rigardas la knabinon kun danko entuziasmo. Tiam li skuas malrapide la kapon, atentoplene konsiderante la produkton de sia arto.

– “Tŝu reala kaj vivanta? Ne. Ne, Edisa, ne reala, ne viv-anta! Ne estas Li!”

La knabino mirigite lin alrigardas.

– “Ne eblas pli reale! Ne eblas pli vivante!” protestas ŝi.

– “Vi retrovas en tiu-tŝi formo iom de la internaj

etsoj de la Majstro, Edisa,” eligas li malrapide. “Ankaw estis mia tselo enmeti ilin. Mia unua kreitaĝo aspektigis de Li sole la eksterajn belajn trajtojn. Dĵi ne kontentigis min. Mi dĵin disbatis. Tiu-tĵi dua provo, Edisa, same malmulte platĝas al mi. Kiel rabiulo mi laboregis je dĵia pretigo, hierawtage, pasintnokte, kaj ancoraw hodiaw; tiele ke mi forgesis iri kaj awskulti la Instruiston. Sed dĵi ne estas kion mi alstrebas, Edisa, dĵi ne estas tio. Ŝus kiam vi envenis, mi estis formizanta la planon detrui tĵi-tiun statuon, same kiel la unuan.”

– “Ho!” veas la knabino, “pro kio do?”

– “Edisa,” kaj Filok akre okulifas al si, “Edisa, tĵu vi iam rigardis al tiu Profeto rekte en la okuloj?”

– “Mi ja vidis ilin, Filok. Ili estas belaj, delikate bluaj, afablaj okuloj. Tĵu vi vidis ilin alimaniere?”

– “Tĵu mi vidis ilin alimaniere? Mi ne stias. Sed malantaw tiuj okuloj mi ion kroman flarsentis. Tie kuĝas mondo, mondo kiun mi ne konas. Nemezurebla mondo. Mistere radiantaw mondo de aferoj, kiuj superas mian komprenon; kiujn miaj sentoj ne kapablas atingi. Nu do, Edisa, tĵu vi rimarkas ankaw en jena bildo la rebrilon de tiu sublimate, interna lumo, de nesondebla profunda sadĝo, de tĵion konkeranta bono? Tĵu vi trovas en dĵi homon, kies spiriton neniam tentas blinda memfiero, kies sango neniam spertas frivolan deziron, kies manoj neniam volas etendi sin al fremda propradĝo? Homo, de stranga potentso en neniaw momento senvole delurata, sed forta en si mem pro granda mildanimetso, internaj sinrego,

kaj amo? Homo en unu vorto, harmone elkreskinta je tŝio kio la homan koron iam ornamis per ideala belo?"

– “Filok, tia estas neniŭ sur Tero! Tia povus esti nur la Plejaltulo, se Gi iam devus aperi inter ni homoj!”

– “Vi pravas, Edisa. Kaj tamen, ŝajnas al mi, en la Homo kiun mi deziras enbildigi, tŝio-tŝi iel entenatas...”

La okuloj de la knabino lardže malfermas sin: “Aa; nun mi komprenas vin, Filok! Vi fakte volas fari dion! Iun dion por adoradi! Kia blasfemo! Ax, mi forgesis ke vi estas gojo! Fi, fi, kaj mi, mi troviĝas en pagana domo!!”

Per abrupta swingo ŝi turnas sin. Filok haste ŝetfermas la pordon.

– “Edisa, viaj paroloj frapas min per miro! Mi tŝiam kredis ke estas mia tselo refari personaĝon kun supera anima vivo; nun kontrawe mi konstatas, ke sentsie mi strebas efektive al tio kion vi diras. Sed nepre ne pensu, ke mi volas adoradi la laboron de miaj manoj! Ne ne, tion mi ne intentsas!!”

Nun la junvirino vere ektimas. Ŝi tiregas je la pordo.

– “Gojo!” time tremetas sur ŝiaj lipoj.

– “Edisa, Edisa, kara! Aŭskultu min!” petegas Filok. “Mi... mi kredas... mi dubas...! Tŝu tiu via majstro ne estas... supera entito?”

Ree lardžiĝas ŝiaj okuloj. Denove ŝi kaptas la pordan anson.

– “Lasu min for! Lasu min for!” ŝi krias. “Jehovo min punos tŝar idolanon mi..., tŝar en la domo

de...

Ŝi interrompas la frazon, pensante pri la patro. Kion tiu dirus, se li stius ŝin en jena malpia domo? Dum momento ŝi staras kfazaw swenonta, senkonsila.

– “O, Filok!” tiam sopirdžemas ŝi, neniam rakontu al mia patro ke mi venis tied-tŝi! Promesu al mi! Tŝu vi promesas!?”

Senvole Filok ridetas. “Li bate regalus vin, vere? Sed, kara Edisa, tŝu vĭ tiam promesas ke ankaw vi ne parolos kun via patro pri tiu-tŝi statuo? Neniam diros ke mi – vane, o ve – intentsis verŝi en džid ion tielege santan? Li anatejmus min. Kaj mi ne volas ke via patro anatejmu min pro *Rabi* Jesuo! Via patro estas bona kaj Jesuo estas bona!”

– “Jesjes,” ventegas ŝi eksitite. “Nun jam lasu min for! Mi silentos! Mi silentos!”

Filok maltenas la pordon. Per unu salto la juna virino flugas ekstered. Unu momenton ŝi restas staranta, por esplori la tŝirkawažon, sed tiam ŝi rapidegas al la džardeno de la patro. En la foliara tendo ŝi kaŝas sin.

Momenton Filok silente postrigardas ŝin. “Edisa, Edisa!” mole suspiras li, “se vi stius... se vi stius kiom mi... amas vin!”

Per ŝirego li sin deturnas. “Ne, ne,... mi... pagano... hundo... en iliaj okuloj! ... Ho, tiu damnita Judismo!”

Li turnas sin al la bildo. “Tsi, tŝu dio? Ne, ŝtono tsi estas, ŝtonažo! Nenio dia trovizdas en tsi! Nenio!”

Per unu martela batego la statuo kuŝas sur la

grundo. Rompita. Ne riparebla.

Filok ŝrumpe falas sur blokod kaj ploras. Li ne stias pro kio.

Spiregante kiel tŝasata tservino, Edisa ensaltis la lawbokabanon. Ŝi premas la du manojn spasme sur la brustod kaj awskultas; ŝi timeme tŝirkawspionas kaj subrigardas al la laborejo de la najbaro. Tied, en tiud nepurad domod, ŝi penetris! Tŝe idolano! Kaj Patsjo? Felitŝe li ne stias. Filok restos silenta. Kion li petis? «Tŝu vi promesas, ke vi neniam parolos pri tiu-tŝi bildo, kara Edisa?»»

– “Kara Edisa... kara...” li diris. Tion li ne rajtis: li estas gojo! Kial li diris tion? Kial? La idolano! Kara Edisa...! Tŝu mi estus dirinta: kara Filok? Ankaw li ne rajtis diri: kara Edisa!... Tio ne detsas, etŝ ne se li... min amus! Ŝi ekidžas rigida. Kion ŝi pensas? Li ŝin ami! Tiu supozo ŝajnas dolorigi ŝin. “Pagano! Idolano!” tremetas en ŝi. Ne rajtas esti ke li amu ŝin; estas sensentse. “Kaj ankaw mi ne rajtas ami lin!” Ree ŝi ektremas, pli forte ol antawe. Tŝu ŝi enamidži en lid? Ami lin? Ŝi kovras la vizadžon per la manoj. Tiam reveme fiksrigardas. Kio ŝin pelis al lia verkejo? nun ŝi esploras. Ho jes, tiu bildo! Ŝi nevole trovis džin bela. Tia džin ja estas, tiu bildo de la granda, bona majstro. Filok diris ke ankaw ŝia patro estas bona. Li, Filok ankaw estas... ŝi ne kuradzas disvolvi la penson plu. Tŝu Filok bona? Ne, tŝar li volas meti dian ion en

la bildod. Idolano ne povas esti bona homo! Tŝu jes? Kiel Filok kuradzis diri «kara Edisa»? Pagano ne rajtas diri ion tian al mi. Ankaw ne... bona pagano. «Kara Edisa» vi diris, Filok! Al mi tremetas en la koro. «Kara Edisa... » sonis tiel bele el via buŝo. El via bona buŝo, kara Filok. Kion mi diras? Kara Filok ? Mi estas juda knabino. La Ledžo al mi nepre ne permesas, mi kredas, diri al gojo: «kara Filok... kara Filok”.

Malantaw la vilao vagas servistino, sertŝante. La revantaj okuloj de Edisa sekfas ŝin. Tiam la knabino realigas al si, ke estas Misax. Kion sertŝas tiu?

Edisa plene elpaŝas el la tendod. Tuj ekvidas ŝin la servistino.

– “O, tie vi estas!” ŝi elkrias. “Tie mi ne sertŝus vin, mastrino. La sinjoro patro atendas vin. Tŝu ankaw vi nun lodžadadas en festokabano? Virinojn oni tamen ne devigas al tio!”

– “Tiu ino nenion stias pri mia vizito tŝi-apude,” pensas Edisa. Mute ŝi preteriras la domaninon kaj salutas sian patron en la tŝentra tŝambro.

Joram sidas sur tona benko apud la fontano, kiu nun pro la doltŝa awtunvetero ne ŝprutsigas sian malvarmetigan vatron.

– “Tŝu vi vidis la rabenon, la Nazaretanon, Patsjo?” demandas la knabino.

– “Kiel vi diras, Edisa. Li estis nedireble sortŝa. Tiamaniere neniam parolis etŝ mia eminenta maljuna instruisto. Mi, jam de multaj jaroj klari-

gisto en la Templo, awskultis lin kfazaw lernanto.”

– “Tŝu el li do radias io... mesia?” Edisa palidžas iom; preskaw eskapis al ŝi la paroloj de Filok. Tiam ŝi ridetas, tŝar ŝi suktsesis elsavi sin per tiu «mesia» anstataw «dia». Tamen sentigas sin ia dżeno: la unuan fojon en sia vivo ŝi estis ne tute malkaŝa al la patro.

– “Io mesia?” ripetas Joram. “Jes... Ne... Liaj eldiroj estas admirindaj.”

– “Tŝu li estas la Mesio?” opstinas ŝi, felitŝa pro la okazo pluparoli pri tiu temo.

– “Tion mi ne stias, mia filjino, tion mi ne stias... ancoraw. Tion mi esploros plie. Sed eksterordinara viro li sendube estas. Jes, tio li estas!”

Joram antaw sid rigardadas, kfazaw vidante lin, tiun Nazaretanon, kiun li klopodas funde kompreni, kialigi, situigi.

Kiam Izboret alvenas, ili iras triope al la lawbokabano por la tagmandžo.

Dum la mandżado estas silente. Al tŝiu sufitŝas la propraj pensoj.

Insida Ditŝiplo

En la vilao sin anontsas, kun fidžentila rideto, Irad, la urbomagazena komizo, restinta ŝajne fidela kaj fidinda. Li ne vidis sian mastron de post pluraj tagoj kaj deziras paroli kun li. Envere estis lia patro kiu konsilis tion al li. Nu, ankaw sĕn tiu konsilo Irad stius bone kion fari. La patro havas planon. “Jen kuŝas la tselo de via egzisto, Irad. Tsi devas rekonduki nian domon al la rango de mia propra patro kaj estidži rabeno. Por tio tsi devas bone servi, komplezi kaj honori la mastron, kiu ebenigos al tsi la vojon!”

Jene parolis la patro, kaj Irad ekiris. Tiam, ne tial. Iras sentas sin pli ritŝa je negotsista ol je instruista sango. La horoj en la butiko estas al li pli valoraj ol tiuj tŝe la piedoj de Joram en la templogalerioj. Li ja havas sian propran revon pri la estontetso. Kiel la patro Irad ne volas strebi al sia tselo. Post malritŝa komentso, la patro ja suktsesis rikolti nur malgrandan posedažon, helpe de vinkomertsado, danke al multe da ŝparado kaj penado kaj oftaj humiligoj fare de multiu konsiliano, al kiu li ofertis sian vinon. Li havas intentson pri kiu la patro stias nenion. Mastro li volas estidži, de la bone provizita kaj klientoritŝa butiko en kiu li servadas. La ununura filjino mem de la rabeno portos tŝion-tŝi en liajd manojd! Sole por tiu tselo li do aspektigas sin atentema kaj diligenta ditŝiplo en la Templo, dum eskapas al li neniŭ vendista

artifikažo en la magazeno. Li stias, Joram aprezas lin sur ambaw kampoj. Iam-tiam li povas, kun iu preteksto, trunkfile delasi sian mastron sola en la Diejo. Jen oportuna momento en la butikio, por iom tro postuli de vojadžanta preterpasanto, je propra profito. Sian bonaniman mastron li stipovas lerte mystifi: de tempo al tempo li ŝajnigas fideletson en tre demonstra maniero.

Estas sendube kun tiu intentso, ke hodiaw li vizitas sian instruiston en ties awtunfesta kabano. Non Izboret, la fremdulon, li ignoretas, sed non Edisa li male salutas per supermezura ornamo de paroloj. Li alportas averton: oni devas malfidi non Sarea. Tiu estas rabia kontrawulo de la Nazaret-ano, kiu iam awdatsis kompari lin kun blanke kalkizita tombo. Estas li kiu malfideligis la ditŝiplon Timon kaj kiu instigis ankaw lin, Irad, ke li defalu la suspektindan *Rabi Joram*.

– “Estas li, kiu okazigis la tumulton kontraw vid dum la festo, Majstro. Nun li ree estas intsitinta la t efpastron Kajafa malfavore al vi, kun preteksto ke via akuzo kontraw la Nazaretanod for-restas.”

– “Kiel do!” interrompas la rabeno. “La festo ja estas etŝ ne finita! Tsetere oni fiksas por tio neniun limdaton!”

– “Mi havas miajn stiigojn de Timon, kiu volis superargumenti min. Tŝu vi estas informita, Majstro, pri la lasta kunsido de la Alta Konsilio? Sole esplitsaj malamikoj de la Nazaretano kunvokatis far-de Sarea. Tie oni detsidis elsendi

gardistojn kontraŭ la predikistod. Tie Sarea insult-atakis la «nefidindajn forestantojn» kaj vin, Majstron, li nomizis «la plej dandžera sekfanto de la falsa profeto!»

Irada kredas esti parolinta sufitŝe. Lia lojaleco denove estas demonstrita. Kaj lia sintsereteco. Kaj ankau lia inklinado al la Nazaretano. Joram nun havas abundon da motivoj por favori sian ditŝiplon kaj komizon.

La rabeno dankas non Irad. Lawdas lian fidel-etson. Promesas ke li faros proteston tŝe la Alta Konsilio. La raporton pri la majstro el Galilujo, li transdonos post la festo.

Kun profunda sinklino kaj per bombastaj parolturnoj, Irad adiaŭdiras. Por Edisa li havas spetsiale flatajn parolojn. Li fikse rigardas al ŝiaj okuloj, esperante aproban dank-vorteton. Edisa malforte riverentsas. Por Izboret la junulo havas nur etan kapklinon. Joram faras al Irad la honoron elkonduki lin.

– “Aroganta, tiu junviro!” murmuris Izboret, kiu postrestas kun Edisa en la kabano.

– “Fihumila,” aldonas ŝi.

Tiam ili silentas. La knabino enpense grumbblas al Irad. “Se tiu devus diri al mi «kara Edisa», mi farus kiel li: averti la patron. Se tiu iam ekstius pri mia vizito tŝe Filok!... Li ja ne kapablas silenti! Filok jes kapablas. Sed Irad ankau ne estas artisto! Havas tsetere tro pezan nazon en sia mallardža vizadžo por ancoraw pretendi je beletso. Helena nazo estas pli platŝa...”

– “Kion vi opinias pri tiu averto?” demandas Joram post sia reveno al la pensema gasto.

“Sarea estas iom impeta, tŝu vi ne kredas?

Izboret persistas ancoraw momenton en sia silento.

– “*Rabi*, kiam mi volas transporti ekde Tiberias pakaĝon da manteloj al tie-tŝi, tiam mi ne jungas unu azenon kun la kapo alnorde kaj alian kun la kapo alsude. La malkonsento inter la Altaj Konsilianoj estas domadĝa. Kia tawzonesto el tio rezultos! Tŝu do la eldiroj de niaj benitaj Skribaĵoj ne estas neeraripovaj?”

– “Pluraj klarigoj eblas, Izboret. La gravo estas malkovri la pretsizan intentson de la Spirito de Jehovo.”

– “Mi ne komprenas vin, egzegezistojn. La Nazaretano verkas potentsegajn miraklojn kaj vi malaktseptas Lin. Li parolas kiel neniue avane, kaj vi kontraŭdiras Lin. Li elsertŝas malsanulojn, lamulojn kaj malfelitŝulojn kaj vi malagnoskas aw malamas Lin. Se la Membroj estus vidintaj kaj awdintaj nur la duonon de tŝio kion ni vidis kaj awdis en Galilujo, tiam ili ne dubus tŝu la Spirito de Jehovo efektive lodĝas en nia profeto!”

– “Tiu eklodĝis en multaj profetoj,” rimarkigas Joram. “Sed vi ne komprenas nin, tŝar vi ne komprenas la mision de nia gento. La Popolo de Dio devas gardi puraj la doktrinon, ledĝaron, kaj servon je-de la Unusola. Ke sin jungu antaw tiu ŝardĝo azeno aw profeto, en felo de ŝafo aw en felo de lupu, kun mielo sur la lipoj aw kun veneno sur la lango, per heroa faro aw per amika servo, se li dĝenas nin en nia misio, li estas fremdulo kaj malamiko de Jehovo kaj de ni tŝiuj. Tiele vi devas kompreni kial bonintentsaj rabenoj

restas sindetenaj antaw li, kiun vi kaj mi admiras. Ni devas vidi plenumitaj en li la Skribojn, aliel ni ne povos agnoski lin.”

Ankoraw longe la du viroj konversatsas pri tiu temo. Joram forgesas pro dži siajn butikon kaj proteston kaj multaj pergamenoj malvolvas en la lawbokabano.

Elpelo

La lasta tago de la festosemajno estas plej solena kaj ankaw plej bruema. La hosanoj estas unu imponega dĵojkrio. Dekmil homoj kantas sur la Templata Platso. Dekmil kantas tĥe la fonto de Ŝiloax kaj swingas salikovergojn. Kiam oni portas la tri avrumajn urnojn kun la santa vatro sur la platsod, sonegas jubilado tra la tĥirkawbarilaj galerioj. La dense postenigitaj Romenoj tie supre sentas tremadi la plankon sub iliaj piedoj. La akklamado kreskas etĥ pli kiam la fumkolomo de la brul-ofera altaro klinidĥas alnorded, kio antawdiras fruktodonan jaron. La jubilado nun zumsonas trans la urbodomoj en Bet-Ŝita kaj la Fromadĥista Valo dĥis la Turo de David; dĥi malsuprenidĥas sur la nekalkuleblajd aroj, kiuj ne suktseĥis akiri lokon sur la platso. Ankaw en tiuj-tĥi pilgrimantoj dĥi ekbruligas flamon kiu konsumas pro entuziasmo. Tuta Jeruzalemo kunsente stiigas sian dĥojon, dankas, kaj petegas pri beno por la nova jaro.

Post la oferado de la vatro kaj la predĥa protseĥio tĥirkaw la altarod, Galilujanoj kaj Jeruzalemano kaj etĥ paganoj sertĥas Jesuon la Nazaretanon. Tĥu Li estas ancoraw en la festo? Tĥu Li ree instruas? Amasfluo estidĥas direkte al la Redĥa Galerio. Joram kaj lia filjino, Izboret kaj ankaw Filok ekpostenas proksime de la majstro, kiu jam estas komentsinta la instruon.

Aludante la žus alportitan vatron, la Nazaretano ekkrias: “Kiu soifas, tiu venu al Mi kaj trinku! Kiu kredas je Mi, el ties sino ekšprutsos, law la vortoj de la Skribo, fluoj de vivanta vatro!”

– “Tio indikas profetažon de Jexeskel,” flustras Joram al sia filjino.

– “Tiu-tŝi envere estas la Profeto!” diras iu.

– “Li estas la Mesio mem!” asertas Galilujanoj.

Kelkaj sin alproksimigintaj Synhedranoj krias: “Tŝu la Mesio venus el Galilujo?” Je tio ili signalgestas malantawed. Tie staras gardistoj kiuj senprokraste puŝas antawed. Multaj awskultantoj baras al ili la vojon. Tŝu rezultos batalo? La Romenoj stretŝas siajn kolojn. La gvardistoj montras hezitemon. Estas malakordo inter ili. Ili staras kaj awskultas la lernigiston kiun ili devus ekkapti. Nenion atinginte tŝiuj returne iras al siaj tŝefoj.

– “Kial vi ne kuntrenis lin!?” siblas Sarea. Liaj okuloj fajreras kaj lia kutime pala vizadžo nun estas rudža pro kolero.

– “Neniam iu parolis kiel tiu-tŝi viro!” ili respondas.

– “Tŝu ankaw vi estas mystifitaj? Tŝu etŝ nur unu el la Konsilianoj kredas je li?”

Tie estas Nikodem, membro de la Aro:

– “Tŝu nia Ledžo do kondamnas personon sen avana protseso, kaj sen avane esplori liajn farojn?”

Izboret aklamas el distantso kaj ankaw Joram, alproksimiginte sin, kunsentas kun la parolinto.

– “Tŝu ankaw vi estas tiaspetsa Galilujano!?” kritŝas Sarea.

Multaj homoj, kiuj timas la Konsilianojn, forlasas la platson. La Nazaretano postsekfis ilin kaj promenas direkte al la Olivmonto, kie li havas sian awtunfestan tendon.

Ŝtono enflugas la vendejon de Joram. Vivanta ŝtono. Sarea.

– “Joram!!” vokegas li ordone.

Irado estas en la butikoj. Ankoraŭ du komizoj, prizorgantoj de la ritŝa stoko, tŝeestas. Ili staras perpleksaj antaŭ la impertinenta sintrudanto en egzegezista mantelo, antaŭ la sono de lia votŝo kaj la devigo en dŝi. Unu momenton nur; tiam ili flankas non Sarea. Irado saltas antaŭ liaj piedoj. Ili rigardas kun bril-okuloj. Elpuŝitaj lipoj. Pugnigitaj manoj.

– “Joram!!” denove bojas la perfortulo.

Pugnoj malfermas sin. Manoj volas ekkapti. Tŝu tiu vireto estas freneza?

– “*Rabi Sarea?*” La votŝo sonas malsevera. Joram flankas ŝovas la kurtenon, kiu servas kiel dispartiga drapiraŝo por la salona ejo, kaj sin montras.

Irado jam estas puŝita en angulod. Per grandaj paŝoj Sarea alpaŝas sin. La servistoj sekfas lin.

– “Honorinda kolego de la Synhedro,” diras Joram sen eksito, “mi salutas vin. Benegita mia domo, kiu povas ritsevi vin. La beno de Jehovo...” Sarea jam staras malantaŭ la kurteno. Kiel saluton li ne estas bondezirinta patson al tiu-tŝi domo. La posedanto donas signon al la servistoj,

ke ili restu sur siaj lokoj.

– “Joram, mi venas serioze paroli kun vi, delegite de la Alta Konsilianaro!” komentsas Sarea per multe da aroganto.

– “La honorinda delegito estu bonvena. Li sidigu sin por trankfile komuniki al mi la mesadĝon. Jen estas pokalo de la plej bongusta vino, kiun Damasko iam liveris al la patro de Irad. Ke dĝi ekplatŝu al via gustosento kiel la spitsaĝoj de Ŝolomo, kaj karesu vian flarsenton kiel la intsenso de Karmelo.”

– “Por tio mi ne venis. Jenon mi devas diri al vi: la Membraro indignas pro via konduto. Kie restas via akuzo kontraŭ la malamataĝ Nazaretanoĝ? Oni akuzas vin pri favoremo por tiu amasodeluranto. Pri sentsaliigo de la vera mesia senditetso. Vi devos respondi, riskante portempan eksigon el la Alta Judĝistaro! Al vi konsilatas fari kulpopagan oferon. Jen la mesadĝo de la Alta Kunsido!”

Joram awskultas per trankfila atento. Neniu miro montridĝas sur lia vizadĝo, neniu malplezuro, kio iom konsternas la vizitanton. La alparolito propensas dum kelka tempo. Tiam li aliras la ŝtontablon sur kiu staras verŝita la altfama vino.

– “Tamen prenu tiun trinkaĝon, donatson de Jehovo, *Rabi* Sarea,” diras li trankfile. “Ke dĝi doltŝigu vian palaton; ke la beno kiun enmetis la Sinjoro, penetru en viad sinod kaj santigu la varmon de viaj internaĝoj!”

Je tiuj paroloj li mem prenas ardĝentan pokaleton kaj malplenigas dĝin.

Sarea ne faris etŝ geston. Tremetas sole liaj

palpebroj. “Tŝi tiun pokalon mi ne trinkos avan ol vi estos doninta vian respondon al mia mesadžo,” diras li per kruda tono.

– “Via mesadžo dži ne estas, amiko, sed tiu de la Konsilianaro,” sprite ripostas Joram. “Ili awdos mian respondon.”

– “Tial ke vi volas pesi viajn parolojn per ruza kalkulado, tial silentas via buŝo. Sed utilos al vi same malmulte kiel tentado per tiu-tŝi vino. Tŝiuj Membroj stias ke vi okulifas al la demagogo el Galilujo, ke vi kiel Dion agnoskas homon, kiu profanas la ledĝojn pri fasto kaj Ŝabato, kiu abomenas la Adĝulojn de Israel.”

– “Sarea, mia spirito afliktidžas! Mia koro kunpremidžas! Tŝu mi idolano? La Nazaretano idolo? Neniu homo en Israelujo kapablas tion pensi!”

– “Multaj homoj kontrawe, kaj vi kune kun ili! Kaj la Nazaretano mem. Tŝu li ne nomizas Jehovon «sia Patro» kaj sin mem «Filjo de la Homo»? Tŝu li ne asertas ke la Ledžo de Moseo ne aplikatas al li? Ke li estis avan Abraham?”

– “Tŝion simbole, Sarea! Tŝu li ne povas esti la elektita 'amiko', la 'sendito' de Tiu kiun li nomizas tial sia 'Patro'? Tŝu ankaw la Baptisto tŝe Jordano ne diris en tiu sentso: «Mi vidis Lin kaj atestas ke Li estas la Filjo de Dio»? Tiamaniere ja komprenis la parolon tuta Israelujo. Tŝu tsetere ni mem ne predžas kun Jesaja: «Ho Dio, Vi estas nia Patro»? Eble ke la Galilujano estas la sendito, kiu en la pensoj de Jehovo egzistis avan Abraham; la profeto kun spetsialaj privatrajtoj, la viviganto de la hebrea

gento kaj la liberigonto el tiom da morala mizero... ”

– “La Mesio estos viro kun fambrilo kaj potentso, kiu «revelatsos sian gloron», kiu liberigos Israelujon el «subpremo kaj perforto». Ne iu atentsanto kontraw la Ledžod. Ne Galilujano. Iu el nia medio, kiu nin «firmigos por eterne en sia redžetso.» Tion diras la Skriboj. Tio, kion argumentas vi, estas nepra sensentsažo. Via sinteno estas kruda perfido!”

– “Vi povas erari, Sarea!”

– “Tŝiuj Membroj de la Konsilio samopinias kiel mi!”

– “Ne tŝiuj. Sed nu, kiam mi havos la okazon por defendi min?”

– “Morgaw en la vespero.”

– “Mi do ritsevos inviton tiun-tŝi fojon?”

– “Vi havas džin. Sed ve al la perfidantoj!”

Sarea turnas sin al la drapiražo. “Ke la benoj de la Dio de Abraham...” diras li forirante; pro kutimo sendube, tŝar la saluto ancoraw ne estas finita kiam li jam elpaŝas inter la vendejaj komizoj kaj forlasas la domon de Joram.

Irado travivas prosperajn tagojn: liaj kaŝaj kromenspezoj kreskas džis volumena sumeto. Lia mastro ne plu montras intereson por la magazeno. Ne kontrolas la stokliston. Ne kalkulas la enspezitan monon kaj ne stias kio estas vendita. Ne faras novajn mendojn, etŝ ne al la Heleno. Kiam li aperas en la butiko, estas nur

dum kelke da momentoj.

Distrite li ree kuras for, kun sub la brako skrib-rulaĵoj, kiujn li disvolvas foje ankaw en la strato. Tiel denove hodiaw, post la vizito de Sarea. Bonsorto estas ke li senaktsidente elidžas el la Ŝafpordego, tra kiu sin premas tsentope la hejmed irantaj pilgrimantoj. Interne de la tŝirkawbarilo de lia vilao iu devas preskaw kolizii kun lia ventro, por rimarkigi sin.

– “Honorinda Rabeno, hodiaw mi entreprenas la vojadĵon returne al mia landoparto,” diras Izboret, kiu dum ok tagoj dividis la tendarfestan kabanon kun Joram. “Dĵis la fino de miaj tagoj mi memoros la malavaran gastamon, kiun montris al mi la nobla rabeno. Povu mi dĵui la felitŝon iam miavitse gastigi lian respektindan personon en mia propra tendo. Se iam lia vojo irus lawlonge de la Lago de Galilujo, tiam la rabeno ne preterlasu peti min pri retsiproka servo. Beata nomizatos por mi tiu tago. Ke la Dio de Abraham, Isaâk, kaj Jaâkob estu kun vi. Li donatsu al vi abundon je tagoj kaj multobligu viajn posedaĵojn kiel la brutaron de Jaâkob. Benata estu la Sinjoro de Israel dĵiseterne.”

– “Ke la Dio de Abraham, Isaâk, kaj Jaâkob radiigu sur viad vojod la lumon de Sia vizadĵo,” respondas Joram kfazaw awtomate.

Izboret sin klinas preskaw dĵis la grundo kaj rapidas al karavano de pilgrimantoj, kiuj atendas lin. Li malaperas sur la vojo al Jerixo.

Joram ne eniras sian lodĵejon. Senpere li paŝas law la ŝtuparo sur la tegmentod kaj disrulas sian pergamenon. Avan ol pronontsi sian pledoparol-

adon en la Alta Tribunalo, li volas funde dokumentizi sin. Kolekti tŝiujn tekstojn kiuj de fore aw de proksime povas apogi lian tezon pri spirita signifo de la mesia vokitetso. Tŝiujn tekstojn, kiuj faras aludon al la malamika sinteno de iuj homoj vide al la promesita sendito. Ankaw pesi sian replikon al la akuzo fare de Sarea pri perfido.

Dum kiam la rabeno estas soletse sertŝanta kaj klasifanta, Filok forlasas sian laborejon kaj proksimigas sin al la vilao. Subite li staras antaw Edisa. La knabino rigardas konfuzite kaj la juna viro stias apenaw kiun sintenon alpreni.

– “La patro ne estas hejme,” ŝi murmuretas.

– “Kiel? Tŝu mi do ne rimarkis lin sur la tegmento?” demandas li, nekontsie imitante ŝian mallawtan tonon.

– “Tion mi ne stiis!” diras ŝi, timante suspekton pri mensogo, kaj densa rudžo kolorigas ŝian frunton.

– “Mi komprenas,” senkulpigas sin la Heleno. “La rabeno iris supred tuj tŝe la hejmedveno. Tŝu mi rajtas malaportuni lin?”

– “Mi ne stias,” diras ŝi, sed ŝi tamen ne faras movon por suriri la ŝtuparon. Momenton la du staras unu kontraw la alia kaj mutas. Iliaj rigardoj interkrutsas.

– “Filok,” ŝi flustras fine, “vi stias ja... la patro awdis nenion pri... memoru vian promeson.”

– “Kial mi rakontus? Via vizito alte honoris kaj dĵojigis min. Tŝu vi permesas, ke mi sigelizu la promeson per mankiso?”

Edisa ridetas. Ŝia mano kuŝas sur la ŝtupara

apogilo en atinga kapablo de Filok. Ŝia spiro iras pli rapide kaj ŝi rimarkas kiel ankaw Filok estas kortuŝita. Ŝiaj briletantaj okuloj krotŝas sin al tiuj de la junulo; granda sopiro flagras inter ambaw junaj homoj. Li klinas sin, eligas manon al la ŝtupo, intentse ŝajnigante ion pluki – pro eblaj nedezirindaj spionrigardoj – kaj kisas malforte ŝian manon, kfazaw preterpase.

Tuje ŝi retiras la manon kaj kuras supred. Mezvoje, eĉ avan ol ŝia kapo atingas super la tegmentod, ŝi denove haltas, kfazaw por reakiri la spiron; ŝi ne ekrigardas malantawed. Tiam ŝi altigas sin malrapide kaj anontsas al sia patro la venon de Filok. Ŝi atendas supre dĝis kiam la Heleno estas proksimiginta sin.

Filok restas staranta dum momento; li ne volas dĝeni la klerulon, tŝar tiu evidente estas ancoraw en profundaj pensoj. Li jam sentas iom da bedawro pro sia entrudo kaj volas jam retiri sin, kiam lin ekrimarkas Joram.

– “Filok, mi salutas tsin. Sed tiun-tŝi fojon mi ne povas fari mendon,” diras li.

– “Estu salutita, Majstro” respondas la juna viro, klinante sin respektplene. “Ne por negotso mi venis. Kiam mi rimarkis vin sur la teraso, levidĝis en mi la deziro vin saluti. Dum pluraj tagoj mankis al mi tiu plezuro.”

– “Mi dankas tsin, amiko” reprenas la rabeno. “Faru al tsi komforton. Volontege mi babilos kun bona najbaro. Diru, Filok, mi vidis tsin en la templa antawkorto. Tŝu tsi awdis la Nazaretanon?”

– “Tŝu mi Lin awdis, *Rabi* !? Tŝiutage, kun nur

unu estsepto. Mi tiel stretŝe awskultadis ke miaj okuloj apenaw ritsevis okazon detale opservi Lin por... eh...”

– “Jes jes, por tsia fibildo, vere? Tsi nekorektebla malsadŝulo! Sed mi volis demandi jenon: kion tsi pensas pri tiu viro? Tŝu tsi trovas en li mesiajn kfalitojn?”

– “Vi forgesas kiu mi estas, *Rabi* ! Kion stias mi, nejudo, pri via Mesio kaj Ties kfalitoj? Tiu homo... tiu homo tute favorigis min por Si! Mi trinkas Liajn parolojn, avide ensorbis ilin, kfazaw drinkema Ŝiriano. Ofte tiuj paroloj estas por mi tute enigmaj, kfankam ne tiel enigmaj kiel la paroloj de aliaj judaj majstroj. Li ankaw ne parolas kiel ili. Lia lingvaŝo enidŝas en la korod, en la plej profundad de tio kion vi nomizas animo en mi. Per konfuzego dŝi frapas min, tŝar ne tŝiam dŝi estas por mi sekreto. Tŝu vi kiel rabeno iam avane renkontis tian instruadon en viaj temploj? Aw mi kiel Heleno iam renkontis en nia Arepagoso? Tiu Viro parolas kun awtoritato tiel granda, tiel impona... La ritŝon de Lia personetso mi klopodis dum tiuj-tŝi tagoj... ..

– “Enbildigi, kredeble,” kompletigas Joram. Sed Filok dawrigas:

– “Efektive. Sed en malespero mi frakasis la skulptaŝon, tial ke ne prosperis al mi per dŝi esprimi la potentson kaj ardon de dietso.”

Unu momenton ja montridŝas ke Joram impetegos kaj elkrios sian anatejmon kontraw nod Filok. Sed la rabeno perforte sin bridas. Kredeble li trovas ankaw ian kontentigon en la vana provado kaj la senpovetso de la pagana

skulptisto. Post iom da meditado li diras:

– “Ni estu klare rezonantaj kaj honestaj homoj, Filok; ni ne deliru. Tŝar estas deliro kiam tsi parolas pri dietso en tiu kadro. La Nazaretano estas homo; do ne Dio!”

– “Kial ne, Majstro? Ni, Helenoj, havas diojn kiuj iam estis simplaj homoj; kiuj ancoraw estas tiaj.”

– “Malsadŝaĝo, tsiaj dioj! Homo estas homo, sekfe neniel Dio. Dio estas absolute alia afero!”

– “Nia diaro ja ankaw estas alia ol ni. Ili estas pli potentsaj, pli sadŝaj kaj ruzaj ol ni. Ili estas homoj elkresk-intaj trans la ordinarad homad naturod.”

– “Ax nu, tsia diaro ne egzistas!”

– “Kial ne? Legu la historikon. Legu ilian historikon. Ekstiu iliajn grandajn farojn. Faroj de forto kaj sagatso, super nia naturo, kaj vi kredos jam ke nia diaro egzistas.”

– “Ne eblas, Filok! Estas nur unu Dio! Ne povas estu du aw pli da dioj!”

– “Kial ne?”

– “Tial ke «Dio» signifas «absolute perfekta estantulo». Kiel tia povas egzisti nur unu sola.”

– “Antawjudŝo de vi, Hebreoj! Kial ne povus egzisti hierarxijo de dioj? Povas esti gradaro de perfektetsoj, do ankaw de estantuloj, kiuj posedas pli aw malpli grandan perfektetson.”

– “Absurde! Ekde kiam tiuj perfektetsoj plu ne apartenas al tsiaj estantuloj, law vere senfina kaj senlima maniero, ili plu ne estas dioj.”

– “Bone, duondioj do?”

– “Ne; radikale ne dioj!”

– “Bone, ni tion supozu momenteton. Tiukaze,

kial ne du aw pli da estantulo povus posedi vian senfinan kaj senliman perfektetson? Via Dio – mi diru: via Mosea, historika Dio – kaj krome jena Viro, jena Nazaretano, Kiu ja nerefuteble posedas superhomajn povojn?

– “Ne estas eble, Filok! Se estus etŝ nur du dioj, tiam unu el ili ja devus havi en sia esto ion, per kio gi apartigus sin de la alia. Ion pli aw ion malpli. Tiu kiu havus ion malpli jam ne estus absolute perfekta, kaj kunsekfe ne estus dio.”

Filok silentas. Tŝiuj fortoj en lia animo staras sur ide-forkidŝo. Li sentas en si kfazaw nesondeblan angoron, kiu igas lin grintsi per la dentoj. Io doloriga trabrulas kiel veneno lian tremantan sangon, tiun helenan sangon kiu provas per tŝiuj fortoj teni sin firma sub tiuj malmolaj battoj kontraŝ diarad pluraletsod. “Ne estas vero!” kri- as en Filok. “Ne estas vero!” De kie venas tiuj sin- trudaj paroloj? De supre? De malsupre? Li ne stias. Lia bildo, la bildo kiun li disbatis, levas sin en lia imago. Kaj lia senpovetso por esprimi kion li eksentas 'en tiu homo', ne, kion li tsertege en Tiu stias enfermita: superhomajn kfalitojn.

– “Kial do, Rabi, kial ne kapablas mi enbildigi tiun homon!?” li elkrias. “Admirinda Li estas! Al maro kaj ventoj Li ordonas! Super demonoj Li havas estretson; malsanoj tsedas el la korpo je lia komando; juna Li estas kaj Li instruas tamen kiel sadŝa grizharulo; pli sadŝe ol la plej sadŝa arepagosulo! Li ne estas malhumila afektulo, sin mem adoranta. Ne ofitsotŝasanto. Plena je majstretso estas Lia parolado. Perfekte Li vivas law Sia doktrino! Kial ne Dio? Kial ne 'via' Dio,

kiu destsendis el la tŝielo, aw dio malsupred irinta de sur la Olympos, unu el la bonaj dioj, kiu alportas bonan mesadĝon el tie supre?”

Filok spiregas pro la ardo. Larmo glitas sur lia vango dum li fiksrigardas antaw sid.

Joram kortuŝidĝas siavitse. Li alrigardas la junan viron kaj stias ke li... amas lin. Kia lojala koro! Kia nobla menso! Neniam li renkontis idolanon tiel pian je konvinko, tiel proksiman de lia propra kredo.

Sed prava la Heleno tamen ne estas. Ne povas esti! Jehovo en la Tŝielo ne estas homo. La Nazaretano, kiom ajn respektenda, estas homo. Ne Dio! Dua dio ja ne eblas. «Mi estas la Sinjoro, Mi estas sola. Ekster Mi egzistas neniŭ Dio,» diras la Sinjoro tra Jesaja. Alegorie ni povus nomizi lin «Filjo de Dio» se li estus la Mesio... jes, sĕ li estus Tiu.”

Joram provas klarigi tion al Filok, sed ne suktsesas lin konvinki. La juna viro estas tiel profunde konsternita en tuta sia animo, en la kerno de sia sino, ke li restas sidanta kfazaw elsadĝigite, ne lasante enpenetri la parolojn de la rabeno. Fine li levas sin kaj, kun peza maldĝojo sur la trajtoj, li iras malsupred.

Edisa subawskultis ilin, duonvoje sur la ŝtuparo. Ŝi nun fudĝas; tamen ŝtele ekrigardas de mal-antaw angulo. Ŝi konstatas kun perplekso ke Filok preteriras en tripaŝa distantso, ne rimarkante ŝin.

La postan tagon la Nazaretano instruas en la

Templo apud la Trezorejo. Joram awskultas kun atento sed ne miksas sin en la disputod estigitan fare de kelkaj Skribistoj.

La granda majstro ne lasas ke oni plektu lin en maŝojd per alkonduko de virino, kaptita tŝe adultado. Klare li preferas pentofaron al morto de la pekulino.

– “Morala liberigo!” pensas Joram. “Tiu-tŝi Jesuo lawaspekte plene kunformigas sin al tiu hipotezo. Tŝu li estas la Mesio? Se jes, tiam li ankaw ne fanfaronas, nomizante sin «Lumo de la mondo». Tiam li estas rajtigita sin apogi sur sia propra atestado kaj sur tiu de sia «Patro, kiu sendis Lin kaj al Kiu Li iros returne.”

Awdu! “Se vi restos en mia instruo, vi ekkonos la veron kaj la vero igos vin libera.” Joram devas regi sin por ne aplawdi. Vere, jena «savanto el anima mizero» firmigas lin kontraw liajd multnombrajd kontestantojd. Joram sentas soklon starigita por sia koro. Li havas la senton, ke tie-tŝi oni parolis spetsiale por li; ke oni kuradŝigis lin por prave kaj brave montri sin en la venonta post-tagmezo. Li povos utiligi la proprajn parolojn de tiu plej granda inter tŝiuj majstroj, kiu ja povus esti la Mesio... ne – tŝe Moseo kaj Abraham! – kial la lango ne diru malkaŝe tion kion tiel akre vidas la inteligento: Kiu la Mesio estas!!

Joram stias ke oni vokis nek non Nikodem nek non Josef el Arimatea al la kunsido de la Alta Judŝistaro. Kiu stias tŝu etŝ la tŝefpastro estas

informita, tŝar li mankas kaj estos Sarea, kiu anstatawe gvidos la debaton. Ne dŝenas al Joram; des pli malkaŝe li povos paroli. Mallonga estas lia raporto: li havas nenion por diri kontraŭ Jesuod. Dum unu momento estas morte kfierte en la templa tŝambrego; tŝiu tenas la kapon senmova. Sole la rigardoj sin turnas explore de la Altadŝuloj al la Junadŝuloj, de la Junadŝuloj al la Altadŝuloj, kaj fine restas firme fiksitaj sur Sarea. Tiu levas sin:

– “La klarigisto ne stias akuzon kontraŭ la Nazaretanod; la komisiita rabeno ne trovas maljuston en li!” diras li kaj liaj okuloj fajreras malbon-awgure; lia votŝo sonas alte kaj rawke pro bridata pasio. “Temas pri viro, majstro law onidiro, kiu kompleze interrilatas kun pekantoj kaj ne kondamnas et adultulinon. Tŝu ni trovu tion detsa? Viro nomizas sin «Lumo de la mondo» kia estas nur Jehovo; Li sola. Tŝu ni ne admonu pro tio? Por tiu viro indas neniun: ne unu el la Printsoj inter la pastraro, ne Farisajo, ne Sadukano, ne klerulo, kiujn li tŝiuj sakriledŝe kaj kalumnie kuradŝas kfalitizi kiel «hypokritulojn». Tŝu oni trovu en tio neniun akuzon? Viro nomizas sin «Filjo de la Patro» senpere estidŝinta el Ties sino. Neniun inter vi povu tion noti en raporto kiel blasfemon kaj maljuston? Estimataj Membroj, estas alia viro, rabeno law ofitso, kiu kunkulpas en la malkonstrua agado de tiu fisemisto, kiu iradas kaj semadas la semojn de tia ribelego, kia enmanigos al la paganaro povon super la Dia Popolo; kiu donatsas sian favoron al la fisemisto; kiu estas tute malfi-

dela al Israel kaj preferas honori novan diulon!”
Sarea malparolas.

Estas vizadĝoj kiuj nur stivole alrigardas la akuz-
iton; plimulto tamen ardas pro malamo. Kelkiuj
membroj ekstaras, pretaj por ancoraw pliamasigi
la vitson da riprotŝoj. Sed ili silentas, tŝar la
akuzito mem sin levis kaj serene, kfazaw
aperante en tutordinara diskutokunveno, kun
digna aplombo superrigardas tŝiujn.

– “Jehovo metu ardantajn tŝarbojn sur miajd
lipojd, por ke ili parolu puran veron; Jehovo
verŝu santan oleon en la orelojd de miaj
honorindaj awskultantoj, por ke la sono de mia
votŝo penetru dŝis en ilia menso; Jehovo estu
benata en eterno!” Tiele komentsas Joram, kaj la
tŝeestantoj residigas sin tŝiuj, atendente. Tiam la
retoristo dawrigas:

– “Niaj originaj gepatroj perdis la paradizon. Kaj
Jehovo parolis al la delurinto: «La idaĝo de la Vir-
ino distretos al tsi la kapon.» Al Abraham
promesis Jehovo: «En vi estos benataj tŝiuj gene-
ardĝoj de Tero.» Kaj Jesaja tsertigas: «Li venos por
[...] liberigi el mornaj kavernoj tiujn, kiuj sidas en
mallumo.» La Baptisto apud Jordano, la profeto,
predikis relevidĝon el la peko. Vi do ne miru,
Honorindaj Viroj el Jeruzalemo, ke la Homo pri
kiu oni diras: «Li posedas mesiajn etsojn,» volas
re-starigi pekantojn. Tŝu la serpento ne disprem-
atu? Ke la Homo, kiun oni montras kiel la Sant-
oleizitan, nomizas sin «Lumo de la mondo»,
spirita lumo kiu permesos al la idolana mondo
trovi sekuran vojon. Ke la Homo, nomizata Kristo
fare de multaj, apelas al atesto de «la Patro Kiu

sendis Lin» kaj ankaw de Si mem, kiel Sendito. Tŝu la homoj ne fidu je Kiu agas en la nomo de la Sinjoro? Ankaw ne miru, Honorindaj Viroj, ke tiu Homo nomizas Jehovon «Sia Patro», tial ke en la dua psalmo Jehovo signas la Redžon kiun Li sur Sion, la santa monto, enofitsigis «Sia Filjo» kaj en Samuel Li nomas non Ŝolomo ankaw «Sia Filjo» kaj en la Eliro la genton de Israel denove «Filjo de Dio», samkiel Dewteronomo aldonas «generita fare de Dio».

Mi komprenas: estas malfatsile toleri ke iu awdatsu nomizi nin «hypokrituloj» kaj «filjoj de la demono». Sed ni enpensigu nin, respektindaj Adžuloj de Israelujo, kaj ni klinu la kapojn. Vidu, tiu-tŝi Viro veas super nia nejusto. Se Li efektive estas la Mesio, dum ni malaktseptas Lin, tŝu tiamdo Li ne estas prava? «Kiam vi awdas la votŝon de Dio, ne opstinigu viajn korojn» kantas la nawdek-kfara psalmo. Stiu, se Li estus la Mesio kaj ni kredus je Li, tio estus nia savo! Tiam la kredo levus nin d is la Altetso de kie Li venis. Mi tremas tŝe la penso, ke ni ostratsifus Lin dum Li posedas la Veron. La Vero, tiu plej alta potentso en la mondo, kiu disdonas kreskon kaj forton kaj kiu kondukas al savanta liberidžo: la spirita liberidžo. Tia liberidžo ja konsistigas la mision de la Santoleifito. Kiu ancoraw rifuzos tion-tŝi kredi!?”

– “Jen trovizdas la kerno de via tuta argumentaro, kaj ni tŝiuj stias: tiu fundamento estas falsa!” deklaras Sarea kun emfazo. “Vi estas mal-fidela al la kutimaro, malfidela al nia partio, malfidela al nia kredo, al Jehovo. Vi ja mem

konfesas tion!”

– “Traditsio kaj partio ne faras kredon, respektinda Majstro. Ni ne rajtas perdi nin pro partio. Ni ne rajtas suferi malritŝon en la animo, por materie ritŝigi la partion. Mi, kiel homo, estas pli ol la partio. «Mi» estas eterna; mia partio kiel tŝiuj partioj estas portempa. «Mi» restos; dži pereos! Aw tŝu ni tŝiuj estu malagnoskantoj pri la Eternetso?”

– “Ankaw nia partio estas eterna!” nun asertas *Rabi Rifar*. “Tŝu dži ne estas vokita de Jehovo por regadi kun la Mesio super la mondo en tŝiuj tempoj? Jenon diras Daniel: «Kaj tŝiuj gentoj, triboj kaj lingvoj Lin servos; Lia potentso estas eterna potentso.» Nur la unika partio al Jehovo fidela, la nia, regados kune kun Li! Tŝi-maniere do, utilante al mia partio, mi utilos al la Eternetso.”

– “Se ni envere estas 'hypokrituloj' kaj 'filjoj de la demono' kaj Li envere profeto kaj Mesio, tŝu ni do, law Liaj paroloj, ne apartenos al la herbetoj inter la tritiko, kiujn oni brulos for aw al la malbonaj fiŝoj en la reto, kiujn oni žetas for?”

– “Tŝar li ofendas la Adžulojn de Israel, la gardistojn de la Kredo je Dio, mi stias ke li nĕ estas la Mesio!” kriaŝegas Potifar.

– “Nu nu, *Rabi*,” reprenas Joram. “Vi kredas kion vi ŝatas kredi. Jen la granda eraro de nia partio. Dži metas ne Jehovon kaj Lian Veron en la tsen-trod, sed sin mem kaj sian propran opinion. En la komentso ne estis tiel. De komunumo de Dikredantoj dži transformidžis al kasto de partikredantoj. Ni idžis erarvaganta Ŝafaro, anstataw

Dion aspirantaj samreligianoj!”

– “Ekster nia partio neniu savo!”

– “En nia partio: egoetso; neniu sopiro al Jehovo!”

– “Nia partio volas gardi Jehovon kiel sian natsian Dion.”

– “La vera Dio estas Patro de tŝiuj homoj.”

– “Via Galilujano malaktseptas nian elektitetson. Li strangolas nian *sersoparimon!”

– “Ne en Ŝirio, Edžiptujo, aw Romenujo Li iradas.”

– “Kün via galilea mesio tŝio estos perdita!”

– “Kun Li tŝio estos reakirebla!”

– “Ne! Via Nazaretano malamas nian partion!”

– “Sole la malbonon en dži.”

– “Nia partio ne estas malbona, tŝar populara!”

– “Dži ne metas la homon super la popolod.”

– “Dži estas la ununura natsia!”

– “Ne estas justa por la homoj!”

– “Dži staras roke firma por tŝiuj tempoj!”

– “Dži ne estas firme bazumita sur spiritaj, universalaj, kaj eternaj valoroj.”

– “Perfidanto estas vi, kiu adoras homan estažon!”

– “Mesio ne estas Dio.”

– “La via tamen nomizas sin 'Filjo de Dio'.”

– “Metafore!”

– “For kun la perfidanto! La false žurinta! For kun li!”

– “For kun Joram!”

– “For!!”

Tŝi-lastaj krioj, rawke eligitaj unue de Sarea, poste ripetatas de multaj. Tuta la kunsido eksaltis kaj trudas antawed. Oni amasigas sin tŝirkaw

Joram, lin premeĝas, puŝeĝas dĵis ekstere.
Tie li falas. Dre li la pordo klake fermatas.
Sarea atingis sian tselon: ŝantselidĵemaj
membroj sin jam gardos sekfi la spuron de
Joram!

Tŝe Komplotantoj

Apud Lago Ginesareto, en la urbeto Tiberias, lodžas Izboret, la olivokolora komertsisto, markizita per la plej akra inter tŝiuj aktsipitraj vizadzatŝoj. Kion tiu-tŝi Galiluj-ano primartŝandas, neniu povus ekspliki per du vortoj. Jen lia var-tenejo estas plena je altaj stakoj da linfibroj kaj da lano; la postan tagon venas karavano de kameloj kaj la sakoj ekvojadžas kune al Tyros. Baldaw poste Izboret swingas unu el siaj tro longaj gamboj trans siad arabad tŝevalod kaj rajdas al Damasko. Ŝtalajn klingojn li portas hejmed. Kelkajn tagojn poste tiuj jam estas survoje al Jeruzalemo. Fadenbulojn, hejme ŝpinitajn de galil-ujaj kaj pereujaj virinoj, li atŝetas amase kaj teksigas el ili mantelojn, jupojn, kaj zonojn, kiuj senprokraste translodžidžas al Sidon kaj aliaj urboj apud la Granda Maro. Izboret stias kie rubenoj kaj smeraldoj estas atŝeteblaj en Ŝirio, kaj liveras ilin al la butikoj en Jeruzalemo.

Izboret faras bonajn negotsojn! Tiajn li faras. Multajn Denarojn li posedas. Sed ankaw Talentojn, pri tio tsertas tŝiuj. Tŝu li ne estus ritŝa? Jes ja, li devas esti ritŝa! Kial li ne montras tion? Kial li ne atŝetas domojn, ne bienojn? Tio stias neniu. Sed, ke li kapablas tion, neniu neas. Kaj tŝiuj tŝedas ke li estas nek fanfarena, nek aroganta. Tial li restas amiko de ritŝuloj kaj malritŝuloj.

Ofte proksimigas sin al lia domo viroj, pri kiuj neniuj stias kion ili venas praktiki tie. Strangaj viroj el fremdaj regionoj: el Galilujo, el Pereujo, el la foraj lokoj de Judeujo. Tiuj malmulte parolas kun li eksterdome. Ili restas etan horon en la interno, solaj kun li, kaj tiam ree foriras. Oni asertas kelkafoje, ke la uloj estas armizitaj.

Tšie oni vidas non Izboret. Tšie kie amasigas sin la popolo. Li posedas bonan trot-beston. Kiam ie ekestas malpatso pri religiaj aferoj, tiam li kontemplas la tumulton, sidante sur sia tševalo. Mem disputi li ne volas; nur alrigardi. Se du najbaraj viladĵoj komentas troki agiton unu kun la alia, tiam Izboret stipovas rakonti pri dži, ne law onidiro sed law propra opservo. La ĵuslastajn du jarojn li estis treege okupita pro la alfluado al la Profeto el Nazaret. Preskaw tšiujn mirigaĵojn li tšeestis: la sanigojn, la malsortŝojn, la kuregon de posedataj porkoj al la lago, kaj la kfietigon de tormo sur la lago. Li mandžis el la multobligitaj pano kaj fiŝoj. Li awskultis sepoble dek predikojn. Li estis kun la Profeto en Jeruzalemo, apud Jordano, en Sidon. Tšu stivolema viro? Aw kio alia? Tšu religiema viro? Jes, tia li sendube estas. La synagogo de Tiberias favore rilatas al li. Tawga viro. Vigla viro. Lert-ulo. Kaj iu kiu stipovas oportune paroli kaj... silenti. Strangulo.

Tše tiu Izboret, en la verda Galilujo, lodžas nun Joram. Majstro Joram el Jeruzalemo. Joram ne estas armizita. Joram ne venis por unuhora vizito kaj posta foriro. Joram nun jam de multaj tagoj restadas tše Izboret. La rabeno ne estas kašemulo. Li mem diris: “Mi venas al Galilujo por

ripozi.” Li estis latsa pro la multa disputado, pro la multa tserbifado. Profundaj sulkoj misornamas lian frunton. Latsa li estas kaj nervema. Li longe estis perforte bremsinta sin en Jeruzalemo, sed la naturo postulis sian tributon: ripozon. Sole Izboret stias ke Joram elkuris la Santan Urbon. Tie oni tro multe klatŝis pri li. Membroj de la Alta Konsilio. Kaj tiuj evitadis lin. Subrigardis al li. Efektive koleraĵ. Kaj tiele Joram eksitidŝis; tial – ne pro timo, sed por eviti konfliktojn kaj por regajni sian egalpezon – li fudŝis la malafablan non Sion. Li stiis ke Izboret volonte gastigos lin. Kaj li iris. Ankaw pro insistado de Edisa, kiu postrestis. Tiam Joram donis al ŝi du fortikajn gardist-ojn. Nokte ili zorgas ke la filjino kaj ties servist-inoj povas dormi trankfile kaj ke la vilao restas sekura kontraŭ fiaĵ vizitantoj.

Nun jam estas du semajnoj ke Joram mallaboradis kaj promenadis lawlonge de la Lago. Kaj kontempladis la bienojn verdidŝantajn, tŝar sorbitajn de la pluvo, kaj la malproksiman nedŝan verton de Monto Hermono. Li idŝis pli serena je pensoj kaj prijudŝas nun eldistantse la maldŝojajn okazintaŝojn dum la Tendarfesto kaj en la lando, rilate al la Nazaretano. Sole kun Izboret li foje interŝandŝas ideojn. Ambaw viroj estas konvinkitaj ke la Viro el Nazaret estas eminenta figuro, ke Li devas esti la promesita Mesio. Sed la galiluja komertsisto kredas ke por Jesuo jam estas veninta tempo por transiri al politikaj elpaŝoj, alivorte ke Li fine komentsu elpeli la Romenojn. Estas Lia vokidŝo, devas esti Lia granda vokidŝo. La Judeano male opinias et pli netsesa ke la

Mesio fondu regnon de la spirito. Jes ja, Izboret iomgrade tsedu, ke regas grava religia kaj morala malordoj en la Popolo de Dio. Tio estas redžustigenda. Kaj Joram siaflanke ankaw ne kapablas kontraŭdiri non Izboret, kiam tiu tsertigas ke la Promesito devos esti «Redžo». Post multe da interparolado la du unuanime atingas detsidon: ili stretšos siajn fortojn por igi la popolon proklami Jesuon el Nazaret redžo. Tiu-tŝi redžo povos poste en sia surtera regno muldi profunde religieman popolon.

En la sekfanta mateno Izboret lasas sian gaston sola. Al neniu homo li malsekretigas la tselon de sia vojadžo. Lia araba *kwotŝevalo direktas la kapon alnorde. Ne longe. Baldaw dži deiras aloktsidente. Post tio alsude. La semistoj sur la freŝaj kampoj, la nartsisoj, bluaj irizoj, kaj kaktroj lawlonge de la deklivoj, ili ne interesas lin. Trote la irado kondukas supred kaj malsupred de la montetoj. Dum horoj. Nur en Pella, en la Teritorio de la Dek Urboj, li haltas. En eksterurba gastejo la rajdinto enstalgigas sian tŝevalon. Li dawrigas piede. Trankfila, malgrava vojadžanto en griza survesto, kun vojadžosako kaj bastono. Je ordinara, izolita dometo li anontse frapas.

– “*Aliolaban, Mathan!*” – ”*Aliolaban, Izboret!*”

La domomastro vivas sola. Li estas frawla, samkiel Izboret.

– “Tŝu la fidela mesadžisto havas spetsialajn stiigojn?”

– “Mi alportas unu Talenton por la movado, mastro. Krom tio restadas tŝe mi hejme viro, kiu povos servi al ni: Membro de la Alta Konsilio.”

- “Tŝu li estas varbita por la Liberets-Partio?”
- “Ano li ne estidĝos. Mi etŝ ne volas instigi lin al tio. Joram tro opstine tenas je propraj ideoj; kiel tŝiuj rabenoj tsetere. Sed li estas utiligebla por la redĝisma agado.”
- “Juna? Maljuna?”
- “Apenaw sesdekjara.”
- “Tŝu li ne havas propran ambiŝion kontserne la Mesietson?”
- “Ne.”
- “Kion li do deziras?”
- “Multe da homoj por triumfe enkonduki nian Profeton en Jeruzalemod. Tŝu ni helpos?”
- “Konsentite!”

Kune ili ancoraw priparolas rimedojn, lokon, kaj tempon.

– “Izboret, kiel tŝiam, viaj informoj kaj mono estas bonvenaj. Venontan fojon ne venu tied-tŝi. Gardu vian komertsistan trompmantelon. Vivu la Liberetsopartio; vivu la Zelotoj! La liberigo el sub la malamataj okupantoj proksimigas sin. *Aliolaban, Izboret!*”

– “*Aliolaban, Mathan!*”

La tempo por detse finfari negotson estas forpasinta. Izboret, la silentema, fanata informagento de la Zelotoj, kiujn oni nomizas ankaw *lestes* aw rabistoj, iras aliloked por atŝeti lanon, teksaĝojn, gemojn, kaj... armojn.

Mathan estas intriganto. Por li Izboret estas instrumento. Li, estro de la sekreta partio en la

lando, soifas al potentso kaj ludas filudon. Persone ritŝa je mono, li rolas kiel mizerulo, vivotenas sin per teksado kaj brokantado de tenda tolo kaj lodžas en modesta dometo. Sed iam li okupos palatson, kiam la elkreskanta partio estos sufitŝe forta kaj la tawga momento veninta por pafi siajn sagojn. Multaj, li stias, jam pereis en batalado kontraŭ la okupantod, sed li estas prudenta, ne mem agos impete kaj maloportune, sed li taksos kaj pesos kaj lasos aliajn homojn tiri la maronojn el la forno. Ha, tiu onidira profeto el Nazaret! Tiu estas kapabla. Tiu akaparos milojn da adeptoj. Nutras eble kaŝan intentson. Ni opservu lin kaj lasu lin faradi. Lin subtenu. Lin helpu supred grimpi dĵis la kulmino de potentso. Proklamigu lin redžo kaj mesio. Ludigu lian grandegan influon kontraŭ la Romenoj. Kiam li estos en funtsio kaj la malamikoj en fudžo, ha, tiam estos mia vitso! Tiam vi malaperos, Galilujano, foriros senbrue, kaj mi ekokupos vian lokon. Mi regados, per forto, per la devigo de armoj. Mi tiam nomizatos redžo. Venu Izboret, venu vi tŝiuj, fanataj Liberetsopartianoj! Mi rekompentsos vin por viaj servoj, jes, se vi restos fidelaj al mi. Venu kaj portu al mi viajn Talentojn. Mi povos ilin uzi. Venu kaj konduku al mi novajn anojn kaj kunsentantojn. Klarigu al mi viajn proprajn planojn kaj aspirojn. Mi utiligos ilin por mia tselo, kiel detsas al tŝefo.

Joram plu ne ripozas. El atestanta buŝo li kolektis informojn pri la Nazaretano: en Nazaret tŝe Ties propra parentsaro pri tribo kaj origino; en Kapernaum kaj najbaraj viladĝoj, tŝe okul-atestantoj, pri Liaj grandaj miraklofaroj kaj Lia doktrino. Ekster dubo: tiu Profeto tutserioze volas restarigi la popolon. Etŝ por fondi surteran regnon la tereno estas sufitŝe preparita. Li povos lardĝe disfaldi Sian potentson. Elpeli la fremdularon. Tiam kun plena forto kaj rapide realigi Siajn piajn reformizojn, establi Sian eternan, judan regnon por savo de la mondo.

Tŝi-tiam Joram aperas en la synagogoj. Kiel Membro de la Alta Konsilio li estas tŝiam bona kaj oni invitas lin paroli. Li diskursas pri la religia regno kaj pri Jesuo, Kiu estas la vera Mesio.

En Tiberias la homoj levas la ŝultrojn. La postan Ŝabaton li estas en Magdala kaj oni huas lin. Tŝe Ginesareto oni krudatŝe pelas lin el la synagogo. En Xorozajin oni estas sertŝonta ŝtonojn por ŝeti al li; sed tŝi-tie felitŝe ekkaptas lin Izboret kaj haste forkondukas sur sia tŝevalo.

– “Kio okazas, Izboret?”

– “Kelkaj fidelaj viroj fervore aligos sin al vi, Rabi. Viroj kiuj apogos kaj aplawdos vin en la kunsidoj, kiuj kuntrenos la amason serve al vi, kiuj volas ekmarŝi post vi.”

Joram, law indiko de Izboret, elsertŝas en Kapernaum kelkajn admirantojn de la Nazaretano; kunvenigas ilin kaj konvinkas ilin. En la Ŝabato li instruas en la synagogo.

– “Jesuo el Nazaret, la Mesio, estas nia redĝo!” li

krias. Kaj vidu, dek viroj entuziasme aklamas. Dudek aliaj vokas aprobe. Tuta la kunveno konsente jubilas.

– “Jehovo trovizdas en Pereujo. Ni iru kaj kronizu Lin!” blekas iu. Kaj multaj estas tuj pretaj.

Ili ŝip-veturas trans la Grandad Lagod kaj proksimigas sin al Pereujo.

– “Rabi, kio estos nia rekompentso?” demandas iu kunulo. Kaj senprokraste la demando ripetatas el kfindek avidaj buŝoj.

– “La honoro de Jehovo, la gloro de nia Redžo, kaj la grandetso de Israel, sufitŝu al ni!” respondas Joram.

Por ili ne estas sufitŝe. Monon kaj honor-ofitson ili deziras. Ili albordigas la rabenon kaj velas returne al sia urbo.

Sur la plawdejo atendas Izboret, sidante sur sia trot-besto. Li jam komprenas la situaŝion, sed lasas Joram rakonti sian travivaĝon.

– “Granda tselo postulas monon!” rimarkigas la komertsisto. “Tiu-tŝi popolamaso postulas kompenson. Donu al dži monon kaj multe da promesoj kaj rekompentso.”

– “Amo por la nobla entrepreno devas gvidi nin. Ne profitamo,” opinias Joram. “Tiel estis tŝe Gideon, tŝe la Makabeoj, kaj tiom multe da aliaj.”

– “Ve, tiel estis, sed plu ne estas! La okupadanto estas metinta degeneron en la popolon de Dio” funebras Izboret.

La galiluja komertsisto adiaवास. Lin atendas negotso en Hippos, diras li.

Joram direktas sin al Jordano. Rekte tra Dek-Urbujo li vojadžas. En plu neniujn sinagogojn li mal-

fermas la buŝon. En Pella li ekstias ke la Nazaretano ankoraŭ vagas en Pereujo. Tŝu li sertŝu la Profeton kaj antaŭmetu al Li sian planon? Ne-firma pri sia detsido li sekfas la Jordan-valon. Iun Ŝabaton li etapas en la unua viladĝo de Pereujo. La superulo de la synagogo demandas tŝu unu el la fremdaj gastoj volas afable paroli al ili la bonan vorton. Joram rezistas la rigardojn direktitajn al li kaj restas silenta. Juna viro kun longaj pendantaj hartufoj paŝas al la katedro. – “La Regno de Dio estas veninta kaj Jesuo el Nazaret estas la promesita Mesio,” starigas li.

Ne estas la unua fojo, ke la tŝeestantoj awdas tiun aserton, kiu ja tsetere ne forte tuŝas ilin. Pli volonte ili vidus Jesuon mem verki sanigojn en ilia viladĝo.

Post la kunsido Joram alkrotŝas la parolinton. Tiu akompanatas de sia frato, kiun li nomizas Tadjus. Li mem nomizatas Jakobus kaj estas Nazaretano.

– “Vi sertŝas la Profeton, *Rabi?*” palpas Jakobus.

– “Ho, volonte mi kondukus vin al Li, Kiu elsendis nin por rikolti. Tŝu ankaw vi volas kredi je Li?”

– “Mi kredas, ke Li estas la Santoleifito de la Sinjoro!” agnoskas Joram.

La fratoj montras sin ege felitŝaj. Entuziasme ili rakontas pri sia intima parentsetso kun la Profeto: iliaj gepatroj estas frato kaj fratino de la gepatroj de la Mesio! Jesuo estas la plej potentsa inter tŝiuj profetoj de Israel! La naturo obeas Lin, malsanoj tŝedas, demonoj fudžas, etŝ la morto maltenas sian kaptazon antaw Li. Li estas

supermezure granda, admirinda kaj bona!

– “La Alta Konsilio ne agnoskas Lin.”

– “La Alta Konsilio estas antawjudža. Vi almenaw, Majstro, ne faligas detsidon law ekstera ŝajno, sed vi judžas law justetso. Vi almenaw konfesas Lian altan personetson. Vi defendas Lin brave kontraŭ tŝiujd trompitajd Farisajojd kaj trompantajd Sadukanojd. Lawdon al vi, kaj dankon al la Tŝielo, tŝar jenon mi stias: Li estas el Dio. Ja mem Dio!”

– “Mesio!” rektigas Joram tuje. “Sendito de Jehovo, Andželo de la Alta Kunsido. Ne Dio!”

– “Dio!” murmuris la du samtempe, kaj ili rigardas en la spatson respekt-plene, kfazaw en rapidžo antaw vizio, kiu luras kaj lumigas iliajn spiritojn.

– “Kiel vi povas diri tion pri via propra frato!?” miras la rabeno. “Tŝu vi estas Hebreoj, aw paganoj? «Mi sola estas Dio, kaj neniu alia estas ekster Mi.», diras la Sinjoro.”

– “Li mem tsertigas: «Estas el Dio ke Mi eliris, kaj ke Mi venas».”

– “Prave Li diras tion. Mi awdis el Lia buŝo: «Por doni pri Mi ateston Ni estas du (du, vi awdas?): Mi kaj la Patro, Kiu sendis Min.» Kunsekte Li estas nur Sendito de la Patro, de nia Dio en la Tŝielo.”

– “Li mem instruis al ni: «Vi devenas de mal-supre, Mi devenas de supre; vi apartenas al tiu-tŝi mondo, Mi ne apartenas al tiu-tŝi mondo.» Neniam elidžis mensogo el Lia buŝo!”

– “Jes, ni estas tro mond-inklinaj, Li ne estas tia. «Mia doktrino ne estas de Mi» diras Li; «Dži estas

la doktrino de Tiu Kiu sendis Min.» Tiamaniere Li distingas inter Si mem kaj Jehovo, la Patro.”

– “«Mi estas la Komentsidžo,»” instruas Li.

– “Tre dĵuste: la komentsidžo de nova, pli bona epoko.”

– “«Vi mortos en viaj pekoj, se vi ne kredos kiu Mi estas» minatsis Li, Kiu tamen estas tiel doltŝ-anima.”

– “Mi kredas, ke Li estas la Mesio,” jesas Joram. “Sed vi, junviroj, ŝajnas maldĵuste kompreni Lin. Preterlasu ofendi Jehovon, predikante idoladoradon. Diru al via Majstro, ke Li estu prudenta pri Siaj paroloj, kaj klara, ankaw por simpluloj; tserte Li ne volas la vendĵon de Jehovo super Sia vokitetso. Diru al Li, ke venis la tempo por proklamigi Sin kiel Mesion, kaj santoleifi kiel Redĵon de Israelujo, por restarigi la regnon de Jehuda kaj dawrigi Sian taskon de morala purigado de la Gento de Dio.”

La du fratoj idĵis silentaj. Klare parolas maldĵojo el iliaj vizadĵoj. Ili sentas sian senpovon por diskuti kun la rabeno. Ili sentas kiel tiu-tŝi viro ne estas kia ili. Kun melanoxolemo en la koro kaj granda sopiro je kuradĵigo far-de la Majstrego, ili iras for.

Joram postrigardas ilin. Li skuas la kapon. “Naiv-uloj,” grumblas li. “Simpluloj kiuj ne komprenas la lingvon de sia Majstro. Kiel tiom multaj ili kredas tion kion ili ŝatas kredi. Ili, tŝar ili estas parentsoj de la Profeto Jesuo. Tio igas ilin blindaj. Samkiel Sarea estas blinda pro malamo, kaj Filok pro mensa misformizo. Estas tŝio paganismo; influo de tiu damnita

paganismo!”

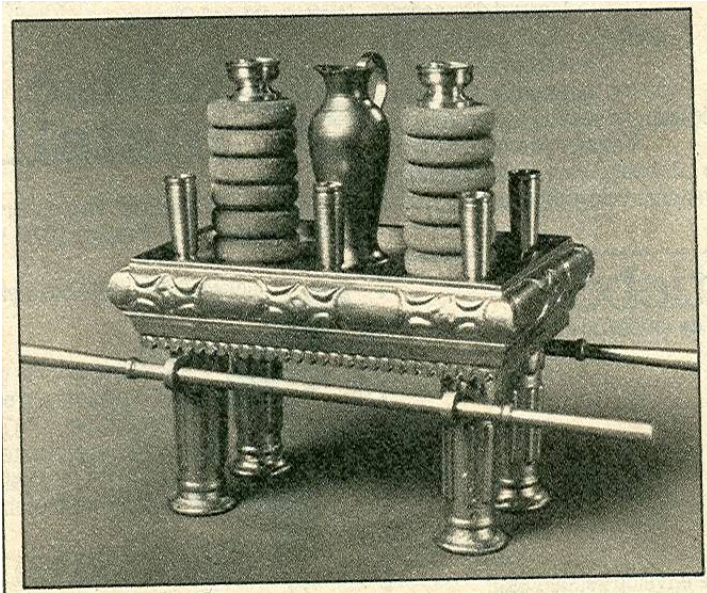
Joram aligas sin al karavano kiu migras suded law la freŝa Jordano. Kiam vesperidžas, la vojadzantoj sertŝas ŝirmon sub la tendoj. Joram volas peti rifudžejon de neniu. La volonte oferatan gastamon li evitas. Li volas resti sola. En li estas urdžo al meditado, kiun li esperas trankfiligi en soletso. La nokto estas sufitŝe malvarmeta sed seka. Joram paŝas al la rivero kaj sub salikarbo, profunde klinante sin al la vatro, li sternas sin en la tŝeborda kano, volvite en kovrilo kaj kaptuko. La silentaj steloj okulifas, Luno serioze opservas Teron. Joram rigardas supred kaj sondas la profundon de la tŝielvolbo. Liaj pensoj flugas al Jehovo en la Alto. Kaj subite malsupred-idžas al la Homo, kiun Jakobus kaj Tadajus nomizis Dio.”

Kiel sensentse! Li, frato en la hometso estus nia Dio!? ... Pri tiu homo la Skriboj do atestus: «La Tŝielo, etŝ ja la plej alta Tŝielo, ne kapablas ampleksi Lin.» Kaj aliloke: «Al Jehovo apartenas Tero, kun tŝio kion dži entenas.» Kaj kion ni vidas: tŝarpeniston de ordinara aspekto, sen havažo. Tŝi-tiu estu «la Dio de niaj Praavoj, la Reganto de la Regantoj; granda, potentsa, kaj timiga.» Homo estas la Nazaretano! Se li estus Dio, tiamdo ni tŝiuj devus adore premi vizadžon al grundo, lawdi lin, dankadi lin kaj glorizadi. Por tiu homo estus konstruita nia Templo kaj establita la Oferdona Servo! Por li estus la

džojkantoj; por li la festoj! Tiu homo estus kreinta kaj puninta non Adam, vokinta la patriarxojn, gvidinta Moseon, apoginta non David kaj lumiginta la profetojn! De li la Ledžo sur Sinai, la ritŝo kaj sadžo de Ŝolomo, la puno por Sodom, Babel, kaj Saul! De li la promesoj al Israel, la helpo en tŝiu dandžero! Ho, Jehovo; se etŝ la simplaj kaj fidelaj sekfantoj de Via Sendito volas estigi novajn diojn kaj hereze emas al paganismo, kiel ega tiamdo estas la konfuzo en Via popolo! Sinjoro, Dio de Abraham, ne permesu ke la intentoj de la malitsuloj prosperu! Sinjoro de la Tŝieloj, ne toleru ke ilia insido suktsesu! ... Tŝionpova, faru ke 'Li' ne estu Dio! ... Ho, mi ... mi jam ne stias kion mi predžas... Jena viro, Via Mesio, ja ne volas esti Dio... Via adoptita Filjo Li estas, Via Sendito, je Kiu mi kredas..."

Joram malmulte dormas tiun nokton. Tŝiufoje denove la du fratoj aperas en lia spirito: iliaj naiva kredo kaj ilia nuda stultetso. Ne, per tiaj viroj la Mesio ne povas fondi Sian Regnon. Bezonatas helpo de pli gravaj aŭtoritatuloj, de homoj influhavaj kaj konvinkipovaj kaj krome... multe da mono. Sole en Jeruzalemo tŝi-tiaj helpantoj estas trov-eblaj, sole en la medio do de la Alta Konsilio.

Ju pli Joram tserbifas, des pli kreskas en li konvinko ke li devas reiri al Sion, por trovi en la Santa Urbo personojn kaj rimedojn subtene al la Mesio kaj Ties tasko.

Fiaj Swatantoj

La konfidentsulo de tŝefpastro Kajafa vagas en Pereujo, de synagogo al synagogo. Inspektovojadĝo, tio nomizatas. “Karaj aŭtoritatuloj, vi devas senrezerve informi min. Tŝu la popolo restas fidela al Jehovo, tra tŝio? Tŝu la homoj grandnombre iradas al la Templofestoj? Tŝu ili firmvole loktenas kontraŭ la fiflorantad paganismod?”

Nature: oni konversas pri la Nazaretano. Li ja estas en la regiono kaj tŝiu laborigas sian langon. En tiu afero Sarea ne montras sin entuziasme por aŭ kontraŭ. Jesja, li dēvas esti kontraŭ, tŝar la tuta Altkonsilio estas tia! Sed li neniel emfazas, kfazaw persono preferanta atendeman sintenon.

Sarea tamen stias kion li volas. Akre li registras tŝion, neniun parolo eskapas. Li migras de viladĝeto al viladĝeto, fidele postsekfante la spuron de la Galilujano, dum la langoj estas ancoraw malrigidaj. Li konas tŝiujn admirantojn de la 'profeto'! Sed et tio ne estas lia pretsipa intentso. Li volas ekkoni la Zelotojn kaj la... rilaton de la Nazaretano al tiuj-tŝi aktivaj militantoj kontraŭ la Romenoj.

– “Alportu pruvon, *Rabi Sarea*, ke la malamegato vivas en interligo kun tiu sekreta organizaĝo, kaj via rekompentso estos egala al tiu netaksebla servo, diris la tŝefpastro. Tŝar, se ni suktesos brulstampi la tŝarpentiston kiel liberetsparti-

anon, tiam estos infana ludo poreterne fermigi al li la buŝon pere de la Romenoj. Bedawrinde, ni plu ne stipovas fari tion per propra aŭtoritato.”

La spiono jam posedas monton da informoj. Detsidan argumenton li ankoraŭ ne havas.

Ke Rabeno Joram restadas en la teritorio de Pe-reujo, li stias. «Tŝu ankaw tiu...? Vidu, se tio estas pruvebla, kiu stias se tiamdo la tuta havaĝo de la ritŝa komertsisto falus kiel rekompentso en miaj d manojd?» Dum siaj semajnojn longaj vojadĝoj Sarea multe tserbifadis; ankaw pri Joram. Avido al ties ritŝaĝo swarmas en lia koro. Kaj li estas ruze kalkulinta; kunmetinta planojn. Li ŝandĝos sian konduton vid'al la opstina sed naiva kolego. Rekonkeros lian fidon. Tiam ne malfatsile estos igi la malkaŝeman viron konfesi, se li apartenas al la sekreta partio. Tiam la rabeno falos en liad potentsod. Liaj posedaĝoj kiel rekompentso aw... kiel aldoniĝo al la bela filjino por Jodus. Kia perspektivo! Edisa por lia filjo Jodus! Sarea jam dĝojegas en sia koro je la penso. Tiu geedzidĝo unubate puŝus lian parentsaron al grava rango! Kiel alted tiamdo ankoraŭ povus levidĝi lia influo! Apartenante al la brantŝo de David, li aw lia idaro iam povus aktseptigi sin en la rondo kiu regos kun la Mesio super la mondo!...

La entuziasmo de la plan-kovanto iom malardas, kiam li ekpensas pri la tŝefkomizo kaj ditŝiplo de Joram, pri tiu Irad. Jes, Irad...? Tserte la ritŝa heredontino tentas ankaw ties okulojn! Nature pro la ŝmiraĝo. Jen la tŝenero kiu katenas non Irad al lia mastro. Jen la fonto, kiu igas lin

hypokriti kaj aprobi opiniojn pri la Nazaretano. Pro tiu doto la servisto estas simila al filjo kaj pretsizema en la komertsado, ankaw kiam forestas la mastra kontrolo. Tŝu pretsizema? Tŝu vere pretsizema, tiu Irad? Monavida jesja! Tute tserte tia! ... «Je la Trezoroj de Sion, Irad, sur tsia meandra vojo tsi foje renkontos non Sarea! Joram persone devos detsidi al kiu apartenu lia filjino. Perfidanto; verŝajne tsi makulis mian famon tŝe tsia mastro! Je la Templo! Atŝa sklavo, ankaw mi kapablas imiti romenan radon sulkantan tra la ŝlimo. Ankaw mi povas ŝprutsigi koton sur tsiad robod! Kaj gajni non Joram! Tŝu tsi konas non Sarea!?»

Ankoraw sub la impeto de siaj projektoj, la Sadukano neespektite trovidžas antaw Joram. Lia detsido estas tuj farita. Jen alveninta la oportuna momento! Nun!

Kun amika dĵojkrio li aliras la estintan kontrawulon. Senhaste malpliidžas lia aferemo kaj baldaw ekvibras sentemaj kordoj.

– “Tŝi-tie, malproksime de la jeruzalema disputado, mi ekkonis mian eraran sintenon rilate al vi,” li mielas. “Lojala kaj malkaŝema viro, etŝ se li estas kontrawulo, meritas tŝian respekton. Lawdata estu la Dio de niaj Prapatroj, ke Gi degnis lasi al mi tempon por trankfila pripensado. La Sinjoro vere favoras min, tŝar ni plu ne staras tiel foraj unu de la alia. Amiko via mi deziras esti, pli volonte ol malsadža oponanto. Kio estas pli malgaja ol tiu tŝiama tŝikanado! Mia koro estas kfazaw pasero funebranta sur la tegmento; mi volas rebonigi mian avanan miskonduton. Ke la

Tŝielo havigu al vi kaj mi abundon je tagoj, por ebligi al mi uzi tutan mian influon je la tŝefpastro, por rehonorigi honestan sadžulon kiel vin en la altaj medioj. Tŝu vi aktseptas mian manon, *Rabi*?”

– “Nenion pli arde deziras mia koro!” tsertigas la bonvola Joram tute sintsere.

– “Al la Tŝielo kaj al vi estu danko, Majstro! Stiu ke mi jam forte inklinas al via tezo kontserne la Mesion. Volonte kaj kun plena atento mi esplorus kune kun vi viajn klerajn argumentojn tiurilate. Tŝu vi ne faros al mi la honoron ilin elmontri?”

Kion povas respondi Joram al tiu džentilega komplezo? Tŝu li ne devas entuziasme ekkapti tiun-tŝi unike belan ŝantson por doni al sia propra projekto plenuman komentson? Džoja li montras sin. Kaj sian starponton li volonte disfaldos lardže por Sarea, dum la longa vojadžo al Jeruzalemo, kiun ili kune entreprenas.

Unu semajnon Joram estas reveninta tŝe Edisa, reveninta al sia magazeno, reveninta ankaw en la kunsidoj de la lernigistoj. Li sentas ke Sarea aplikis balzamon: la insidaj rigardoj malmultidžis, denove li estas tolerata en la superaj medioj kaj alparolata de Farisajoj kaj etŝ de Sadukanoj. Tio felitŝigas non Joram.

Nun li povas trankfile repensi pri siaj propraj aferoj. Post lia reveno, Irad enmanigis al li konsider-indan sumon, kiu konsistigas la gajnon pro far-itaj transagoj. La komertsisto lawdas la

komizon pro ties skrupuletso. Li eknotis ke la rigardoj de la junulo avide postsekfas la staturon de Edisa. Li stias kion signifas tio. Ke la ditŝiplo ancoraw ne sendis peranton por swati ŝian manon, tion Joram altributas al hontemo aw al iom da mal-indetsosento. Tiu detenemo efikas tŝe la rabeno kiel rekomendo, same kiel la severa lojaletso, pri kiu li estas tserta. Plivole ol al iu ritŝa famulo, li ne rifuzos sian konsenton al ditŝiplo kiun li mem estas formizinta.

Posttagmeze de griza pluva tago en la monato, kiun la Hebreoj nomizas Kislev, Sarea ekfrapas tŝe Joram. Edisa kondukas la synhedranon tra la vestiblo kaj invitas lin bonvole iomete atendi en apudaŝejo. Dume ŝi vekos sian patron.

– “Tŝu mia amiko, la granda majstro, estas ripozanta? Ho! Tiukaze estu la afabletso mem, tŝarma infano, kaj ne dŝenu lin. Mi havas tempon.” ŝajne naive Sarea baras la pordon, tiel ke la knabino ne kapablas eliri.

– “La patro volonte interrompos sian sieston por ritsevi estimatan amikon,” tsertigas Edisa.

– “La Tŝielo imputu al mi, se mi vekigos latsan lernigiston,” detenas ŝin Sarea. La kunesto de la mastrino en tiu-tŝi domo estas al mi agrabla kiel la frukto de la datlopalmo. Lasu al la patro lian ripozon, mi petas!”

Sarea estas tre komunikema. Li babilas pri la bonaj negotsoj de la komertso de Joram. Li babilas pri siaj propraj infanoj kaj montras sin pret-

sipe fieri pri sia ege instruita filjo Jodus, kiu estas bona kiel vino el Damasko, obeema kiel etulo, milda kaj afabla en sotsieto kiel gaja Edžipto. Inter tŝiuj junaj Jeruzalemanoj li sendube estas la plej lerta en komertsaj aferoj.

Edisa awskultas kun multe da bona volo, sed ne komprenas kial tiu-tŝi alt-ofitsa Sadukano emas resti tiel longe kaj intime en akompano de juna virino kia ŝi.

Felitŝe la patro awdis la fremdsonan viran votŝon kaj li venas por konduki for la babilemulon. Kio gvidis tied-tŝi la konfidaton de la tŝefpastro? Edisa estas stivola kaj restas proksima al la tŝambro, kie ŝi subawskultas la du rabenojn konversadi jen lawte jen duonvotŝe.

Nun ili parolas pri Irad.

– “Tŝu vi fidas lin?” demandas Sarea.

– “Plene!” respondas ia patro sen hezito.

– “Jes... do... li tute meritas vian fidon?”

– “Mi neniam trovis iun malhonestetson en li,” diras la patro.

– “Tiu junularo tamen... Sed nu, fido estas fido, tŝu ne?”

Restas silente tie interne, kaj Edisa konjektas ja ke ŝia patro tserbifas pri la paroloj de la vizitanto.

– “Sarea!” ŝi awdas la patron diri, ”la bonaj paroloj el via buŝo jam gajnis al mi la favoron de multaj altaj membroj kaj la danko pro tio sonoras el mia koro kiel trumpetsignalo en la Templo. Sed ancoraw pli mi estus via ŝuldanto, se viaj lipoj bonvolus esprimi kion pensas via klara menso pri mia servisto.”

– “Efektive, amiko, mi volonte estus al vi utila.

Sed via natura sadžo komprenas: la rilato inter vi kaj Irad, via estonta bofiljo eble, estas afero kiu ne kontsernas min. Pardonu min se miaj paroloj eble elvokis suspekton. Tio ne estis mia intentso!” – “Mi ritsevis neniun peton por la mano de mia filjino, Sarea. Sed se Irad tiel dezirus, tiamdo etŝ pli estus beno por mi esti informita pri li. Parolu, mi petas!”

– “Ho, neniel mi volas nomizati intriganto, amiko. Je via insistito tamen mi sentas la devon doni pli detalan klarigon. Sed ne tro grave taksu dĵin! Mi nur awdis iam de flankpersonoj ke oni kulpigas non Irad pri posedo de objekto kun dubinda deveno. Kredeble pura kalumnio. Vi ja tsetere povus fatsile trovi firman pruvon pri lia honest- etso, funde eksamenante liajn transagojn dum la tempo de via foresto.”

– “Tion mi faros, Sarea!”

Edisa suktseŝis sekfi la dĵeneralan temon de la interparolado.

– “Tiu Irad!” ŝi murmuris. ”Mi neniam konsideris lin kun favoro. Liaj okuloj ne rigardas honeste. Jes Patsjo, vi bone trasertŝu lian elkalkulon. Vi tserte malkovros ion, tuttserte vi malkovros ion!”

Ŝia patro ne estas urdĵema. Malgraw tio la paroloj de Sarea vekas en li iom singardan atenton, kiam pliposte en sia urba butikio li vidas non Irad kiel tŝefkomizon aferanta. En la junulo, kiu sentas sin opservata, Joram kredas rimarki

embaraseton. Imagon verŝajne. ”Tŝiam li estis tre eksakta!” li riprotŝas sin mem. Li tamen ŝetas rigardon en la kontifadod kaj zorge komparas enspezitajn sumojn kun valoro de la venditaj artikloj. Kaj... li malkovras erarojn. Law lia opinio tro malkare notitaj enspezoj. Li pridemandas non Irad rilate al la vendoprezo de ebur-ornamita juvelujo.

– “Tre dŝuste, Irad. Kaj kiu sumo estas registrita tie-tŝi?”

– “La sama sumo, Mastro.”

Joram kontentigas sin nur kfazawe, tŝar la tsiferoj estas malnete formizitaj. Sur la vizadŝo de Irad li ekvidas nefatsile bridatan maltrankfilon. Ankoraw pli da tiaj malbone legeblaj registraŝoj li trovas. Por elkalkulado de la totalsumo oni aditsis per la pli malgrandaj tsiferoj. Kunsekte Irad ne transdonis la tutan negotsosumon! Tŝe la unua demand-esploro li kapitulatsas. Honte li mallevas la kapon.

La trompema servisto forsendatas senprokraste kaj ankaw kiel ditŝiplo malagnoskatas.

Tŝu Sarea tiel rapide informatas? Baldaw post tio li aperas en la butikoj, akompanata de sia filjo Jadus. Kaj tŝu Joram ne havus bezonon pri fidiinda komizo en sia prosperanta negotso? Mallonga estas la intertrakto kaj Jadus rajtas okupi la lokon de Irad jam la sefontan tagon.

– “Kaj jenon mi povas diri al vi, Joram: en Jadus vi eventale posedos pli honestan kaj dŝentilan bofiljon ol en la alia!”

Sarea diras tion dre la mano kaj lawte ridas kfazaw dŝi estus spritega ideo.

En la vespero Joram komunikas la novaĵon al sia filjino. Ŝin pleje trafas la lastaj paroloj de Sarea. Senmove ŝi revetas pri ili.

– “Jehovo gardu min kontraŭ nod Sarea kiel bo-patrod!” ŝi predžas en sia koro.

Jadus estas afabla juna viro. Alta je statur, li swingas sin vigle kaj elaste tra la butikoj. Lia rufblonda kapo sur gratsia kolo nete konturidžas kontraŭ la buntaj elmontraĵoj. Li estas okulfrape diligenta kaj servema kiam aperas lia mastro. Por tŝio li havas intereson kaj akre stretŝas siajn grandajn orelojn. Dum foresto de Joram li ŝovas sian pezan aktsipitran nazon en tŝiud vazod. Ordinaran vendadon li lasas al la malsuperaj komizoj, sed ritŝe aspektantajn klientojn li servas persone.

– “Sin kaŝas granda kapitalo en tiu-tŝi bazaro,” opinias li. “Mia patro stiis kion li faris, puŝante min tŝi-interned. Ba! la filjineton de Joram mi jam prenos kiel aldonan premion!”

Li ridetas. Li ridetas la tutan tagon per dikaj, maldelikataj lipoj. La rudŝaj sanmakuloj sur liaj vangoj ardas pro petolkuradžo. Jadus dronas en kontento, sentas sin hejme. En la vespero li surmetas gelbakoloran talaron kaj iras al la ekster-urba vilao. Kiam li renkontas non Edisa, ankoraw kreskas lia malavara komplezemo. Li montras sin ŝatinda, fratetse zorgema, kaj okulifas al ŝi. Je tŝiu ŝia parolo li trovas tŝarman karresvorton.

– “Vi estas la plej afabla filjinjo de tŝiuj rabenoj!”
flatas li.

– “Mensoganto!” meditas la knabino, kiam la unua agrabla impresio pro tiu flataĵo jam pasis. “Mensoganto! Mi ne estas afabla por li!”

Ŝi komunikas tion ankau al Filok. Ŝi ne stias kial. Por la skulptisto ŝi jes estas afabla, jen la vero. Kial, tion ŝi denove ne stias. Sed Filok neniam parolis kiel Judus. Kial ne? Ŝi tserne ne dirus: «mensoganto!».

Spite sian avanan rimorson kaj puŝate de ne kontraŭstar-eblo ina stivolemo, Edisa refoje riskas engliti la atelieron de la pagana artisto, por vidi kiel li praktikas sian metion. Rakontante ke Sarea babilatŝis tiajn apsurdajojn pri ŝi kaj pri tiu Judus, kaj plendante ke tiu 'rudŝharulo' agas tiel fikarese, ŝi vidas Filok rudŝidŝi kaj piedbati la grundon kaj ŝi awdas lin grintsigi la dentojn. “Malbenita Judismo! Malbenita Judismo!” Ŝi ek-tremas. Ŝi time rigardas tŝirkawed tŝu iu sub-awskultas. “Ne!” kapskuas ŝi. “Ne! tion vi ne rajtas diri! Benata de la Tŝionpova estu Israel!”

– “Malbenita dŝi estas!” ripetas li.

– “Ne vere!” ŝi ripostas. “Vidu, Jesuo, kiun vi nomizas Dio, estas ja Hebreo!”

– “Ne vere!” kapskuas li nun siavitse. “Ne Hebreo tŝar «Diulo» Li estas!”

Ŝi staras konsternite. Ekvidas enigmon. Se Li estas Dio, tiamdo tŝu Li ne povas esti Hebreo? Ni ja estas Lia propra gento! Dio! Tŝu Dio? Sed li ja estas homo! Edisa neniel komprenas. Kaj Filok asertas: «Li estas Diulo!» Tŝu ŝi protestu: “Filok, vi erarvagas”? Neniam! Kaj la patro tsertigas:

«Jesuo estas la Mesio.» Tŝu ŝi rajtas dubi pri la patraj paroloj? Neeble! Kredi ŝi ja kapablus, kĵaj non Filok kĵaj Patsjon. Sed kompreni ŝi ne povas.

Sarea kaj Jodus sidas hejme. Intime solaj. Mezombro ŝwebas en la malgranda tŝambro kiu servas samtempe kiel lodĵejo kaj tortŝofarejo. Jodus tŝeestis avan nelonge konversadon inter sia patro kaj sia mastro. Post komertofermo, li silente revenis hejmed kun la patro.

– “Patro, via agmaniero estas enigma al mi. Jam de longa tempo vi kampanjas kontraŭ la Nazaretanod, malamas lin tŝar li volas esti rigardata kiel Mesio. Kaj nun vi parolas kun Majstro Joram kfazaw ankaw vi kredus je tiu Galilujano.”

Sarea esplore rigardas sian filjon dum momento. Tiam pentridĵas ruza rideto tŝirkaw lia buŝo:

– “Jodus, mia knabo, tsi stias ke sole la malabundo de niaj rimedoj rifuzas al nia parentsaro la plej altan konsideron en Jeruzalemo. Ni devas, dĵevas, enkapigi al ni atingi grandan vivokomforton. Tsi estas kapabla supred levi nian tribon, alte supredigi. La ebleto kuŝas apud tsia mano. Tŝu tsi komprenas min? Pro tio ni devas akapari non Joram. Li donos sian filjinon – kaj kune kun ŝi la doton – tio estas tuta sia havaĵo al kiu ajn li deziros.

– “Sekfe vi nur ŝajnigas, Patro?”

– “Nomizu tion kiel tsi volas, filjo mia. Por kapti fiŝon, oni bezonas reton.”

Jodus enpensidĵas:

– “Mi ne volas fari opstaklon al via plano, patro,” li diras. “Mi volas igi la knabinon favora, por tiele gajni la patron. Sed preteksti ke mi kredas je tiu Galilujano, tion mi dżis nun ne kapablis; eťs ne provis. La tuta Alta Konsilio staras ja malamike kontraŭ tiud tšarpentistod. Kaj estos netsese konvinki ankaw la Konsilianojn por suktsesi en viaj planoj!”

– “Mi stias, Jodus. Sed mia pozitsio en la Konsilio estas pli firma ol tsi eble taksas. La tšefpastro pensas pli per mia ol per sia propra tserbo. Li neniam trovos min mallojala; por tio mi zorgos. Sed tsi devas kapabli pri silento. Plu ne, kiel tsi faris avane, kontraŭstari la opstinan pensmanieron de Joram. Prefere lasu tsin duone konvinki paŝon post paŝo. Iam, kun la edzineto sub tsia tegmento, Joram plu ne povos malutili al tsi. Jam lasu tion esti mia kontserno!

Ridetante Jodus karesas sian mentonon. La ritŝe plenigita bazaro de Joram lumas antaw lia mensa okulo. Tie estros li. Kaj Edisa lin servos.

Sarea ekbruligas tortŝon kaj prezentas al sia filjo skrib-rulaĝon.

Joram estas kontenta. Tŝu li ne estu kontenta? El Galilujo li venis kun siaj planoj, kaj vidu, la Tŝionpova sendas al li non Jodus, kiu en mallonga dawro pli ol duobligis la vendojn en la butikoj kaj metis en liajd manojd grandan parton de la tiutsele bezonata mono. Sperta komertsisto, tiu filjo de Sarea! Nu jes, la patro mem trovidžas dre

la stsenejo, sed lia idotso tamen estas diligenta kaj lerta. Kaj la honestetso mem.

Kaj tŝu Joram ankaw ne frotu al si la manojn pro reakiro de influo en la Alta Tribunalalo? Sarea plu ne atakas lin. Neniam kontraŭparolas. Ne nur la rabenoj Josef kaj Nikodem kuradziĝe kapskuas al li, sed ankaw aliaj egzegezistoj nun emas demeti tŝiun malamiketson rilate al lia persono aw konvinko. Ree, oni dirus, de-post kiam ili plu ne devas timi non Sarea. Kio do perswadis la avane tiel atsidan kontraŭulon? Joram ne stias, tŝu tio estas tributenda al li mem aw al la Mesio Jesuo. Sed ligi pli forte al si la favoraton de la tŝefpastro, donante non Edisa kiel edzinon al lia filjo – deziro de Sarea sendube – tio aperas al Joram ne malkonsiderinda.

Joram iris for al la Templo. En la laborejo de la Heleno silentidziŝis la frapado kaj tŝizado. Edisa enŝtelidziŝas. Tiu skulptado; ho! ŝi estas tielege interesita pri dži! “Kiamaniere vi suktsesas, Filok, finpretigi kapon tiel nete ke oni vere povas trovi en dži homajn trajtojn, homajn sentojn etŝ?”

Edisa supred levas aldorse starantan buston kaj turnas džian vizadzon al si. Subite ŝi ŝtonidziŝas; mirfrapite rigardegas jen la artiston, jen la bildon. Rapide kreskas ia konfuzo. Ŝi kredas apenaw kion ŝi vidas. Filok ridetas.

– “Kiu... kio...?” balbutas la junvirino. “Kio... kio... estas tio!”

– “Jes, kiu?” li demandas, ade ridetante.

- “Filok!” elkrias ŝi. “Tŝu tio... tŝu dži estas mi!?”
- “Kion vi do pensas?” dĵoje mienegas li.
- “Filok, kiel vi povis!” fuŝparolas la knabino, dum rudĵo farbizas ŝiajn vangojn.
- “Kiel mi povis, Edisa? Per miaj tŝiziloj, per miaj marteloj. Tŝiu trajto de via vizadŝo sidas en mi tiel solide kaj profunde, ke prosperis al mi sen via tŝeesto.”

Edisa staras perpleksa. Sed subite venas io en ŝiad memorod:

- “Filok, Filok!” ŝi murmuretas. “Tio... tio estas mal-permesita! Jehovo diras: «Vi ne faru al vi tŝizitan bildon» kaj vi...”
- “Edisa, mi ne estas Hebreo!”

Timo superfluas non Edisa. Ŝi dreenuidĵas kfazaw pro io nepura, malfermas la pardonon, kaj rapidegas ekstered.

Per ŝantselaj paŝoj kaj kun klinita kapo ŝi surtretas la dĵardenon de la patro. Neatendite ŝi staras antaw viro: Jadus. Kfazaw pro fantom-aperaĵo, ŝi eligas krion. La junulo strabas al ŝi, malbonawgure, jen grimatse, jen fiafable. Fakte perfidas lia mieno tion kio movidĵas en la koro de Jadus. Li stias ke la moroj malpermesas al Hebreo, etŝ pli al Hebreino, transiri la sojlon de pagandomo; tial lia malbona humoro. Li stias ankaw ke Joram, ŝia patro, severe aplikadas la Ledĵon. Sed Jadus pertseptas ion kroman: la ritŝa filjino de lia mastro iom maltro okupas sin pri li, law lia gusto. Kaj tiam-tŝi sin prezentas okazo por gajni influon je ŝi, por ŝuldigi ŝin al li!

- “Kion diros la patro?” demandas li kun malfatsile kaŝebla grimatso de ruzo kaj tamen kun ri-

markinda indulgemo. «La patro?» Edisa stias kiel amare Patsjo riprotŝus, se li ekstius pri ŝiaj ledzorompoj.

– “La patro?” ŝi ripetas. “Sed mia patro ja ne stias! Mi nur rigardis tra la porda fendo, por vidi kiel oni praktikas la ornaman skulptadon. Tŝu estas tiel peke?”

– “Tiu porda fendo ege etendidĝis dĝis la interno!” sarkasmas Jadus. “Mi vidis tsin malfermi la pordon kaj forlasi la laborejon.”

Edisa eniras la vilaon. La subita renkonto tute forpelis la sentojn, estidĝintajn tŝe Filok, kaj akriĝas ŝian intelekton. Neinvitite la junviro sekfas ŝin kaj premfermas la pordon.

– “La patro ne stias ke mi estis tie,” diras la knabino, “kaj vi, Jadus, ne rakontos al li, tŝu vere?” aldonas ŝi kun kalkulema virina rideto.

Jadus rimarkas subite kiom rava kaj allura ŝi estas kun tiu rideto, kaj unuafoje li eksentas ŝian estaĝon influi je lia koro. Lia vizadĝo prenas esprimon de enamidĝinto.

– “Edisa,” li diras, prenante ŝian manon, “tŝu tsi konjektas kiel forte mi inklinas al tsi? Pro tio mi promesas, ke mi restos absolute muta... je unu konditŝo: ke tsi nun donu al mi kison rekompentse.”

Edisa deŝiras sian manon. Per grandaj okuloj ŝi rigardas lin. Antaw ŝia spirito aperas la patro kaj Filok, kaj trudeg-idĝas demando al ŝiaj lipoj, simila al tiu kiun ĝus faris Jadus: “Kion dirus mia patro kaj... Filok!” Sed ŝi ne pronontsas dĝin.

– “Neniam mi kisis junulon,” ŝi respondas. “Tion mi ne kapablas. Tion mi ne faros!”

La alia malvarme ridetas:

– “Tiamdo mi informos non *Rabi Joram!*” li minatsas.

Ŝi eksentas froston. Sed ankaw atakas ŝin abomeno tuŝi tiun pintan, malŝatindan mienatŝon per signo de amo. Ŝi klinas la kapon.

– “Nu?” Jodus proksimigas sin kaj metas manon sur ŝiad ŝultrod. Senzorge li dawrigas: “Nu, iam devos esti la unua fojo, kaj mi tre dĵojas ke tiu unua estos por mi. Venu!”

Li antawenigas la buŝon kaj altiras la knabinon. Sub impeto de la timo ŝi ekagas. Tuj ŝi dreenigas sin tŝar la tentanto, pelata de pasio, nun metas ankaw la alian manon sur ŝiad korpod, ŝin premas al si kaj kisas. Kolere ŝi vangofrapas lin kaj klopodas ekkuri for. Sed li baras la vojon al la pordo.

Unu momenton ancoraw flagras liaj okuloj, sed li bremsas sin, ekridetas kaj gestas kfazaw li volus denove tŝirkawpreni ŝin.

– “Ax, tŝarma gazelino,” ridetas li artifike, “jam ne koleru pro tia malgravaĵo! Tŝu do ne estis agrable, tŝu ne estis plezure?”

– “Iru for!” ŝi ordonas. “Iru for, aw mi alvokos la servistinojn!”

– “Ne netsesas minatsoj, karulino” rezignas li. “Vidu, mi iras jam. Ne forgesu silenti, tamen! Tiamdo ankaw mi silentos. Kaj tsetere, pripensu ke la patro eble iam donos tsin al mi kiel fiantŝinon. Tagon, mia turtinjo!” Je tio li malaperas.

Ŝi glitfalas sur benkod kaj amare ekploras.

Abomeno levidžas en ŝia koro por la filjo de

Sarea. Neniaĉo plu ŝi fidis lin. Ŝi evitis lin kaj
jam ne lasos okazon por malnoblaĵoj
impertinentaĵoj!

Enigma Redĵokandidato

Sian zonon plenprovizita per mono, sian grizan mantelon tŝirkaw la ŝultroj, sian bastonegon en la mano kaj dike plandumizitajn sandalojn sub la piedoj, tiele Joram denove ekvojadĝis al Galilujo. La nova negotsoprizorgisto ritsevis la taskon detaleme kontifadi kaj tŝiun vesperon prezenti raporton al Edisa.

Jadus aktseptis kun entuziasmo kaj nun paŝadas tŝiutage al la vilao. La tie estranta knabino iam idĝos lia edzino, tio estas lia konvinko, kaj la altaj profitoj refluos en liajd manojd. Li avide atendeĝas la tagon en kiu li sendos fid-indan amikon al Joram kun edzidĝopropono. Estas ancoraw tro frue, asertas lia patro. Tŝi-tiu afero estas ancoraw ne sufitŝe preparita tŝe Joram, kiu nun domadĝe estas for. Sed milda humoro de la knabino mem, etŝ se ne nepre netsesa, tamen povus kunutili al favora detsido. Estu do kontsientsa, mia bubo, kaj ne malatentu non Edisa.”

Jadus jam stias kion fari. Tŝu li tsetere ne sentas sin lurata de la tŝarma figuro de tiu virino? Kaj tŝu lia menso ne ade projektas manierojn por familiaridĝi kaj por ŝin korligi? Kontakto kun ŝi, pli intima interrilato, jen lia plej arda deziro. Sed li ne havas multe da bonŝantso. Etŝ ne unu solan fojon li trovas ŝin sola, kiam ŝi aktseptas lin en la vespero. Tŝiam apudsidas du servistinoj,

fingr-umante super tekslaboraĵoj, kiuj law ŝajno urdže netsesigas konsilojn. Al la knabino ne venas en la pensod ilin forkomandi. Kial bezonas tiuj do ŝovi siajn stivolajn nazojn en la elkalkuloj?

Jadus jam provis surprizi non Edisa dumvoje al la Templo, sed tŝiufoje li renkontis nur tiun perfidan Eglu, la pli junan el la domaninoj. Li klopodis konsentigi la knabinon veni dumtage al la bazono, por paroli persone kun iuj alt-ofitsistaj klientoj kaj kontrol-opservi la vendojn. Sed Edisa pretendas posedi neniom da komertsista talento kaj ne montras sin.

Fine li ekkuradĝis interdume kuri al la vilao kun iu preteksto. Sed je tŝiu provo tiu fiservistine insidema Misax stiigis al li ke ŝia mastrino ne estas. Kie do trovidĝas Edisa? Tŝu ŝi vagas en la tŝirkawaĝo? Tŝu ŝi elprofitas la patran foreston? Aw... tŝu ŝi provus lerni skulptadon? Jadus ne kapablas forigi sin de la vilao. Li trene promenas en la dĝardeno kaj sin kaŝas por spioni al la laborejo apude. Je tio li ja ne divenas ke du paroj da virin-okuloj sekrete opservas lin el la domo.

– “Jen, li ensaltas en la arbetoĝod!” ridas Misax, la konfidentsulino de Edisa.

– “Neniu povus malkovri lin malantaw tiu tsedro, ek-de la laborejo, sed ni bonege vidas lin,” gajas la knabino.

– “Li pufigas al si la okulojn.”

– “Jes, ili tuj elfalos!”

– “Tŝu lin ne atakus spasmoj pro tia stretŝado?”

– “Kompatindulo, kiel senmove kaj rigide li devas teni siajn longatŝulajn brakojn!” subridas Edisa.

– “Returned iru al tsia butiko, kupruma vulpo!” ŝi mokus, “Edisa ne estas tie-tŝi. Kaj ankaw ne tie. Ne plu Edisa iras al la ateliero! Filok ja venos mem... kiam tsi tion ne vidos!”

Estas vero, tiel bone la najbaro jam komprenas ŝin, ke li neniam proksimigas sin al la vilao, se tie ne staras «sen dandžero» sur la teraso.

Sed kiam Misax tie postrestigas balailon, tiam li jes kuradžas vizite enveni por eksponi antaw la admirantaj okuloj de la virinoj, sian skulptolaboradon, siajn modlurojn por juveluoj, kestetoj, kaj armoj. Tiam Misax kaj Eglā – nejudaj sklavinaj – baldaw aprobe kapsignas kaj eklaboras aliloke. Nun la du junaj homoj sendžene konversas pri multaj uloj kaj umoj kaj tserte ankaw pri la lastaj novaĵoj kaj rakontoj rilate la miraklulon el Galilujo. Por Filok tiu subjekto estas neniam el-tŝerpita.

– “En mia spirito mi portas Lian bildon, Edisa. Ne: Lia bildo portas mian spiriton. Dži posedas min tute... Ax, mi deliras... Tiu bildo kreskadus en mi. Rave belaj estas Liaj vizadĵotrajtoj; tŝio, kio estas bona kaj nobla el dži radias. En dži kuŝas plej alta majestetso. Dži ancoraw ne estas plene kreskinta, kaj jam staras kompleta antaw miaj mensaj okuloj, tio kion mi deziras vidi...”

– “La Nazaretano, la viro kiun vi nomizas dio, tŝu ne?”

– “Vi eldiris džin, Edisa, dio. Ax ve, kia mi devas Lin modli? Kia mi devas Lin tŝizi? Helpu min, Edisa, kaj diru al mi kia vi vidas tiun Homon, tiun dion, tŝar ankaw vi kredas je Lia dietso, tŝu ne?”

– “Tŝu mi, Filok? Mi?”

– “Jes, ankaw vi! Ankaw vi kredas je Lia superhometso. Mi vidas tion en viaj okuloj, mi awdas tion en via votŝo! Nu, jam diru al mi ke ankaw vi kredas, Edisa!”

– “Pri tio kion kredas vi, Filok, kion kredas vi... tŝu mi povas dubi? Sed Filok, ne diru tion al mia patro, neniam tion diru! Mi timas ke li malbenos min kiel paganinon, kaj sendos min for kiel malfidelan al la Ledžo. La patro ne kredas, Filok!”

– “Mi stias, Edisa, via patro estas vidante blinda, ve! Fiks-ideoj detenas lin. Kaj tamen estis liaj propraj paroloj pri spirita revividžo, kiuj gvidis min al ekvido de la interna beletso de tiu Homo kaj al avansento pri tio kio Li estas... Sed mi ne volas disigi vin de via bona patro; mi ne volas ke li malbenu vin. Mi silentos. Mi stias ke mi intsitegas la rabenon per mia bildoskulptado. Sed tŝu mi kapablas lasi tion kion mia tuta naturo postulas de mi? Rigardu, vi prave parolis; novan bildon de la Viro, kiu estas dio, mi volas krei. Sed mi ancoraw ne kapablas. Pro tio mi iros for. Trovi la Nazaretanon. Kontempli Lin dum Liaj miraklofaroj kaj tiam bildigi el ŝtono tia kia Li estas. Ho, se mia verkažo povus suktsesi, Edisa! Kiel volonte mi montrus džin al vi!”

Jam en la posta tago Filok plenumis sian intentson. De-sur la teraso lin postrigardis Edisa. Li ekiris survoje al Jerixo kaj li portis sian purpure brunan mantelon.

En Galilujo Joram alvenas je maloportuna momento: Izboret ne vidatis de avan pluraj tagoj, diras la najbaroj. Li ja havas tiom da farendaĵoj. Neniu stias kied li direktis sian trot-beston. Joram lodžas en gastejo. Multon li awdas pri la Viro el Nazaret, sed en kiu loko Tiu nun estas vaganta, neniu kapablas diri. En Galilujo Li tserte ne trovidžas.

Preterpasanta vojadžanto awdis vigle paroli pri Li en Pereujo. Tio estis jam avan kelkaj tagoj.

– “Kaj kiel sin tenas la homoj tie, rilate al Li?”

– “Ili kredas Lin la verega Mesio. Multaj diras ke tempo venis por fondi la Regnon. Li ankaw mem ofte parolas pri tio. Sed en stranga maniero, tiel ke la awskultantoj ne stias kion fari.”

– “Tŝu ili volus havi Lin kiel redžon?”

– “Unu parolo, Rabi, unu parolo de Li, kaj oni portos Lin sur siaj ŝultroj al Sion!”

Joram ridetas. Iam baldaw ja la Nazaretano pronontsos tiun parolon, pensas li. Sed Jesuo ne povas preterlasi la oportunan okazon. Ne lasi la fervoregon malviglidži. Kion Li do atendas? Tŝu finantsan apogon? Tŝu subtenon fare de tŝefuloj?”

En sia zonrimeno Joram palpas la monon kaj li ridetas denove. Izboret mem jam ekaperu. Ties konsilon kaj stion kontserne la situaSion, ties helpo li bezonos por riski novan provon.

Dum kelke da tagoj Joram devas plu eksertisian patsientson; tiam aperas la negotsisto.

– “Iris al Jeruzalemo, *Rabi*, al la Templo Inawgur-festo. La Nazaretano estis tie. Li bele paroladis.

Diskutis kun la kleruloj. Jen tŝio. Li ne agis. Male. Li reforlasis la tŝefurbon kaj aktuale vagadas en Pereujo.”

– “T u mi ne provu fari novan elpaŝon, Izboret? Mi havas monon. La popolo flankas Lin.”

– “Kaj la superuloj kontrawas Lin, *Rabi*. Sed nu, la afero realidžu iel ajn, sen aw kun la Adžuloj, kiuj volas elmeti etŝ ne unu fingron por konkeri la liberetson!”

Izboret jam baldaw varbis kelke da kunuloj, volontaj pro mono sertŝi aventurojn en Pereujo. Survoje alidžos novaj kamaradoj, batalpretaj, tion garantias Izboret. En Pella kreskas ilia nombro džis dek-kfin, kun Mathan kiel tŝefo. Tŝiuj estas armizitaj, estsepte de Joram. Por batalo li ne tawgas, deklaras li, sed monon donatsi li tserte povas kaj volas. Neniu tamen, krom Izboret kaj Mathan, bezonas tion stii. Ankaw Mathan pretendas posedi kapitalon. “La via probable estus pli sekura tŝe mi, *Rabi*. Mi havas kelkajn fidelulojn, kiuj se netsese defendos min džisekstreme, kiam aperus dandžer-minatso. Kaj plie, *Rabi*, unu viro inter ni ja devos kapabli esti redže mal-avara en la oportuna momento. Tio provizas emon kaj devigon. Vi ja bone stias, ke dži ne estas tiel fatsilete rikoltebla kiel de-sur arbedo!”

Joram konsentas tsedi parton el sia havažo. – “Jen, tiu Jesuo mem, kara Rabeno,” rediras Mathan, “estas la plej malfatsila problemo. Li opstine sin tenas je la propra plano. Kiun planon, mi ne džuste stias. Ni jam plurfoje klopodis Lin proklami kiel Redžon de Israel, sed tŝiufoje Li

forglitas kaj malebligas la aferon. Tie trovidžas la kawzo ke ni ne suktesas kolekti pli da batalontoj. Niaj viroj deziras ke Li efektivigu la natsian liberigon. Nur Li, kiu tion kapablus, povus esti la de Jehovo elektita Mesio. Sed nun tiu Jesuo ŝajnas malmulte pensi pri tio.”

– “Eble Li opinias, ke estas ancoraw tro frue, Mathan.”

– “Kiam tiu tempo do jes venos?”

Ankaw Joram ne stias.

Kuras famo ke la Nazaretano vojas al najbara viladžo. La grupeto sin direktas tied kaj efektive trafas Lin en la synagogo.

Nek Joram nek Mathan nek Izboret intentsas pridemandi Lin. La Profeto aspektas tiel impona ke ili ne kuradžas. Mathan tamen akre opservas Liajn gestojn kaj sin demandas kion Li volas. Izboret atente awskultas Liajn parolojn, kiuj aperas al li tiel ne kompreneblaj. Dume, Joram komparas la antawmetatan doktrinon kun siaj propraj dogmoj.

Awskultu: “La Regno de Dio venos ne tiamaniere ke oni džen rimarkos. Oni ne diros: «Dži estas tie, dži estas tie-tși.» Tšar vidu, la Regno de Dio estas en vi mem.”

Joram jubilas pro la awditažo. Li do idžas nepre prava: Tiu-tși, la Mesio, venas fondi regnon de religia idealo. Pli firme ol iam avane, Joram estas konvinkita, ke tiu-tși Profeto estas la Aspirata. Kiele Li fondos Sian regnon? Tšu Li per helpo de armeo da subuloj liberigos Sian popolon, kiel Abraham liberigis non Lot? Aw tšu Li, kiel Gideon, utiligos nur kelke da bravuloj; aw ancoraw

kiel David tute sola grunded faligos non Goljat kaj post tio Sian regadon establos en patso? Aw tŝu Li nur levos la manojn dum la batalego, kiel faris Moseo? Mistero! Mistero!

Post Sia parolado, la Nazaretano tuj ekpaŝas al nova viladĝeto. Granda estas la miro de Joram, kiam li vidas proksimigi sin Filok el-inter la forkubutifanta amaso.

– “Mi sekfadas Lin kied ajn Li iras!” asertas la Heleno, montrante al la Profeto. “Neniam instruanto parolis profetajn vortojn de vero, kiel Tiu-tŝi. Li estas la Vero mem.”

– “Tsi vidas la Mesion alimaniere ol niaj homoj, Filok,” rimarkas Joram. Ili sertŝas en Li predikanton de liberetso kaj kaptonton de mondregado. Tsi, tsi sertŝas profeton, lerniganton, veronproklamanton. Mi lawdas tsin pro tio, kara Filok, kfankam tsi estas pagano.”

Apenaw la sadĝulo ritsevas tempon por demandi novaĵojn pri Edisa kaj Jeruzalemo. La entuziasma junulo delasas ne unu sian okulon de la foridĝanta Viro, Kiu lin tute okupegas. “Ankaw Sarea tŝeestas,” aldonas li kaj tiam kuras for.

Ezekia, la loka synagoga superulo, kunluras non Joram al sia hejmo. Survoje ili renkontas la batalemulojn, far-de Izboret dungitajn. La vizadĝoj perfidas malbonhumoron. En la domo Joram trafas nojn Izboret kaj Mathan, krom Jakobus kaj Simon, ditŝiplojn de la Nazaretano. Tiuj-tŝi tamen aspektas hastaj, kio instigas non Joram ilin alparoli senprokraste:

– “Kiel longe via Majstro ancoraw lasos nin en

konfuzo?” li demandas. “Kiam Li permesos ke oni kronizu Lin redžo? Rigardu, armizitaj batalontoj staras pretaj kaj vi estas kun multe da fideluloj en Lia sekvantaro. Iru kaj diru: «Vidu, grandaj monsumoj estas je Via dispono. Kiam fine la momento estidžos?»”

La du ditŝiploj skuas la kapojn.

– “Vi ne konas nian Majstron,” respondas Jakobus. “Auskultu Lian tsertigon: «Envere, Mi diras al vi, ke ritŝulo malfatsile eniros la Regnod de la Tŝieloj.» Tiele, stiu do ke nia Majstro, Li Kiu parolas vortojn de eterna vivo, mem posedas ne unu Draxmon, ne fidas je ritŝažoj kaj kondamnas la emon al materiaj trezoroj.”

– “Kiumaniere Li volas tiamdo venki la Romenojn? Kaj kiumaniere establi Sian regnon?” mokas Mathan. La helpon de niaj manoj Li ignoras. Niajn monrimedojn Li ne deziras. Tŝu tiamdo ni devos agi sen Li? Tŝu Li eble intentsas poste pluki la fruktojn de nia lukto? Lia potentso estas granda: ni vidis Lian panmiraklon; Li devegas helpi al ni, nin gvidi en nia liberiga milito!”

– “La Promesito povas tŝion kion Li deziras!” tsertigas Simon. Redžo Li idžos. Por kiam Li planifas tion, neniu stias.”

– “Almenaw iru kaj diru al Li: «Vidu, tŝio estas preta, bonvolu ekagi»,” petegas Joram.

– “Li ja stias kio estas preta; nur ni ne stias,” denove konfirmas Simon.

– “Kion do fari?” elspiras Izboret.

– “Ni ne stias!”

Je tio la ditŝiploj elpaŝas revoje al sia Majstro. Mathan staras tute konfuzita.

– “Pigruloj! Revantoj! Idiotoj! Jen viaj aliantsanoj en tiu medio!” li ekfulmas kontraŭ nod Izboret. “Pli fortajn virojn ni devas sendi, virojn kiuj kurdaĵas interveni kaj Lin vipo al ekago. Tiuj-tŝi nur kuradas malantaŭ Li kfaraw infanoj, aŭskultante kaj silentante. Rigardu, tie pasas Sarea, la Altkonsiliano, en sia blanka vojadĵorobo. Se ni povus tiun varbi!”

– “Lasu tiun!” konsilas Superulo Ezekia. “Li estas spiono. Nenio pli. Kaj li agitas kontraŭ la Profetod. Etŝ hodiaŭ li tion faris, jen en tiu-tŝi domo.”

Spiono? La vorto frapis non Joram. Duan fojon li trovas non Sarea sur la spuro de la Nazaretano. Tŝu li efektive estus elsendita de la grandpastro por kontroladi la profeton?

Joram forigas sin de la grupo por aliri la synhedran membron.

– “Tŝu vi renaskidŝis ditsiplo kaj piede sekfas jenan profeton?” Sarea tuj demandas, duonŝertse, duonserioze, post la salutoj.

– “Mi volas ekkoni Lin pli intime,” Joram konfesas. “Vi stias, ke mi admiras Lin kaj multon de Li espektas.”

– “Tiel ankaw mi nun tenas min rilate Lin,” Sarea papagas. “Pli kaj pli mi vidas en Li la Atendatan, la Liberigonton: Liaj mirfaroj estas grandaj! Mi vidis vin eniri tŝe Ezekia, kun Izboret kaj Mathan el Pella. Trovidŝis tie ankaw du sekfantoj el la sotsieto de la Profeto. Tŝu ili tŝiuj estas membroj de la Liberetsopartio? La Nazaretano vivas kun ili en firma akordo. Aw tŝu mi eraras? Tŝu vi stias ilian intentson?”

– “Mi ne apartenas al la Zelotoj,” kontraŭdiras Joram prudente, tŝar la stivolo de la pridemandanto vekas lian malfidon.

– “Ankaw min ekkaptas inklinon por anigi min al ili,” pluprovas Sarea. “Sed por mi estas malfatsile malfermi iliajn orelojn, tial ke ili konas mian pasinteton. Tŝu vi ne bonvolus ilin perswadi, *Rabi*?”

– “Mi ne kuradŝus aserti ke via opinio rilate al tiuj viroj estas dŝusta,” ripostas Joram. “Sed se ili efektive apartenas al tiu ribelema partio, tiamdo mia parolo sendube estus vana.”

Joram kurtigas la konversadon kaj adiaŭdiras. Forte impresis lin la awditaŝoj. Sarea spiono? Tŝu tio rilatas al la Profeto sola? «Li suspektas min esti membro de la Liber-iga Partio. Volas intrudi sin en tiud rondod. Sen konvinko. Tie li agitas kontraŭ la Nazaretanod; tie-tŝi li pretendas admiri Lin! Eble li volas elsertŝi tŝu la Profeto prenas apogon sur tiu partio por konstrui Sian regnon? Sarea ludas ruzan ludon! Tŝu tiel ankaw ne status tŝe Izboret kaj Mathan? Kaj la Nazaretano, kion Li gardus kaŝita? Li, 'La Vero' law Filok? Sinjoro de la Sinjoroj, en kia labirinto perdidŝas mi! Kiom da sekremaj manoj mi ekvidas tŝirkawel?»

Tremetado de soletsulo, kiu sentas sin kfazaw staranta antaw dandŝero kies veran formon nek forton nek adekfatan defendilon li distingas, vibras tra Joram. Senprokraste li detsidas elŝiri sin el tiu tawzo kaj returne vojadŝi al Jeruzalemo. Li bezonas pripensadi en trankfilo.

La vintra monato Ŝebat estas jam finidŝonta; la

migdalarboj montras ŝvelintajn burdžonojn.
Joram remigas sin trans la Jordan-riverod,
oktsidented, kie kuŝas Sion.

Malkovro

Jadus estas elrevidzinta. Lia espero swati non Edisa aw almenaw interesigi ŝin, montris sin vana. Dum tiu bela longa tempo ke ŝia patro forestadis, li nenion atingis, nenion! Etŝ malpli: ŝi lin evitegas; plu neniŭ dubo – *raka!* Ne gravas ŝia fipersono! Kiom ŝi ja valoras? Sed la komertsejo de Joram, vidu, ke dži povus gliti el liaj manoj, tio jam estus la plej katastrofa sufero, kiun la Tŝielo povus transsendi al li, kaj kiu tŝagrenus profunde ankaw lian patron.

Nun Jadus vokatis de la mastro por kontroli la kontojn de lia administrado dum la lastaj semajnoj. Jen almenaw brilas esperiga sunradio sur lia vojo. La juna viro tsertas ke ne unu Draxmo estas diskutebla. Tiu fakto povus influi la monavidan komertsiston sufitŝagrade por riski fari edzidž-proponon en unu el la sekfontaj tagoj.

Sufitŝe malvarme Jadus aktseptatas de la mastro. La fajrero de malfido kontraŭ la patro dintsitis Joram ankaw rilate la filjon. Sed ju pli oprogresas la detal-analizo de la transagoj, des pli afable Joram ridetas al sia komizo. Mankas etŝ ne la valoro de kupruma monereto je la fin-kalkulo. Joram estas kontentega.

– “Jadus, vi meritas plej grandan lawdon!” li gaje krias al la junulo. “Propra filjo ne povus administri miajn aferojn kun pli da diligento kaj honesto! Je la Templaj Trezoroj, oni ne diros ke Joram lasas sen rekompentso bonan servon al li

faritan!”

Jadus kune sidas tŝe la festen-tablo, per kiu oni festas la sankorpan revenon de la domestro. Li kune trinkas de la bonaroma vino el Damasko, servigata de la gastiganto, kaj li kune iras al la teras-tegmento, por tie fini la tagon per intima konversado en festa etoso.

Edisa restas nur mallongan momenton en la vira sotsieto. La geservistojn, pretendas ŝi, oni ne povas lasi senkontrolaj. Supred aw malsupred irante law la eksterdoma ŝtuparo, ŝiaj rigardoj tŝiufoje vagas al la najbara laborejo, spite la stion ke tie nun trantŝadas kaj tŝizadas neniun art-iston. Kie nun troviĝas Filok? Tŝu ankaw li eventale estintus rajtigita kunsidi tŝe la festena tavolo?

Ankaw Joram kaj Jadus foje direktas siajn okulojn al la forlasita laborloko. Tiam la pensoj de la rabeno returnas al Pereujo, al la Profeto, kaj al la sertŝanta Heleno. Jadus ne lasas tempon al li por multe revadi kaj babilas sentŝese. Tamen ankaw lin la memoro pri tiu Heleno ne lasas trankvila. La afero pri Edisa, ŝia vizito al la laborejo tie kaj la sekfintaĵoj; tŝio-tŝi kirlidĝas en lia kapo. Ne volonte li rakontus kiel tiu okazintaĵo intsitegis lin dum tagoj kaj noktoj. En la komentso li ne kuradĝus supozi ke Edisa servis al li mensogeton. Sed tiu penso ree kaj ree supred-idĝas en li kun tŝiufoje plia trudo. Fine li tŝedis al tiu ebleto. Sed tiukaze... kial ŝi mensogis?

Nun, kun la okuloj sur tiu laborejo, fibrava pro la lawdo de lia mastro kaj sub narkotiga efiko de tiu purpura likfaĵo, nun ekopsedas lin eksplikoj, ki-

un li neniam kuradzintus envortigi. Tiu-tŝi ekspliko tsetere klarigas la malbonvolon de Edisa kontraŭ li. Se li foje konigus tion? Tŝu en tio ne kuŝas rimedo por forigi la opstaklojn? Tŝu ne vojo al flatkapto de la jam sufitŝe favorinklina patro?

Unue Jodus disdonas kelke da laŭdvortoj pri la verkado de la artisto.

– “Domadže! Domadže ke li lodžas dĝuste tie-tŝi,” ellasas li tiam.

Kun mir-okuloj Joram atendas la sekon. “Tŝu domadže?” li demandas fine. “Male, estas tre fatsilige por nia komertsa intertraktado.”

– “Jesja, Mastro! Sed li estas pagano!”

– “Jes, pagano li estas.”

– “Paganoj ne konas niajn skrupulojn, Mastro!”

– “Etŝ ne ombron, Jodus.”

– “Ankaw ne rigarde al virinoj.”

– “Prave tsi diris.”

– “Et ne rigarde al judaj virinoj.”

– “Ne... sed kion tsi tselas?”

– “Etŝ ne al judaj najbarinoj.”

– “Parolu malkaŝe, Jodus! Neniam mi rimarkis ion suspektindan en Filok.”

– “Filok estas pagano. Edisa estas judino.”

– “Jodus, kiel samrasano tsi estas devigita ekspliki al mi kio metas tiajn aludojn en tsiad buŝod!”

Joram duone levis sin kaj kun senkaŝa maltrankfilo li fiksrigardas al la junviro.

– “Vi pravas, Mastro, mi devas paroli. Jen do: mi kredas fakto, ke la Heleno deluras vian filjinon. Sendube li invitas ŝin por admiri liajn paganajn

statuojn. Ja unu fojon mi rimarkis non Edisa forlasanta lian laborejon.”

Jadus kaŝopservas sian mastron, mirigite ke tiu instruisto de Israel restas tiel senmove sidanta je la novaĝo. Joram ne saltlevas sin pro kolero. Joram ne blasfemas per emotsiaj paroloj kontraŭ nod Filok. Ne kriatiĝas ke Edisa devas aperi antaŭ lin kaj preni sian respondeton. Tŝu li eble jam ekstiis pri tiu-tŝi afero? Aw tŝu li taksus la *goj* pli alta ol la Ledĝaro de Moseo?

Joram silentas plu, sed li spertas profundan skuidĝon. Post kelke da momentoj ankaw li demandas sin, de kie venas tiu ekstera trankfilo en li. Esploru li rigardas al Jadus. Ne, oni ne rajtas dubi pri ties paroloj. Sed: estas la filjo de Sarea! Kial li memoras tion-tŝi? Ie li spertas vundidĝon. Lia filjino, super tŝiuj homoj kara al li... kaj Filok, la ununura pagano, ne, verŝajne la ununura persono kiun, estsepte de Edisa, li amas sintsere... tiuj du, en kiuj li investis totalan fidon... tŝu ili staradas tiel malproksimaj de li, ke ili povus piki alenon en liad korod? «Tŝu Edisa igus sin kulpa pri abomeninda ledĝ-ofendo, kaj Filok pri mal-delikata misuzo de fidemo? Jadus ne mensogas. Tserte ne. Kaj tamen, mia spirito estas nur modere agitita; ne pugnidžas mia mano...!»

Al la komizo Joram impresas kiel kolerigita aristokrato, kapabla regi sin en nekutima grado, kapabla obeigi etŝ plej fortan emoŝion al sia ratsio. Lia mastro tie subite elkreskas dĝis giganto de mensaj povoj. Mirigite Jadus demandas sin mem, kiel povis veni al li en la ideoj dari ludeton

kun tiu eminenta viro, ludeto kiun junatŝa komizo kia li kredis gajnipovi. Denove li sentas sin mal-granda knabo, vermo kiu rajtas rampadi, sed ne kompari proprajn fortojn kun tiuj de arbego kia jena rabeno.

Dawre mutas Joram. Plituŝe, plipreme Jadus sinkas en la kusenoj.

– “Bone agis tsi per tiu informo, Jadus. Mi dankas tsin,” komentas Joram finfine.

Ili ancoraw babiletas iom per kurtaj, formalaj paroloj pri aliaj temoj, sed reala konversado plu ne disvolvidžas.

Jadus estas kontenta kiam li povas iri for. Joram restas sur la teraso. Longatempe li sidadas, la okulojn najlizitaj sur la domo de Filok. Maldžojo kaj kolero alternas en liaj vizadžotrajtoj. Kelkafoje li skuas nee la kapon. Aliam li ŝajnas konfirmi iun opinion. Li ekstaras, faras kelke da paŝoj kaj residigas sin. Liaj manoj foje premegas apogilojn sed refalas malfortidžinte. Tŝu li atendas ion? Tŝu li sentas emon ekagi?

Kiam la kapo de lia filjino aperas super la planko, li dawrigas fiksrigardi. Sed kiam la knabino estas sin retironta, li alvokas ŝin. Tŝu estas vero, kion rakontis Jadus?

Edisa ekspiregas. Honte ŝi mallevas la kapon.

– “Jes, Patsjo...” ŝi ploras.

Joram bremsas la kormolidžon vekitan en li de tiuj larmoj. Severe li admonas la knabinon, montrante al la Ledžo kaj la sekfoj de ŝia malobeo.

Edisa singultas kaj silentas. Kelkafoje tamen ekflamas flagreto en ŝiaj okuloj, flagreto kiu ne

eskapas la atenton de Joram. Li atributas tion al naskidzanta kolero en ŝia koro. Pro kio tiu kolero? Tŝu dži rilatas la patron, juste montrantan al ia kulpo? Tŝu non Filok, kiu insidas ŝin? Tŝu non Jodus, tiu perfidanto? Joram divenas ke ŝi tenas ion kaŝita. Tŝu ŝi vere ne kuradzus paroli?

– “Edisa, tŝu tsi havas neniun defendon?”

– “Ne, Patsjo.”

Tamen, jen ŝi levas la kapon.

– “Patsjo,” detsidas ŝi, “se li parolis, kial mi ne rajtus fari same?”

– “Li?? Kiun tsi tselas, mia filjino?”

– “Non Jodus! Ni promesis prisilenti, unu al la alia. Tŝu mi nun ancoraw devas fari tion?”

– “Pri kio tsi parolas, Edisa? Diru jam!”

La knabino rakontas tŝion. Emfaze ŝi insistas ke Filok ne luris ŝin en siad laborejod. La maldignan konduton de la filjo de Sarea, post kiam tiu surprizis ŝin, ŝi substrekas per tiom da sintsero kiom da abomeno.

Denove Joram rigididžas kaj silentidžas. Evidente la sinrego nun prosperas al li malpli fatsile ol avane. Li petas la filjinon lasi lin sola.

Trankfile kaj senpartie li deziras pesadi la okazintaĵon. Demandoj levidžas en lia menso. Pro kio parolis Jodus, spite sian promeson? Pro kiu motivo Edisa tiel arde kulpigas la komizon kaj same arde defendas la skulptiston? Kiu kulpas, kaj kiu plej multe inter la tri? Tŝu ŝi, kiu pekis kontraŭ la Ledžod de Israel; li, kiu pekis kontraŭ la ledžod de detskonduto; aw li, kiu pekis kontraŭ la ledžod de bona najbaretso? Kiuj

motivoj kaŝas sin malantaw tŝio-tŝi? Aw tŝu temas pri la tŝiama virino, la virino kaj ŝiaj swatantoj? Pretsipe la lasta problemo premas non Joram. Longe li fiksrigardas antaw sid. «Jadus, tsi estas mem kulpa pri tio, kion tsi kaŝe ŝmiras sur nod Filok,» li findetsidas. – «Edisa, tsi ne timas malopservi la Ledžon, malpurigi tsin pro Filok. Kaj tsi, Filok, tsi... pri kio mi kulpigu tsin? Tŝu tsi plezurigas tsiajn okulojn, direktante ilin al tŝarma Judino, tsi pagano? Vana provo, viro! Tion tsi ja devus stii! Aw... tŝu eble džuste tial tsi iris for? Por indulgi ŝiajn sentojn, ne intsiti ilin plie?... Bele far-ite, Filok! Sadže. Noble. Tsi estas pagano nur je duono. Pli tawga ol multaj plenjudoj. Tsi stias kio nomizatas sinkontrolo! Tsi sertŝas senpezigon apud la juda Profeto, Kiu parolas la veron, kiu estas la Vero mem, tŝu ne?» Joram ridetas. Tŝu li ver-džuste rezonis? Tŝu li realetse solvis la problemon, starigitan de lia tŝirkawažo?

Li formizas la intentson forrifuzi non Jadus el sia hejmo. Non Edisa li refoje admonos, ledžotekstojn enmane. Kaj plu ne invitos non Filok tiel senpripense. Al vojadžado li diros adiaŭ: lia posteno estas tŝe la filjino.

En Jeruzalemo li tsetere devas plenumi taskon.

Jam dum la unuaveninta kunsido de la Alta Konsilio li ekkaptas džin. Pritemas la Nazaretanon. Joram pledas por la awtentetso de Lia misio kaj maljesas ke Li volas pretendi sin Dia. Tuje senkatenigas sin ripostado: dudek membroj samtempe interrompas lian pledon.

– «Mia Patro kaj Mi, Ni estas unu.» Tion li diris

en la Inawgurffesto!” oni rebatatsas al li. “Tŝu tio ne estas klara lingvaŝo?”

– “Klara kiel la vatro de Ŝiloax, por tiu kiu volas kompreni,” deklaras Joram. “Kiel Mesio la Profeto estas unu kun Jehovo, plenumante Ties volon. Lia volo estas unu kun tiu de Lia Patro, Kiu akseptis Lin kiel Filjon. Jen la signifo de Lia eldiro, kaj neniun alian al ni konvenas doni. Tŝar neniun mi awdis sensentsaŝojn el Lia buŝo; tŝiam Li pronontsis parolojn de plej alta vero!”

Grego blekado mudŝas kontraŝu tiud-tŝi bravado opinio kaj Joram devas muti. Tamen ne tŝiuj opono staras. Ke li ne kredas je dietso de la Galilujano, kaj tamen trovas elturnon por ties diraŝoj, ritsevas aprobon de tiuj hezitemaj dubantoj. Joram rimarkas tion. Espero fluas en liad korodo, espero ke li varbos novajn membrojn por agnoski la mesian redŝetson de Jesuo; lia batalpretetso rekreskas.

Multe da Jeruzalemano kaj awdis pri la sinteno de Joram en la Alta Konsilio. Kiam la rabeno sur la Templo Platso sid-igas sin, ili stivole alŝovas sin. Estas firmaj kredanto kaj dubemuloj; estas nepraj malamikoj kaj mokantoj. Estas tie seriozaj sertŝantoj, trankfilaj rezonantoj, kaj furietsaj debatantoj, rapide pretaj por kapti ŝtonojn kaj bate levi la pugnojn. La templogardistaro devas surstsenigi sin. Joram varbas sekfantojn inter tiuj kiuj fidas je la aperinta 'Savanto', kiu baldaw prenos la regopotentson enmane. Liaj paroloj tamen, pri 'spirita potentso' repuŝas multuajn. Lia 'adoptita Filjo de Dio' igas la agnoskantojn de 'vera Filjo, mem Dio', malfide paŝi returned.

Joram estas tselo- kaj tsentropunto dum la viglaj diskutoj en la Alta Konsilianaro. Depost kiam Sarea divenis ke la edzidžoplano por lia filjo estas travidita kaj vanigita, li denove staras flam-okule kontraŭ nod Joram. “Defendanto de malnobla honororabisto vi estas!” li krias al ties vizadžo. “Rabisto la Galilujano estas avan tŝio, tŝar li konspiras kun la Zelotoj, kun tiuj *lestes*, vivantaj de rabado. Kaj rabisto de honoro, tŝar la honoron li forkaptas de tŝiuj superuloj, káj de la Plejaltulo káj de la Romena Imperiestro!”

Okazon por respondi oni ne tsedas al Joram. «Ili konas sole sentojn de malamo kaj de vendžo, tiuj konsilianoj,» li pensas soletse. – «La Nazaretano senmaskigas ilian hypokritetson, ne flatrigardas al ili, iras sian propran vojon kaj vivas strikte law vero kaj justo; tio, kaj nure tio, elpremas al ili la galon. Kiel do Li, la Santulo de Jehovo, plejkarulo de la Tŝielo, forkaptus la gloron de Dio? Kiu do kondamnis tiujn avanajn malverajn mesiojn, ki-am tiuj same pretendis sin 'Filjoj de Dio'? Kaj la honoron de la Romena Imperiestro! Ŝajnhoneste vi povas krei tion, Sadukanoj! Tŝiu ajn Judo ja levas la Mesion absolute super imperiestrod; tŝiu ajn Judo abomenas la despoton kiu kuradžas nomi sin dio!»

Joram fatsile flaras: dre lia dorso fordžatas planoj, pridiskutatas argumentoj kaj preparatas taktikoj por kawzi fiaskon de la Nazaretano. Estas argumentoj por la popolo, kiu glorizas Jehovon super tŝiu kaj super tŝio; estas argumentoj por la Romenoj, kiuj eventale devos aprobi kondamnon, Vundita orgojlo kaj timo je

senkreditigo restas dawre la fonto de iliaj ruzaj fifaroj!

Mesianisma ribelo? Tiun oni espektas, pridubas nek Joram, nek la aliaj Prezbyarxoj. Sed li ne malpli tsertas, ke tiu-tŝi, la vera Mesio, kapablas neniigi etŝ la Romenojn. Vidu, per multigado de pano Li povas nutri Siajn militistojn; monon Li povas fiŝkapti el vatrofluoj; kripligitajn Li povas kuratsi dŝis sankorpetso, kaj la popolon Li tenas fastsinita. Tŝion Li posedas por gvidi ribelon dŝis suktseŝa kulmino. Sed tŝu Li tion ankaw volas?? Dawre Li rifuzas la redŝan kronon. Lojale pagas tributon al la imperiestro. Predikas spiritan ekstaron kaj ne politikan ribelon!

La tuta argumentado de Joram kun la konsilianoj kolektas nur malamon kaj insultovortojn.

«La Profeton oni devas averti,» detsidas la rabeno. «Li konsilos Tiun paroli malkaŝe pri Sia tselo kaj Sia persono. Montri al Li la dandŝeron perej profare de la Prezbyarxoj kaj kune kun Li la Mesiana Vokidŝo.»

Semajnojn longe furietsas la batalo en la Synhedro. Neniu plu kuradŝas malkaŝe apogj non Joram.

Tiam, subite: la konsternega novaŝo pri revivigo je-de Lazar, la ritŝega Betaniano, pro kio tŝiuj brakoj en Jeruzalemo puŝatas supred.

Senprokraste la tŝefpastro kunvokas la Konsilianaron.

– “Kion ni faros!?” demandas Kajafa. “Jena viro praktik-umas amason da iluziaŝoj. Se ni tion plu permesos al li, tŝiuj kredos je li. Venos la Ro-

menoj kaj detruos nian urbon kaj nian popolon!”

Tŝiu membro staras perpleksa.

– “Vi komprenas nenion!” li tondras. “Tŝu do ne venas al vi en la pensoj, ke unu homo detsas perei por la popolo, por ke la tuta natsio savatu?” Joram salte levas sin kun kuradĝo kaj ard-okuloj de venk-onto. Per apenaw subigata jubiltono en la votŝo li elkrias:

– “Jen kion Li kapablegas, la Korfavorato de Jehovo, la vera Mesio! Vi timas ribeladon, sed nian helpon Li povas fatsile ignori por fondi Sian regnon. Manpleno da lojaluloj sufitŝas al Li, tŝar etŝ Siajn mortintojn Li stias revivigi por masakri la malamikojn. Kaj Jehovo atestas favore al Lia instruado per tiu-tŝi miraklo. Estas urdĝa tempo por ni tŝiuj anigi sin al Li kaj glorizi Lin kiel nian Mesion; deklari Lin Redĝo de Israel!”

Kajafa alrigardis la parolinton kiel furietsa besto sian predon. Malantaw la flamanta frunto de tiu-tŝi Sadukano, kiu neniam kredos je la fina Relevidĝo, fulmas kaj ardegas pensoj, kiujn li klopodas ordigi:

– “Sentserba vi estas, Joram, kaj malinda instruisto de Israel, pronontsante tiajn fiparolojn! Kiu ja tsertigas al ni la awtentetson de tiu-tŝi lawnoma mirigaĝo? Tŝu vi do neniam awdis pri homo kiu, post tri tagoj de ŝajnmorto, restaridĝis vivanta? Kiu povos nei ke tiu deluranto akiras tŝi-maniere rimedon por entuziasmigi la amason? Miraklo? Tŝu tiu Lazar ne estas intima amiko de la Galilujano? «Tsi rolifu kiel mortinto kaj mi revivigos tsin,» ili kredeble interkonsentis. Tŝu la Mesio? Ne! Alia konkludo trudas sin: la

Galilujano taksas proksima la momenton en kiu li kun siaj amikoj en la Partio de Liberetso kaptos la potentson. Miaj karaj kolegoj, tion ni nepre malhelpu! Nur unu rimedon: eksekuto, la eksekuto de krimulo! Ni devas kapti lin kaj tiam devigi la Romenojn kondamni lin kiel ribelanton. Finite, *xalaz!* Kiu konsentas, tiu ekstaru!

Nur tri inter la tŝeestantoj restas sidantaj: Joram, Nikodem, kaj Josef el Arimathea. Pro timo je mistrakto aw elpelo, tiuj tri rabenoj forlasas la konsiliejon.

Hurlado kaj malbenado eksplodas dre iliaj dorsoj. Kune ili hast-fudžas el la Templo, rapidas tra la Ŝafpordego kaj sentas sin resekurigitaj nur post kiam ili supred iris al la domteraso de Joram.

Apenaw estas ili sidigintaj sin, aw jen supred sturmas iu la ŝtuparon, ŝtupojn trioje – Filok.

– “*Rabi*, mi tŝeestis! Tŝu vi stias kio okazis!?” krias la junviro ardaplene. “Ho, mi petas pardonon!” li postediras al la unuavide ne rimarkitaj kunuloj de Joram. “Sed mi spektis, mi estis surloke!”

– “Saluton al tsi, Filok, post tsia longa foresto. Sidigu tsin. Kaj rakontu al ni. Tŝu temas pri la revivigo de tiu Betaniano?”

Filok ignoras la inviton kaj staras plu, nerveme: “Vi jam stias? Morta li estis, kaj nun li ree vivas! Via Mesio, via Dio redonis al li la vivon!!”

– “Tsi ritsevis fortan impreson, Filok.”

– “Impreson? Impreson! Jes, mi ritsevis impreson, impreson! Nun mi devas tŝizadi! Nun mi devas eklabori!” Filok duone turnas sin, ekante for.

– “Filok! Tsi ancoraw nenion rakontis al ni. Eksidu tamen, kaj informu nin pri la viditaĵoj!”

La junviro nun eksidas sed silentas kelke da momentoj. Mi sekfis Lin, moŝta Joram, sekfis Lin tra tuta Pereujo. Mi vidis Lian maldĵojon, sintseran aflikton, kiam oni portis al Li la stiigon: «Tiu kiun Vi amas, estas tre malsana.» Sed la sufero malaperis kiam Li rigardis supred al la Tŝielo kaj proklamis: «Tiu-tŝi malsano servos por glorizi la Filjon de Dio.» Kaj ni tŝiuj estis mirfrapitaj tŝar Li ne tuje ekiris. Sed poste Li tamen ekvojadĝis. Lawlonge de la vojo Li felitŝigis ancoraw multajn. En Betania la homoj lamentis kaj ploris, tŝar Lazar estis mortinta jam kaj entombigita. Lia kadavro ja komentsis odoratŝi. Tiam Li admonis la senesperan fratinton: «Tŝia frato relevidĝos... Mi estas la Relevidĝo kaj la Vivo.» Kaj ŝandĝidĝis Lia vizadĝo, kfazaw elinterne io liberidĝis alekstere. Ne priskribebla majesto envolvis Lin. Kun la parentsoj de la mortinto Li iris al la tombo; kaj Li ploris, profunde tuŝita. La enirejan ŝtonegon oni rulis flanked. Kadavra fetoro elfluis. La Sinjoro rigardis tŝieled kaj predĝis. En tiu momento mi spektis la plej misteran bildon kiun oni povas imagi. Flamo ŝajnis en Li bruligita, la flamo de dietsa Art-isto, disradiana profundan sadĝon kaj gigantan kreopovon. Nedireble belega estis Lia aspekto. Dignege kaj glоре konturita kontraw la smeralda fundo de palmarboj. Santega mistiketso radiis el Lia estaĝo. Lia rigardo penetris en aliad mondod, nekonata de ni. Lia frunto brilis per miriga lumo. Tuta Lia staturo estis unusola sublima potentso,

libera je tŝia homa malforto. Ŝajnis al mi ke Liaj piedoj ne tuŝis la teron, kiam Liaj brakoj solene levatis. Tŝu tio estis ancoraw votŝo de homo? Sonorpure kaj harmonplene Li ordonis: «Lazar, elvenu!» Tion mi vidis, tion mi awdis. Tŝu impreson? Mi ancoraw vidas Lin antaw mi, tiun supernaturan Viron, portantan la potentson en okulo kaj buŝo kaj frunto, ordonantan tiel awtoritate kaj tŝionrege. Homo plena je belo, la belo mem, la bono, la vero! Tiun impreson mi gardo-tenas kaj kuŝigos en...”

– “Jesja, en statuod, tŝu!? Sed diru, kio okazis kiam Li vokis «Elvenu!»?”

– “Tiam? Tiam Lazar ekstaris. Li levis sin; unue en sida pozitsio, poste sur la piedoj. Li venis ekstered kaj falis surgenu antaw la Granda Instruisto. Oni disigis la volv-aĝojn de liaj piedoj kaj li iris for, hejmed. Kaj mi... mi restis staranta tie. Longe, mi pensas, kaj senmova. Kaj tiam forire ekkuris, tied-tŝi, al mia laborejo, tŝar tŝizadi mi nepre devas, jes, nepre nepre devas, senprokraste...”

Filok kuras for, subed law la ŝtuparo. La tri maljunuloj postrigardas lin, dŝis malapero en la labordomo. Tiam ili ree mallevas sin en siajd ripozosedĝojd, mutigitaj.

– “Tiu viro...?” fine stivolas la Arimateano.

– “Tiu viro estas pagano,” gruntas Joram, “kvazaw al si mem.”

– “Sed li kredas je la dietso de Jesuo!” rimarkas Nikodem.

– “Jes, li estas pagano,” ripetas Joram.

– “Pagano kiu kredas! Kaj ni nĝ kredas!” Eviden-

te, Nikodem espektas kredokonfesion de Joram ankaw. Li rigardas al tiu en dĵoja atendo.

– “Pagano povas fari al si novajn diojn. Israelidoneniam! Jehovo sola estas Dio!” emfazas Joram firmavotŝe, kaj tio sonas preskaw kiel riprotŝo.

– “Tiu kiu stipovas..., kiu kapablas viviĝi mortinton...” rekomentas Josef.

– “... estas Sendito de Jehovo. Favorato de la Tŝielo. La Mesio!” kompletigas Joram.

Josef kaj Nikodem ŝetas rigardon unu al l'alia. Ili silentas. Tŝiuj tri silentas longatempe.

– “Li ne mortu!” diras Nikodem.

– “Vivi li devas kaj liberigi nin,” opinias Josef.

– “Redŝo de Israel Li devas estidŝi,” aldonas Joram siavitse.

Denove falas silento sur la teraso.

Josef kaj Nikodem ekstaras, salutas, kaj iras, mergitaj en profundaj pensoj...

Konsternega Respondo

– “Tedegas min, kisi la piedojn de Joram! Venas al mi dĝis la gordĝo ritŝigadi lin! Sufoku li en sia mono! Ke lia filjino eklodĝu en la Gehena! Kiel ordinara sklavo mi staras en lia magazeno! Nek lian domon nek dĝian enhavon mi volas iam revidi! Sufitŝas jam, patro, estu finite!”

– “Kfiete, Jodus. Estu trankfila, mia knabo. Ankoraw nur kelkajn tagojn, eble etŝ nur unu tagon plu. La vendĝo alproksimigas sin. Dĝi estas tie. Dĝi estas tie-tŝi. Al Jehovo la vendĝo! Kaj la Tŝielo utiligos nin por dĝin plenumi. Tŝu tsi stias ke Joram aklamis la Nazaretanon, hieraw tŝe lia Granda Eniro?”

– “Antaw miaj okuloj li staris tie. Sian mantelon li sternis antaw la hufojd de la azenino. «Hoŝană!» li kriis. «Hoŝană al la Filjo de David!» Kfindekfoje. Li radiis pro dĝojo. Tserte li kredis: «Nun estas okazonta! Nun la tŝarpentisto suriros la tronon!»

– “Naivuloj! Kfazaw tio eblus sen la Alta Konsilio! Sed redĝo li ne idĝos! La popolo ja fine rimarkis ke dĝi estas trompata. Tion ni dankas al la Konsilianaro. Do stiu: la horo de la Nazaretano alvenis; ne por supred iro, sed jes por malsupred iro tied kie regadas la vermoj. Post kiam la Paskofesto estos tselebrita, tiam... Sed ankaw Joram... Rigardu, li jam agnoskas la Galilujanon kiel redĝon, kaj baldaw same kiel diulon, tion mi

awguras. Mi tsetere trudos lin al tiu direkto. Tiam estos la momento! Tŝu idolano povas resti rabeno? Tŝu veraj Israelidoj povas atŝetadi tŝe malfidelulo? Tŝu ne aperos iuj ardaĵ fideluloj por ŝtonifi lin? Tiam nia tempo estos veninta, Jodus! Sole mi ankoraŭ kapablos deturni lian sorton. Sed tiukaze ni starigos nian kondiĉon: Edisa por tsi. Ankoraŭ nur mallonge tsi devos pretendi obeemon, mia filjo, ankoraŭ nur mallonge; tiam venos la rekompento!”

La avanan tagon Sarea kaj kelke da konsilianoj iris al la abomenata instruanto en la Templo. Ili postulis de li kontentigon pro la elpelo de komertistoj el la Templo, pri tiu ago de aŭtoritato, farita sen oficiala permeso.

Fibrave Sarea polemikis, sed li devis honte retiri sin je la tikla kontraŭdemando de la Nazaretano. Tian humiligon li plu ne volis suferi. Kaj tamen oni devis ekagi nome de la Synhedro, pro la pruvoj kontraŭ tiud lertad mal-amikod. Subite eklumis al Sarea.

La pastraj printsoj kunvenintaj kun multe da kleruloj, kolektis kaptodemandojn por povi eltiri ion konkretan el la buŝo de tiu aroganta vipanto, io kio igos lin kulpigebla, por poste antaŭ la popolo brulstampi lin kiel instruiston de falsa doktrino.

Sarea ritsevis la taskon organizi la debaton kiel eble plej efike. La Herodanoj kaj ankoraŭ la Sadukanoj jam stiis siajn rolojn. Tiam Sarea

ekpensis pri Joram.

– “Tŝu ne vere, *Rabi* Joram, vi volas stii tŝu la profeto kiun vi honoras, instruas diajn veraĵojn? Vi volas pli perfekte koni lian mision? Ekstii tŝu li venas de Dio? Iru do kun ni kaj levu vi la gravan demandon de la Tŝefpastro. Viaj sadĝetso kaj prestidĝo povos el tio multe profiti.”

– “Ke Li venas de Dio, tion mi jam stias,” respondis Joram sendĝene. Avan du tagoj mi awdis votŝon el la Tŝielo proklami: «Mi glorigas Lin kaj Mi denove glorigos Lin.» ”

– “Vi kredis awdi,” korektis Sarea. “Kaj deposte vi eble kredos etŝ pli, kredos ke li estas la Plej-altulo mem!”

– “Ne,” kapsignis Joram.

«La viro estas singarda,» pensis Sarea. «Tŝu li nutrus suspekton?»

– “Vi do faros la demandon?” li insistis. Joram ne kontraŭstaris.

Miro frapas la kolektivon de pastroprintsoj kaj sadĝuloj, kiam ili awdas la respondojn al tŝiuj demandoj de la Herodanoj kaj Sadukanoj. Kiel akraŭvida, tiu meblofaristo! Kia admirinda sagatso!

– “Donu al la imperiestro kio ŝuldatas al la imperiestro. La tributon oni devas pagi!” preskaw jubilas la Herod-anoj.

– “... kio ŝuldatas al la imperiestro,” unu Farisajo korekte provas ilin bremsi. “Sed, se la tributo ne ŝuldatas al li, se li transpasas sian awtoritaton,

tŝu ankaw tiamdo? Tŝu ni pagu por subteni lian idol-adoradon?”

– “... Kaj al Dio kio ŝuldatas al Dio,” ancoraw komplet-igas iu Sadukano. “Al la imperiestro law Dia volo, tŝar la establita awtoritato venas de Dio.”

– “Per tŝiuj-tŝi glataj vortklarigoj mi trovas nenion en la respondo por kapti lin,” gruntas Sarea nerveme.

– “Mi konkludas el ili, ke la Nazaretano ne praktikas politikan aw militeman agitadon,” rimark-igas Joram.

Malmilde oni rigardegas lin pro tiu rimarko.

Ankaw la Sadukanoj ne ridas, kiam la siedžata Nazaret-ano traktas la al ili konfiditan disput-ažon. La sepfoje vidvinidžinta virino neniel konsistigas nesolveblan problemon por Jesuo. Kiam la homoj relevidŝos el-inter la mortintoj, ili estos kiel andželoj en la Tŝielo. Estos relevidžo, ho Sadukanoj, tŝar la Dio de Abraham, Isaâk, kaj Jaâkob ja ne estas Dio de mortintoj, sed de viv-antoj!”

La farisajaj kredantoj je relevidžo kaŝe aklamas. Al Joram eliras honeste el koro, kiam li komentas: “Majstro, vi bone respondis!” Sed nun estas jam lia vitso por eksameni kaj la aliaj konsilianoj stivolege sin antawed ŝovas.

– “Kiu estas la unua ordono?” demandas Joram.

La respondo estas evidente tio kion li espektis, kaj li reprenas: “Džuste, Majstro, lawvere Vi diris ke la Sinjoro, nia Dio, estas unika kaj ke egzistas neniua alia ekster Li, kaj ke ami Lin per la tuta koro, la tuta inteligento, kaj la tuta forto, dum la

proksimulon kiel sin mem, pli valoraj estas ol tŝiuj brul- kaj butŝ-oferaĵoj.”

– “Vi estas ne malproksima de la Dia Regno!”
lawdas lin la Majstro.

Joram idžas rudŝvizadŝa pro dŝojo kaj fiero. Tŝu lia Mesio tie ne publike prenis partion por li? Per lawdo ornamis? Pravigis lin kaj lian instruon dŝis la lasta punto? Unikan Dion! Tiamaniere la Santoleizito konfesis samokaze ke Li mem ne estas dua Dio. Kaj plue: «Vi estas ne malproksima de la Dia Regno!» Tŝu tio ne volas diri kfazaw: «Mi idŝos Redŝo kaj vi ofitsos en Mia regno! ? Tu-ta lia strebado de la pasintaj monatoj kăj kontraw la aliajd Membrojd de la Istaro, ne dezirantaj tŝi-tiun Mesion kiel Redŝon, kăj kontraw nod Filok kun ties novaldono al la pagana panteejo, tu-ta tiu strebado jen klare aprobatas kaj konfirmatas. Naskidžas jubilo en Joram, kiu sento igas lin signifo-plene rigardi en la okulojd de la Membroj. Sed awskultu, la diskuto ankoraw ne finidŝis. La turmentata Majstro nun mem petas opinion de la Farisajoj:

– “Kies filjo estus la Mesio?” demandas Li.

– “La filjo de David!” sonoras tuja riposto.

– “Kiel tiamdo David, prilumata de la Inspiro, povas alparoli Lin kiel Sinjoron, kiamdo li diras «La Sinjoro parolis al mia Sinjoro: Eksidu tŝe Mia destra mano, dŝis Mi faros viajn malamikojn apogilo por viaj piedoj! Se David alparolis Lin kiel Sinjoron, kiel do Li povis esti samokaze nur lian idon?”

Joram rigididžas. Lia buŝo malfermidžas pro konstern-ego. Grandaj staras liaj okuloj.

Malrapide nur lia vizadžo malstretŝidžas. Li pripensas: «David – en perfekta submetidžo al la Mesio – David alparolas la Mesion kiel sian Sinjoron! Sinjoro, Kiu tiel devis egzisti avan ol David kaj antaw Kiu la profeta redžo humiligis sin. Tiu Sinjoro... estas Jehovo! Kaj la Mesio... tŝu Dio mem!?

Silente kaj mute Joram staradas. Senmove staradas ankaw la publiko. Senparole forŝtelas sin la Farisajoj.

– “Ve al vi, ŝajnegantoj! Ve al vi, blindaj gvidantoj! Ve al vi, blanke kalkizitaj tomboj!”

Dŝis sepfoje ripetate Joram awdas tiun kondamnon el la buŝo de la Instruanto. Dŝi travibras liajn ostaron kaj medolon, igas lin frosta kaj senspira. Liaj gamboj preskaw tседas. Kfankam la severa admoninto jam foriris, ancoraw restas tie Joram, kfazaw fulmfrapita.

Apudege li ekawdas sian nomon. Estas Sarea kiu ankaw staras tie kaj rigardas lin kun mok-esprimo.

– “Nu Joram? Vian plej freŝan opinion pri li?”

Joram revenas al realetso. Li deturnas sin senparole. Kun dolortrajto sur la vizadžo kaj la kapon klinite, li foriras lante. Sarea make subridas.

El la dŝardeno Edisa vidas sian patron reveni hejmed. Ŝi ektimas, rimarkante lian turmentitan vizadŝon. Li aspektas preskaw kiel dormiranto, nekontsia pri si mem. Kfazaw awtomate li iras

antawed, paŝon post paŝo supred law la ekstera ŝtuparo, tute en pensado volvita.

La knabino ne kuradžas ekmovi piedon. Ŝi vidas sian patron sur la tegmentoteraso movi sin en direkto al la ripozosedĵoj. Kio misas? Pro kio li tiel senatente preterpasis? Ŝi ekas al la ŝtuparo, sed tamen ne kuradžas surpaŝi dĵin. Tŝagrenite ŝi awskultas. Nenio plu movas sin tie supre. Ŝtupon post ŝtupo ŝi aliras la terason kaj esploras la patron eldistantse. Li kuŝas senmove, kun malfermitaj okuloj. Tŝu ŝi proksimigu sin? Ŝi ne kuradžas kaj ree malsupred iras. Senkonsile ŝi awskultas denove. Poste eniras la domon, ordonas al la servistinoj prepari la vesprmandĵan tablon kaj eksidas enprofundidĵante en malgajajd pensojd. La dungitinoj algapas ŝin konfuzite kaj flustras unu al la aliaj. Kiam Misax gestas al sia mastrino, ke la mandĵaĵoj estas pretaj, la knab-ino ree suriras la ŝtuparon:

– “Patsjo! Patsjo!”

– “Jes,” respondas li sen alrigardo.

Edisa foriras. Joram ne venas. Vesperidžas. Idžas malluma. Ankoraw li ne donas signon. Altagrade maltrankfila, sed detside, Edisa denove iras al li. Ŝi trovas lin dormanta kaj regule spiranta.

– “Dank'al Jehovo!” ŝi murmuris. Singarde ŝi sternas lanan teksaĵon sur lid. Tiam ŝi mem kuŝigas sin sur alia ripozokrefto kaj volvas ankaw sin mem en kovrilod. Dum la duona nokto ŝi maldormas; tiam ankaw ŝiaj palpebroj fermidžas.

En la mateno, kiam Edisa malfermas la okulojn, Joram estas ancoraw dormantanta. Ŝi foriras en silento. Iom post iom ŝi revenas kun la matenmandžo. La patro vekidžas kaj alrigardas ŝin distrite. La mandžaĵojn li lasas netuŝitaj. Apenaw respondas kiam Edisa provas paroligi lin. La knabino estas senkonsila. Ploretante ŝi iras rakonti al la servistinoj pri la nekutima konduto de sia patro. Egla konsilas alkonduki non Filok. Edisa mem kuras al la najbaro.

– “Ho, Edisa, kia afabletso de vi!” krias la juna viro tuje. “Tserte vi venas rigardi mian statuon? Venu!” Li gvidas ŝin dĵis antaw la bildo de viro, kiu ŝajnas, per unu supred levita mano, swelte kaj majeste, ion krii al nevidato. “Vi ja povas diveni kiu Li estas, tŝu ne? Tiele mi vidis Lin, kiam Li revokis non Lazar el la regno de mortintoj. Tŝu vi vidas tiun majestetson? Tŝu vi rimarkas tiun kontrolatan potentson en Li? Tiujn okulojn, kiuj vidas trans niad vivod? Supertera viro Li estas, plena je beletso, veretso kaj simpletso, pura *kyrios*, Sinjorego, kaj tamen batalanto... Ax, Edisa, vi ne rigardas... Kio estas? Vi aspektas tiel korpremita!”

– “Filok, patsjo kondutas tute nenature,” ekploras la knabino. “Mi estas tiel maltrankfila. Mi jam ne stias kion fari. Li plu ne parolas de post hieraw. Venu vi, kaj provu paroligi lin. Mi devas stii kio al li okazis!”

Filok tuje pretas helpi.

Je l'apero de la junulo sur la teraso, Joram ritsevas ekskuon kaj rektigas sin. Li viŝas trans siad fruntod kaj gapas kiel apenaw vekidžinta

homo.

La skulptisto komentas babili pri sia lasta artoverkaĵo, sia nova statuo, je kiu li jam de semajnojn laboregas en horoj en kiuj li ne apudestas Jesuon el Nazaret.

– “Silentu!! Silentu pri Li!” krias Joram, subite ekpafante.

Filok staras momenteton konfuzita. Sed sian taskon li volas plenumi, kaj denove li komentas paroli pri la Nazaretano.

Kfazaw pelate de risorto, la rabeno eksaltas:

– “Silentu! Silentu, mi diris! Tiu viro... tiu viro plu ne regas sin mem!”

– “Hieraw mi vidis Lin; Li estas kiel tŝiam: granda, bela...”

– “Granda tŝu!?” kriegas Joram. “Tŝu li estas pli granda ol Redĵo David? Tŝu Li povis egzisti avan David!?”

– “Avan David? Mi povus tion kredi, se Li asertus tion. Kaj vi? Aw tŝu vi ree donos al tio simbolan signifon? Kial do tia eksito, Majstro?”

– “Tsi! Ax, tsi kapablas kredi je tŝio ajn, tsi sendia pagano! Mi, mi kredas je la Unusola Dio! Kaj Li mem, tsetere, Li mem, awskultu, kredas same. Kaj spite tion Li pretendas sin... la Eternulo!! La Eternulo! Komprenu tion, se tsi povas. Tŝar simbolan eksplikon mi plu ne trovas! Ne, ne trovas. Kia arogantego! Ax! Ax!... Mia kapo; mia kapo! Dĵi estas en kirlo kaj tawzo. Kial Li proklamas tiajn fiaĵojn?! Kial? Li, dĵis nun tiel verama! Tiel verama en tŝio. Tiel alta en miaj okuloj. Tŝu lia menso do tamen narkotatis? Tŝu la triumfa suktseso tŝe l'ofitsiala eniro naskis en Li

frenezajn iluziojn pri Si mem? Neniam iu, sin kredante la Mesio, imagis esti efektiva filjo de Dio! Kaj nun Li, Kiun mi kredis esti la Sendito...”

– “Tion vi plu kredas, *Rabi*. Tsetere, pro kio Li do ne estus tia?”

– “Kiel Dion mi nepre ne kapablas Lin aktsepti!! Aw tŝu tsi pensas ke mi disrompos la tsentojn da fadenoj, kiuj ligas min al la Ledžaro de Moseo, al la Santa Traditsio de Israel, al la unika Popolo de Dio, kaj al la Prapatrarolo? Same fatsile tsi povus postuli ke mi idžu sklavo de hundo aw donu mian vivon por tia malpura besto!”

– “Instruisto, kial esti maltsedema kiel brantŝonodo? Neniun fadenon vi rompos, agnoskante la Senditon de via Jehovo, pri Kiu atestas viaj kredo kaj traditsio. Sed nova avrumfadeno ligos vin al la Tŝielo, se vi lokizos la Filjon de via Dio inter vi kaj via Jehovo! Tŝu Tiu-tŝi, via Mesio, ne estas džemelbildo de via Jehovo? Tŝu Li ne posedas Ties potentson redoni la vivon al mortintoj? Tŝu Li ne estas justa en tŝiaj vivokondutoj? Tŝu Li ne estas bonkora kaj altanima kiel vera, admirinda Dio? Kaj pli bela ol nura homido? Honestaj homoj ni devas esti, vi diris iam al mi, Joram! Kaj kio pli estas: en Jeruzalemo ni sidas en sortŝistina kaldrono, en kiu la tsentoj da spiritaj venenoj jam ne estas distingeblaj, etŝ malpli disigeblaj. Ni staras meze de blinduloj, ŝajnsantuloj, egoemuloj, kaj orgojluloj, kiuj dispremas sian kontsientson, džin forvendas! Tŝu ankaw vi idžis unu el tiuj, Rabeno? Tŝu ankaw vi same malmolkape tenegas je tio kion vi ŝatas kredi, je malprudenta avan-

judžo pri nepre unubloka Dio? Nur kredu je Lia dietso, apud tiu de via Jehovo, kaj tŝio idžos hela por vi, same kiel por mi kaj por Edisa!”

– “Edisa? Tŝu por Edisa!?”

Furietse Joram eksaltas. La junviro singarde dreed paŝas.

– “Krimulo! Tŝu tsi deluris non Edisa al apostatso!? Tsi fiatŝa paganhundo! Tsi serpento de la infero! Mi mortebatos la filjinon, kiu perfidis nian kredon! Kaj tsi, malaperu, tsi damnita paganego! Neniam plu metu unu piedon en miad domod!...”

La bojlanda maljunulo tretsaltas tied reed, sertŝante tawgan objekton por frapi la Helenon.

Lante la forpelato malsupred iras la ŝtuparon. Sube atendas Edisa.

– “Knabino, ne proksimigu vin al via patro. Li estas koler-ega. Minatsas vin per morto. Forpelis min. Nu, mi pardonas al li; li ja estas en kompleta konfuzo. Estu tre singarda, aw prefere, akompanu min hejmed, Edisa!”

La timigita knabino nekontsie faras paŝon, sed rehaltas.

– “Ne!” diras ŝi.

Filok iras for, sola.

Edisa intense awskultas tŝe la ŝtuparo. Ŝia patro lawte eldiras malbenojn. Tŝu li venas? Ne, li ree forigas sin. Iom malpli lawtas. Tute mallawtas. Longatempe Edisa staras tie, rigardante supred. Tŝu ŝi kuradžu supred iri? Singarde ŝi faras paŝeton, ancoraw unu, kaj plied al la tegmento. Sur la platejo ŝi vidas sian patron en ripozosedžo, anhelantan. Silente ŝi iras

returne.

Joram longe kuŝas kfazaw frakasita. Finfine li frotas sian kapon. Malrapide senstretŝidžas liaj nervoj kaj muskoloj. Liaj brakoj pendas sen vigletso. Lia kapo falas oblikfe. Li kuŝas kfazaw li estus senkontsia.

Pliposte en la tago li vagas sentsele. Ekhaltas foje por rezonadi al si mem. “Maldigna! Orgojla!” grumblas li interrompe.

Iu brueto sube en la domi dżispenetras lin. Li ekpensas pri sia filjino. «Edisa? Edisa! Tŝu mi diris ke mi mortigos ŝin?»

Li alproksimas la ŝtuparon. Sed revenas. «Pro kio mi ne agas?»

Li staras senmove. «Ne, ne fari tion. Ŝi ne jam estas perdita. Devas nur gardi ŝin kontraŭ tiud paganod. Konvinki ŝin... jam suktsesos!»

Ekde la ŝtuparo li vokas ŝian nomon. Edisa awdas kaj ekstremas. Li vokas refoje. Ŝi hezitas sur la unua ŝtupo.

– “Venu,” li diras milde. “Venu nur, mi deziras paroli al tsi private.”

Li mem iras malsupred kaj kondukas sian filjinon en la dżardenod.

– “Patsjo, tŝu vi retrankfilidżis?” demandas Edisa. “Venu en la domod. Unue mandžu iom.”

– “Ne ne, pli poste,” mangestas li. “Mi devas ion diri al tsi. La pagano forluras tsin, tŝu ne vere?”

Al Edisa honto ekardigas la vangojn. “Nu, tio ne okazos plu, serenigas li. Mi malpermesis la en-

iron al li. Sed tsi, infano, tŝu tsi kredas je Tiu? Je la Nazaretano?”

– “Mi kredas, Patsjo, ke Li estas la Mesio, la Granda Redžo de Israel.”

– “Tŝu tsi kredas je Jehovo, la unika Dio?”

– “Mi kredas, Patsjo.”

– “Sed tŝu tsi... tŝu tsi kredas Lin ankaw... Dio!?”

– “Mi kredas je Li, Patsjo, sed kiel mi stiu dŝis kie mi rajtas kredi? Mi ne estas skriboklarigisto.”

– “Prave tsi diris tion, infano, tsi ne estas klarigisto! Kredu nur tion kion kredas tsia patro, kion kredis tsiaj Praavoj. Ne turnu orelon al paganoj... Venu, nun ni povas eksidi tŝetable. Mi ja stiiis ke la semo de David ne perfidas siajn Praavojn!”

Joram estas tŝiele afabla. Kun rideto de felitŝo, man-en-mane kun lia filjino, kaj amplene rigardante ŝin, li iras domed.

Post la mandžo Edisa petas sian patron bonvole akompani ŝin por promeneto tra la urbo; estas nun tiom da pilgrimantoj okaze de la Paskofesto; estas tiom da vidindaĝoj!

– “Tŝu Li estas en la Templo?” demandas Joram.

– “Mi ne stias, Patsjo. Mi pensas ne. Oni ja asertas nee.”

– “Kunirigu nojn Misax kaj Egla, mia infano. Mi devas...”

– “Kion vi devas, Patsjo?”

– “Mi devas multon pripensi, infano, multon pripensi.”

– “Sed kion do, Patsjo?”

– “Multon, infano, ege multon. Iru jam sola en patso.”

Joram repaŝas al la tegmentoteraso.

Edisa tamen restas hejme: estis nur por bonfarto de la patro, ke ŝi proponis tiun promeneton.

Sur la tegmento Joram solas. Li eksentas tion, tŝar en sia memo li malkovras etoson de forlasitetso... kian li avane ne konis. Ja tŝu ne tŝio delasas lin, tŝio kio dŝis hodiaw igis lian vivon bela kaj bona: Edisa, Filok, la Synhedro, la Elektita Popolo, kaj ... tŝu ankaw tiu enigma Mesio? La lastokazinta interparolo kun la Galilujano revenas al li en la memorod. Tŝu Tiu tamen estus parolinta simbole? Li, la Mesio, egzistis en la pensoj de Jehovo avan ol egzistis David. Tŝu estus tio? Li ja verkas miraklojn! Per la potentso de Jehovo! Jehovo estas nerifuteble kŝn Li. Li vivokondutas juste; sante. Liaj instruoj estas sen riprotŝo. La vero mem, deklaris etŝ Filok. Ve, mia amiko, mi alparolis tsin vunde, tŝu ne? La kolero akrigis mian langon dŝistrantŝe. Mi estis kiel troskuegita rajdinto. Filok, tŝiam tsi estis amiko, lojala amiko. Sed tsi ne rajtis provi deluri mian filjinon al tsia falsa diaro! Ne, tion tsi ne rajtis...! Tamen tsiaj intentsoj estas sendube puraj. Tsia korsango estas tŝiufoje kiel suko de doltŝa frukto. Estus tsi Judo, Filok, mi volonte donus al tsi mian filjinon. Nun ne. Nun ne. Neniam!”

Dek fojojn Joram rematŝas la tutan problemon. Li volas konvinki sin mem ke li nur imagas la malprudentaŝojn. Sed la dubo denove alsurfatsas, la dubo pri tŝio kaj pri tŝiuj. Pri la Mesio, pri Edisa, pri Filok... Tiel vojas la tago.

Kiam la rabeno kuŝigas sin por ripozi, tŝio estas

miks-tawzita en lia tserbo. Malkfieta estas lia dormo.

La nokto pezas malvarme. Luno rigardas severe. La steloj flagras indifere. Senmove la arboj supretenas siajn brantŝojn, en la egala lunlumo.

Mortkondamno

Per grupoj la pilgrimantoj sentŝese defilas preter la vilaod de Joram. Ili haste traswarmas la Ŝafopordegon. Volas ja frutempe purigi sin por povi lawrite konsumi la ŝafidon oferitan en la Granda Paskofesto. Multe da ili jam de-post pluraj tagoj restadas en aw tŝirkaw la grandurbo. Okaze de la solena Eniro de la Profeto el Nazaret, ili kunaklamis Lin en la firma espekto povi travivi tiun tagon la detsidan ekribelon kontraw la Romanojd. Longe ili estas aspirintaj al tiu tŝiela signalo, kiu ebligus al la nova redžo surkapigi judan kronon eternan.

Inter ili trovid as multaj Zelotoj, sovadžaj antiromenistoj. En sekreto ili tenas armojn, alportitajn kun la tselo en oportuna momento perforte disrompi tŝiun reziston kontraw iliajd planojd.

Ek de la Hoŝanotago, tiuj-tŝi viroj spertis korturnan elrevigon. Ili, kiuj en tiu glora tago lawte jubilus, nun staras kun vanigitaj revoj. Tiu Jesuo ja nenion faris! Tŝu miraklaj sanigoj? Nu, tiajn li jam delonge praktikumas! Mutigi romenismajn Sadukanojn kaj insulti hypokritajn Farisajojn; diskuti pri doktrinaj problemoj; prediki pri «La Regno»; ... jes ja! Sed kiom valoras tŝio tŝi por la granda sinliberigo!? Kie estas Lia potentsa ekago kontraw la fremdajd subpremantojd; la ekago kiu provoku revoluSion? Pro kio Li ne permesas ke oni proklamu lin Redžo? Ne; plivole Li asertas ke

detsas pagi tributon al la pagana imperiestro! Dum la ekagon, la superan ekagon, oni atendegi devas. Kaj kion Li faras nur? Li kaŝeme sin detenas. Malaperas. Forte seniluziigas la sekfantaron. Tiu viro, de kiu oni tiege esperis la savon!

El-inter la tawzaĝo de ondantaj amasoj tŝe la pordego sin malligas iu. La viro direktas siajn paŝojn al la domo de Joram. Sendevie li iras al la ekstera ŝtuparo.

– “Tŝu la mastro trovidžas sur la tegmento?”

Je la jes-respondo de Eglā, li tuj viglas supred. Baldaw li intense interparolas kun la instruisto.

– “Mi diligente kunhelpas en la sertŝado pri Lia kaŝejo. Tŝu mi signalifu tion al vi, Rabeno, se mi malkovros?”

– “Pri kio vi do parolas, Izboret?”

– “Pri kio mi parolas? Nu, vi ja estas Supera Konsiliano! Tŝu vi do ne konas la dekretan, ke tŝiu Israelido devigatas komuniki lian restadejon?”

– “Kiam oni anontsis tion?”

– “Nu, hieraw, post la kunveno de la Alta Konsilianaro. Mi tserte intentsas agi konforme al dži!”

Joram staras perpleksa. Oni tute ne vokis lin hieraw. Ankaw la detsido de Izboret mirigas lin.

– “Tŝu vi, Izboret? Vi, kiu avan nur kfin tagoj tiel entuziasme aplawdis Lin?”

– “Tiam mi ancoraw kredis lin la Elektito de Jehovo; sed... tiu tributmonero kaj tiu forfudžo rapide korektis mian eraron.”

La egzegezisto penetreme rigardis la Galilujanon en la okuloj.

– “Ne faru tion, Izboret!” li diras subite, kaj tio sonas kfazaw ordono.

– “Kial ne? Kaj vi mem estas Konsilia Membro!?”

– “Ne faru tion, Izboret, ne faru!”

Izboret alpagas lin sobridžante. Li ne komprenas la rabenon.

– “Vi, viroj de Judeujo, estas nefideblaj,” li konkludas. Tŝiam vi hezitas. Nure paroloj, paroloj, paroloj!”

Baldaw li iras for, mishumore.

La vizito de Izboret pliprofundigis la sulkojn en la vizadžo de Joram. Liaj okuloj rigardas trantŝe. Kfazaw tŝasate li kuras tied-reed, abrupte gestante. Tŝirkaw lia buŝo montridžas doloro. Tŝu de mensa aw de kora origino? Ke oni ne invitis lin al la Konsilio, hieraw! Tŝu pro timo pri kontraŭstaro? Nu, je la Templo: jes, li estus ilin oponinta!

Joram malafable rigardas transed. Tŝe la najbara laborejo movid etas io. Subite li rektigas sin. “Jes,” li diras kurte. Geste alvokas non Filok. En sia laborvesto la skulptisto tuje venas.

La rabeno ekmemoras ke nur la avanan tagon li tielege kolere foreksilis la junan viron.

– “Filok, hieraw mi faris al tsi maljustažon. Turmentate de elrevidžo, mi estis amarega kaj senkontrola. Mi sidis en iu abisma puto de konfliktantaj enigmoj, kiuj eskapas mian rezonkapablon. Mi deziregis kompreni. Mi vane provis veni al konsento kun mi mem. Volis resti spirite

unuigita al Jesuo el Nazaret, al la Mesio. Sed miaj mizeraj analizopovoj ne sufitŝis. Pardonu al mi!”

– “*Rabi*, jam unu momenton poste mi diris al Edisa, ke mi vin pardonas. Mia dĵojo nun soras supred, tŝar via amiketso al mi revenas!”

– “Tŝu al Edisa? Kie tsi vidis ŝin?”

– “Malsupre de la ŝtupetaro, tŝe la foriro. Mi etŝ proponis al ŝi veni kun mi. En via granda kolero mi ja timis ke vi efektive ŝin...”

– “... mortigus? Fiega parolo, kiun mi tre bedawras.”

Joram silentas iom. Tŝe la konfeso de Filok, al li fulmis tra la tserbo malfida suspekto, ke la junulo fakte volis deluri lian filjinon, por ligi ŝin al si. Kfankam li tuje repuŝas tiun ekpenson, kiel novan maljustaĵon kontraw nod Filok, li tamen ne povas ne demandi rektaparole, pelate de interna forto:

– “Filok, kia estas tsia sinteno rilate al Edisa?”

Ankoraw felitŝa pro la regajnita amiketso, la junviro etŝ ne pensas taksi tiun demandon kiel eblan minatson. Ripetante kion li jam tiom ofte al si mem tsertigis, li spontane respondas: “Kia frato, *Rabi*.”

«Tŝu Filok estas sintsera? Aw tŝu liaj paroloj kovras ruze kaŝatan korinklinon de alia spetso?»

Joram skuas la kapon kfazaw por depuŝi la agatsan penson. «Mi ja donos mian filjinon al kiu mi volas, sed neniam al ne tŝirkawtrantŝita viro, etŝ ne se li estus justulo!» detsidas iu interna votŝo.

– “Filok,” li demandas sen transiro, “tŝu tsi stias

ke la Alta Konsilio havas la firman intentson peli vian novan Dion al morto?”

Filok palidžas.

– “Vere,” Joram dawrigas. “Kiu konas Lian restadlokon, devas tuj komuniki dĵin al la Konsilistaro.”

– “Via Alta Istaro neniom kontsernas min!” malestime elkratŝas la Heleno.

– “Tŝu tsĭ stias kie Li trovidžas?”

La junulo restas muta.

– “Tiukaze senprokraste iru kaj avertu Lin,” diras Joram.

– “Ho, sed mi tute ne stias!... Tamen ŝajnas al mi, ke mi povos retrovi Lin. Mi iros sertŝi. Mi tserte avertos Lin!”

Filok jam pretas iri subed, sed la rabeno revokas lin. Turmentantaj pensoj baraktas en la spirito de Joram. «Tŝu mi, Konsilia Membro, tŝu mi havas la rajton tiele agi?» li demandas al si timeme. «Sed ili faris detsidon ekster mia stio! Kaj Jesuo tsertege estas la Mesio! Etŝ se Li troigis, farante tiun konsternan deklaron rilate la Filjon de David! Kaj Lia «Ve, ve al vi!» estis nur arogantaĵo!»

Subite atakas non Joram granda angoro. Tŝu ne tiu ve-proklamo tselus ankaw lin mem, kia terura awguro!? Lia koro kuntiridžas. Ne, ne, ne, li ne volas esti hypokrito, ne volas simili blanke farbizitan tombon plenan je putridĵo, ne volas esti blinda gvidisto!

– “Jesuo estas la Mesio!” elkrias lia buŝo. “Li estas justulo! Eble pro malespero aw trokuradĵo tserbe tawzidĵinta kaj devojidĵinta. Homnatura

ja! Tŝu kio?... Jes, iru tsi Filok, rapidu, kaj avertu Lin! Avertu!”

Jam estas malfrua posttagmezo, kiam la skulptisto hastas malsupred. Rapide li ŝandžas siajn laborvestaĵojn al sia purpura mantelo kaj kuras for.

Kiam Edisa aliras la patron, ŝi trovas lin en mor-na humoro. Hodiaw, tiu-tŝi ne manifestas sin kiel avanan tagon, per vundantaj kaj pikantaj paroloj. Joram nur sidadas melanoxole klinita super multuzitaj profetolibroj. Li etŝ ne rimarkas la filjinan tŝeeston. Nervemaj saltetoj trakuras liajn vizadĝomuskolojn. «Patsjo devas flanked lasi tiujn rulaĵojn» opinias Edisa. «Li ege bezonas distrajn pensojn kaj korpan eksertson.» Ameme ŝi alparolas lin, provante perswadi al ioma promenado.

– “La profetaĵojn, infano! Mi devas sertŝi! Kion diras la profetoj pri rilatoj de la Mesio al la superuloj lawledĵaj?” li demandas, plie al si mem ol al ŝi.

– “Mi ne stias, Patsjo,” ŝi respondas. Plivole elsertŝu tion morgaw. Vesperidžas jam. Tŝu ni foje iru al nia urba butiko? Jam de pluraj tagoj vi ne iris tied. Ni povos en dži tranokti, tŝar ja morgaw ni devos konsumi la Paskomandĝon en la urbo. Kaj tsetere, mi tiom ŝatus iom promeneti en la homplenaj stratoj. Faru al mi tiun komplezon!”

Joram eble memoras la bedawratajn parolojn de

la avana tago, kaj sentas ke ŝi meritas iun kompenseton. Li konsentas.

La vojo d'zis lia urba lodžejo estas mallonga, sed en la templa t'ŝirkawažo la homamasa fluado formizas preskaw baražon. Al Edisa tiele fatsilas destred gvidi la patron d'zuste antaw la fortikažo Antonia. Ŝi babilas pri la palatso de Herodes, kiun ili preterpasas, plue pri la Pordego de Damasko, kaj pri la urbo mem, kied la vojo kondukas; sed al ŝi ne prosperas paroligi la patron. Tiu nur plupaŝas distrite, iam tiam retsitante verson el Jesaja aw Jeremija, demandante pri ŝia opinio. Same kiel pliparto de la judaj virinoj, ŝi ne flegas proprajn ideojn tiurilate, sed nur ripetas parker-itajn tsitažojn, intentse forvagante de la temo.

Tiele ili iretas plu, kfazaw trankfilaj promenantoj meze de la tumulto, tra malvasta d'žibanta strato proksime de la Justitsopordego, kiu serpentas alsude. Ie-tie oni krotŝas tortŝojn je la muroj. Tŝiu paŝo postulas atenton pro la swarmado kaj Edisa rimarkas kontente ke ankaw la patro devas priatenti sian iradon. La vojo kondukas ilin preter la domod de la eksa tŝefpastro Ana kaj plued d'zis antaw la palatso de la nun ofitsanta tŝefpastro Kajafa. Jen antawed sagas iu viro, portante pezan krutŝon surŝultre. Li kaptas la atenton de Edisa, tŝar estas bela viro kaj li tiel lerte fosas al si trairon.

Rigardu, la krutŝoportanto estas sekfata de du bronzvizadžaj fortikuloj, kiuj ne delasas lin el sia vido kaj tamen ne provas d'zisatingi lin. Kiuj estas tiuj du junaj viroj? Ŝi stivolas kaj etŝ ekhaltas

unu momenton.

– “Tŝu tsi konas ilin?” demandas la patro.

Edisa nee kapmovas surprizite. Tŝu ankaw la patro pri-atentis tiujn du kaj ilian gvidanton?

– “Mi jam vidis ilin ie,” ŝi konfesas, “sed tute ne memoras kie.”

– “En la Templo, inter Lia ditŝiplaro,” tsertas Joram senhezite. Kaj senpere li aldonas: “Sed tiamdo ankaw Li devas trovidzi en la proksim-etsol!”

Tuje la maltrankfilo reflamas en Joram. Arde liaj okuloj direktas sin al tŝiuj flankoj, eksamenante tŝiun pilgrimgrupon, tŝiun preterpasanton.

– “Se mi vidos Lin, mi devos Lin averti!”

– “Kiun Patsjo, por kio?”

– “Kaj Filok; tŝu tsi vidas non Filok? Kie do trafikumas tiu ulo?”

Edisa ne komprenas la subitan humorŝandzidzon de sia patro. Ŝi ne ritsevas klarigon. Joramŝin tiras en flankstratetod, kubutifas tra la homa swarmo kaj hastas direkte al sia urba domo. Senprokraste li demandas al la servistoj tŝu venis Filok. Je ilia nea respondo li irigas asististon al la vilao kun tasko tuje plusendi la Helenon tŝe ties alveno.

Post la vespermandžo Edisa popetse ekstias la motivon de la ekspedego je-de Filok. Ŝi tamen estas tro sorbita de la patra bonfarto, por deditŝi multan atenton al tiu afero. Malstretŝige ŝi babilas pri farendažoj por la venonta granda festmandžo; la patro ja foje kap-aprobas, sed fakte nur lasas ŝin paroli. La magazenaj servistoj jam delonge enlit-igis sin. Kiam Joram dawre

silentas, Edisa proponas ke ili same sertŝu dormon, sed tion li ne volas. La nokto tede stretŝidžas por la knabino kaj ŝiaj palpebroj kelkafoje senvole fermfalas. Sed al Joram ne venas en la pensoj sendi ŝin al krefto.

Delonge distrustpetatis fino de la dua noktogardo sur la Antonia, kaj ancoraw videblas lumo en la malantawa tŝambro de la butiko. Edisa profunde endormidžis, sed la rabeno sidas dawre atendente. Fojon post fojo la memoro produktas profetan tekstoparton, kiun la intelekto pesas kaj repesas. Jen li taksas ilin tute klaraj, jen tute ne aplikeblaj al Tiu, Kiun li nomizas Mesio. La konfuzo brulas en lia latsidžinta tserbo. Iafoje li pugnobatas siajn ŝwitantajn tempiojn, tŝar la pensoj senbride forgalopas.

Peza frapego je la enirpordo igas lin eksalti. Li stias ke estas Filok. Pro pura eltŝerpitetso la Heleno preskaw falas en la brakojd de Joram.

– “Tŝu tsi povis averti Lin?” tuj demandas la rabeno, sen atento por tiu latsetso.

– “Vana kurado!” estas la kurta respondo.

Nun la rabeno rimarkas kiom peza la junviro premas sur lia brako kaj li kondukas lin al la malantawa tŝambreto. La timvekitaj servistoj puŝas siajn kapojn en la magazenod. Edisa, kune vekita, helpas per ripozosedžo kaj ofertas pokalon da vino al Filok.

– “Tŝu neniun renkontis?” insistas Joram.

La junulo, iom refortidžinta de la trinkažo, jam prenas «jesja» en la buŝod, sed li avizas male. Kun intermetoj li rakontas pri sia esplorado, unue en la Templo kaj poste en la urbo tŝe mul-

taj amikoj de la Profeto. Pri sia kuro al Betania kaj la elrevigita returno meznokte.

– “Dumvoje. Tŝe la Olivmonteto. En iu dŝardeno. Flagretantaj lumoj. Mi alproksimigis min. Kaŝis min. Multnombra grupo elvenis la dŝardenon. Kun arestito. Ankaw soldatoj tŝeestis. Kaj judaj rabenoj. Ili iris urbed. «Kiu estas?» mi demandis al fudŝanto. Li ne respondis. «Kiu estas?» mi demandis al du viroj, kiuj singarde sekfis la grupon.

– “Nia Majstro!”

– “Tŝu la Profeto?”

– “Vi diras veron.”

Senkomente mi postsekfis ilin trans la Kedron-rivereto, supred law la ŝtupoj en la Fromadŝista Valo. Servistoj enirigis Lin tŝe Ana, la estinta tŝefpastro. Mi kuris al via kampara domo. Poste tied-tŝi.

Unu manon sur ŝultro de la raportanto, kun stretŝega rigardo trudante al li parolojn el la buŝo, Joram estas awskultinta. Nun, kiam Filok silentas anhelante, la rabeno mute alrigardadas lin sen fari movon. Edisa sidas antawed klinita, awskultante, la manojn surventre falditajn. Ŝin ne tiel forte impresas la stret-etoso kaj ŝia rigardo milde ŝwebas tŝirkaw la korpo de la Heleno. Ankaw ŝi restas senmova kiam la hakita rakonto finidŝas.

– “Ana,” murmuris la rabeno. Poste, per abrupta gesto li rektigas sin. “Tŝe Ana, tsi diris? Tŝe l'eksa tŝefpastro?... Mi volas informi min!”

Subite li elkuras la tŝambron kaj avan ol Edisa kaj Filok realigas al si la okazaŝon, klake ferm-

atas la enirpordo. La knabino supred saltas kaj konsilas surmeti mantelon, sed ŝi ne ritsevas respondon. Kun plorgute malsekaj vangoj ŝi reiras al Filok.

Tra la silentaj, ŝpareme per oleolampetoj lumigitaj stratoj, Joram hastegas al la restadejo de Ana. Impete parol-ante al si mem kun votŝo tremanta pro emotsio, li ofte minatsas perpugne. En la momento kiam li volas entrudi sin tŝe la superulo, servisto baras lian vojon. La eksa pastrego mem envenas la vestiblon, alproksimante kun firideto.

– “Tŝu vi murdos la Mesion de Israel!?” senpere atakas Joram. “Tŝu vi spitos la koleron de Jehovo? Sen Mesio neniuj Juda Regno eterna! Tion vi ja stias! Sĝn Li tŝiama sklavoservado! Sed kŝn Li la granda liberigo! Tŝu vi do ne konsideras la terurajn kunsekfojn de via faro, Tŝefpastro Ana!?”

La oldulo moke firidas al lia vizadŝo. “Al la pordo kun tiu frenezulo!” li bojas al la pordogardisto. “Iru kaj petu de Tŝefpastro Kajafa, ke oni estru lin!”

La servisto puŝas la indignitan rabenon ekstered, fermas la pordon kaj iras plenumi la ordonon. Joram sekfas la viron dŝis en la palatsod de Kajafa.

Iu ekrimarkas non Joram kaj subridas, kontente balantsante la kapon: Sarea. “Ankaw ties vitso venas! Tuje li konfesos agnoski la Galilujanon kiel Dion. Estos lia pereoj!” li mekas al si mem.

Sed lawtavotŝe al sia kolego: “Haha, amiko Joram, vi venas tro malfrue! Tro malfrue por

asisti en la kondamno de via falsa mesio. Atestantoj jam kulpigis lin pri blasfemoj kontraŭ la Templod kaj la Eternulod. Kaj li mem aldone konfesis arogi al si dietson. La ofitsanta tŝefpastro kaj ni tŝiuj judŝis tiun Dion mortmerita!”

– “Dion? Dion!?” nekrede Joram skuas la kapon.

– “Jesja, Dion. Vi ankaw agnoskaj lin tia, tŝu ne?” insidas Sarea.

– “Viro, vi stias pli bone ol tio! Vi volas nur forigi dŝenan opstaklon de-sur via vojo kaj intentse tordas la sentson de Liaj paroloj. Mi volas interparoli kun la tŝefpastro!”

– “Ne eble!”

– “La Synhedro faras teruran maljustaŝon! Tiu-tŝi nokta kondamno tsetere estas kontraŭledŝa!”

– “Ankaw ni konas la Ledŝojn, amiketo. Estu trankfila. Via idolo ritsevov novan protseson tŝe tagidŝo. Dumtempe li estas okupita en la kartsero de kondamnitoj. Sendube li klopodas refortigi sian ruinidŝintan di-potentson, prepare al la granda finbatalo! Tŝu vi eble ŝatus ancorawfoje vidi kaj adoradi...?”

La rabeno jam ne pruntas orelojn al tiu malsadŝa klatŝ-ado. Li sturmas antawed al la indikita tŝambratŝo. Tie, en la malfirma duonlumo de olelampeto, li efektive retrovas la subjekton de siaj zorgoj. Inter la ŝultroj de tŝirkawstarantoj li distingas la Nazaretanon, starantan kun manoj ligitaj dre la dorso; tawzitaŝ harfaskoj pendas sur Lia pala, latsega vizadŝo; Liaj okuloj estas subed klnitaj kaj senmovaj. Tŝu jen vere la awtoritata rectoristo, la imponega vipanto en la Templo? Kiel

obeema ŝafo Li nur staradas tie. Kaj tamen, kiel strange, neniu spuro de malkuradzo en lia sinteno! Tra la submetidzo mem radias ne miskomprenebla animforto.

Konsternite kaj senparole Joram rigardas la stsenon.

– “Tŝiu potentso estas al tsi donita! Demonstru dzin do, Dia Filjo de la Eternulo!” li awdas fiintsiti unu el la ombroj.

– “Havu fidon, mia filjo, viaj pekoj estas pardonitaj. Ekstaru kaj iru!” firidas alia.

– “*Effata*, malfermidzu!” mokinsultas tria, kaj li frapas la mutulon sur la buŝod.

– “Jen tsia kratŝažo! Kuratsu do tsin mem per dži, surdulo!” Estis Sarea kiu alvenis, kaj kiu kratŝis en la rezign-emaĉ vizadžod.

Joram nun rekonas ankaw tseterajn konsilianojn, kiuj tie-tŝi manifestas la fietson de sia karaktero: Sabinti, Rabam, kaj Teras.

– “Abomenuloj!” li krias al ili. Kaj, turnante sin al la ŝnurligito: “Majstro, frakasu tiujn rabobestojn!”

Sed la turmentato restas silenta. Li nur levas la palpebrojn unu momenton por alrigardi non Joram. Tiu intima kontakto ne penetras dżis l'animo de la rabeno, ekster si mem pro kolero kaj indignidžo. Sed la kfar intsitegintoj sambate kfazaw honte forlasas la eĵatŝon. Sarea ordonas eniri al la gardistoj tŝe la pordo.

Tri fortmuskolaj viroj tuj alsaltas kaj puŝegas la kaptiton inter si. Per bastonoj ili atakas Lin, tiele ke baldaw disflugas sangeroj.

– “Haltu, inferaj monstroj!!” komandas Joram.

“Tiu viro nenion misfaris al vi!”

– “Li forŝtelas nian dormon hodiaw nokte!” protestas la malpli juna.

– “Vi ne rajtas ordoni al ni tie-tŝi; nur la tŝefpastro!” ŝawmas l'alia.

Tamen la bastonoj nun restas mallevitaj. En unu angulo staras Joram, kfazaw gardisto je-de gardistoj. En lia tserbo kirlas sin la pensoj. Ne eblas ordigi ilin. Ŝajn-ebrie li kelkafoje stumblas iujn paŝojn al la arestito, sed tuje haltas, tŝar li neni-on kapablas diri. Aw li per ardantaj okuloj severas al la pordistoj, kiam tiuj admonas lin iri for.

La nura starado komentasas tedi ilin. Post kelka tempo ili siavitse eksputas insultojn.

– “Tŝu profeto, tiu? Lia santa fawko etŝ ne stipovas sin defendi!”

– “Ne, onidire la mesio proprapersono! Haha, tŝu tio estu nia savo?” Nova kratŝaŝo akompanas la rimarkon.

Unu el la venenaj vespoj aperigas tukon; ŝetas dŝin sur la kapod de la silenta suferanto. Awdidŝas klako de vangofrapo.

– “Profeto! Diru do, kiu frapis tsin!”

– “Kaj kiu elŝiris tŝiajn barboharojn!”

– “Kiel fiŝo li predikas!”

Tiele sentŝese ili mokas kaj humiligas la viktimon.

Finfine ankrigas sin ideo en la kapo de Joram. «Tŝu Dio? Neni el ne! Sed tamen la Mesio, Sarea, tamen la Mesio! Bedawrinde, domadŝege, tiu-tŝi Viro... tiu-tŝi Viro... idŝis mensmalsana!»

– “Haltu!” li ordonas al la torturantoj. “Haltu

jam! Tiamaniere oni ne traktas malfelitsan frenezulon!”

Samdire li fudžas for el kartsero kaj palatso. Apud la restadejo de Ana, li kunpuŝidžas kun iu, tie fiksope deŝoranta kfazaw gardisto.

– “*Rabi*,” etlawtas lia votŝo.

Joram dĵin rekonas. “Venu kun mi, Filok. Li plu ne estas tie-tŝi.”

Silente la du paŝas malrapide tra la hela lumnokto.

En la butika domo atendas Edisa, kun etenditaj brakoj psalmojn murmurante. Joram sendas ŝin dormi.

La viroj mem ne pensas pri enlitidžo. Joram sidadas senparole. En lia spirito ankridĵis tiu bildo de la Suferanto en mutsida eĵatŝo kaj Lia konsterna rezignemo. Nur unu ekspliko ŝajnas aktseptebla: frenezidžonta Li jam estis en la momento kiam Li pretendis Sin supera kaj avantempa al Redžo David; hodiaw Lia prudento komplete devoĵidžas. Jes, mensmalsana, mensmalsana! li preskaw krias.

Dĵis tiam Filok respektintis la silenton. Tŝu li ne havas troabundon da privataj zorgoj? Tamen, li konservas iom da espero: tiu Jesuo ja posedas diajn povojn!

– “Kiun vi tselas?” demandas li, pensante ke Joram deziras iom konversadi.

– “Li!” lakonetsas la respondo.

– “Tŝu Li? Ne, Li tserte liberigos Sin mem. En oportuna momento Li ekuzos Sian potentsegon,” opinias la juna pagano.

– “Se Li nur ne estus frenezidžinta! Li mutas kiel

fiŝo. Permesas ke oni mistraktu Lin kiel beston.”
– “Ne kredu tion,” kapneas Filok. “Ankaw inter nia helena diaro estas tiaj, kiuj senreziste toleris tŝiun suferon. Dioj kapablas pri tio, homoj ne! Vi nur patsientsu dŝis la detsida kulmino!”

Tiuj frazoj senefike deglitas de Joram. Li ree silentemas; subite kaptas al pergamena rulaŝo sur la tablo: Jesaja. Li dŝin rulas kelkajn fojojn tied reed kaj tiam eke malfermas dŝin, kfazaw ekfulmis ideo en lia kapo. Li sertŝegas en la teksto: «Mi transdonis mian korpon al tiuj, kiuj batis min, kaj miajn vangojn al tiuj kiuj elŝiris al mi la barbon. Mi ne forturnis la vizadŝon de tiuj kiuj kovris min per insultoj kaj kratŝaŝoj,» li legas.

Dumlege Joram starigas sin; liaj okuloj briletas; etŝ rideto aperas tŝirkaw lia buŝo:

– “Tio-tŝi pli multon lumigas al mi ol tsiaj fibabiloj pri diaj kapabloj. Tio-tŝi pruvas al mi, ke Li plenumas profetaŝon pri la Mesio. Ne, neniel mense malsana Li estas, sed Portanto de miriga povo!”

– “Dŝuste kiel mi jam tsertigis,” duonvotŝas Filok. “Kaj Sian povon Li ancoraw demonstros. Ve al tiuj intrigantoj en la palatso!”

– “Jes, sed ankaw ve al Israel, kiu mistraktas la Senditon de Adonai!” aldonas Joram.

Rekuradŝigite, la rabeno nun plue sertŝas avandirojn pri suferado de la Mesio. Mirigas al li kiel klartrafe Jesaja kaj Jobab avan jartsentoj spirite ekvidis tion, kion liaj mortemaj okuloj hodiaw spektis en realo. Neniu inter la skriboklarigistoj tiel lawvorte komprenis tiujn versojn!

Jam plurfoje Joram žetis rigardon al la murtruoj alekstere. Li stias ke tŝe tagidžo la Alta Konsilio denove kunsidos por fari verdikton. Tuj kiam pertseptebblas lumspuroj li levas sin.

– “Mi iros kaj defendos Lin,” estas lia firma detsido.

– “Ankaw mi iros kaj tŝeestos potentsodemonstron de tiu mirakla Viro,” murmuris Filok.

Ili ambaw iras.

Tŝe la palatsa enirejo oni malpermesas non Filok, sed Joram rajtas partopreni, kune kun Nikodem, Josef el Arimathea kaj unu alia akompananta egezegezisto.

– “Tiu arestita Nazaretano estas vere stranga viro,” opinias Axia, la kfara kunulo, dum la grupo eto pasas tra la vestiblo. “Ne sen skandalo antaw la Prezbyarxoj estis lia agado en Israelujo, kfankam li ajnas esti granda profeto. Delonge jam oni verdiktis morton.”

– “La Ledžo postulas ke avane oni pridemandu Lin,” rimarkigas Nikodem.

Joram haltigas la tri: “Tiu-tŝi estas pia homo,” li atestas. “Dawre Lin okupis la bonfarto de la popolo, džia spirita nutražo, džia korpa nutražo. Pro kio ni kondamnu tiun justulon?”

– “Vere, estus honto se neni u defendus Lin,” base votŝas Josef.

Kfina konsiliano kaŝawskultis. Nun li eke al-kuras: Sarea.

– “Pia li tsertege ne estis,” grimatsas tiu. “Okupata pri la popola bonfarto same ne. Neniu povas defendi lin, pretsipe ne awtorititulo. Se ni lasus lin plu agadi, tŝio disfalus!”

– “Ni devas minimale eksameni kio Li estas!” lawte ripostas Joram al la vizadĝo de Sarea.

Tiel disputante la membroj atingas la vastspatsan justitsan salonegon. Pli frue alvenintaj konsilianoj tŝirkawstaras non Kajafa tŝe la enir-ejo. Ili awdas la emotsian krion de Joram. Nikodem rimarkas iliajn mienojn.

– “Ni senpartie pripesu Liajn farojn kaj Lian eventalan kulpon,” proponas li, kiel eble plej serentone, por iom mildigi la malbonvolan impreson kontraŭ nod Joram.

Sed lia manovro ne suktsesas. La etstatura agresema Sabinti altrudas sin kaj, fermante siajn fend-okulojn etŝ pli ol kutime, li siblas sub la nazo de Joram: “Tŝar li ne obeas la Ledĝon Prapatran, li meritas morton!”

La tŝefpastro mem levas manon. Memŝate kaj arogante, kun videbla strabo al la rabeno, kiun li ekkonas kiel solan bravan rezistanton kontraŭ la dĝeneralad planod, li solene deklaras: “Tŝar li konsistigas gravan dandĝeron por nia natsio, tial ni judĝas utila oferi etŝ senkulpulon se bezone.”

Joram skuas la kapon energie: “Natsio estu subordigita al justetso!” li refutas.

Tuje tŝiuj postenigas sin tiel, ke Kajafa kaj Joram staras unu kontraŭ l'alia.

– “Mortigi justulon pro la natsio ne savos la natsion!” reatakas Joram. La popolo bezonas renaskidĝon internan por firmigi nian sotsion;

por rehavigi al dži honoron kaj grandetson. Jen kion volas tŝi-Mesio. Dandzero por la natsio Li ne estas!”

– “Bandestro estas, ribelanto estas!” pikas la tŝefpastro.

– “Ne kun iu, kiu malaktseptas perforton, sin levos la popolo!” rebatas Joram.

– “Rabi Joram estas prava,” apoge opinias Josef. “Tiu-tŝi Profeto povos etŝ evitigi la mesian revoluSion, tiom de vi timatan, instigante al pia, spirita transformizo.”

– “La tuta gento postkuras lin dŝuste por ribelo,” reprenas Kajafa. “Kaj tiun ribelon sange sufokos Romo, neniigante la Elektitan Popolon. Neniam plu povos efektividŝi liberigo fare de la promesita Mesio. Tion kaj nur tion efektivigos tiu tŝarpentisto!”

– “Nur senkuradŝuloj timas malamikon!”

Videble ofendita pro tiu rimarko, la pastrego kolere admonas: “Ne kulpigu nin pri malkuradŝo, Joram! Nur la sana prudento, kiun vi malhavas, gvidas nin. Aw li aw la natsio devos pere! Estas pli bone ke mortu unu homo por savo de la popolo, ol ke pereu la tuta natsio. Jen kion ni, respondetsaj estrantoj, devas hodiaw detsidi.”

– “Ni havas Ledŝaron kaj law tiu Ledŝaro li meritas morton!” krias Rabam el inter la grupeto. Tiu krio estas signalo por la tseteraj siavitse malligi la votŝ-kordojn.

– “Li volas reformizi la Ledŝon de Moseo, tiu sakriledŝulo!”

– “Oni eksilu lin!”

– “Al Infero li iru!”

– “Forpelu lin piedbate el la mondo!” Tiun-tŝi afablaĝon hurlas Sarea.

La kondamnaj krioj terurigas non Joram, kiu ek-kuras al la kriatsantoj.

– “Estas justulo!” li flugas kontraŭ tŝiud el ili.

– “Li fikuradĝis nomizi sin egalulo de Jehovo!” mordas la pinta masko de Sabinti.

– “Filjo mem de Dio!” emfazas Kajafa.

– “Metafore!” interŝovas Joram, sed la tumulto dronigas lian provon.

– “Kiu lasas adoradi sin!”

– “Kiu instigas al idolkulto!”

Nun la tŝefpastro levas ambaw manojn, petante silenton.

– “Sufitŝe!” li ordonas. “Oni alkonduku la kulpigiton!” Je tio li suriras impone la prezidan podion.

Skriboklarigistoj, Farisajoj, Sadukanoj, kaj Prezbyarxoj, tŝiuj ekokupas siajn lokojn por la solena protseso.

– “Jen li!”

Tŝiuj okuloj akompanas la arestiton. Okuloj kun maŝato kaj fiplezuro. Okuloj kun timo antaw la eventala vendĝogesto. Okuloj ankaw kun admiro por tiu trankfila, solena, sentima, kaj digna figuro. Regas silento, dum la ŝnurligito ekstaras frunte al la tŝefpastro.

Tremante pro interna furietso, pale kaj lante la prezidanto levas sin de sia tronsedĝo:

– “Mi ĝurligas tsin per Dio la Vivanta, ke tsi diru al ni, tŝu tsi estas la Mesio, la Filjo de Dio!” spasmee artikulatas lia buŝo.

– “Se Mi diros al vi, vi ne kredos; kaj se Mi demandos, vi ne respondos. Tamen de nun la Filjo de la Homo sidos destre de la Potentso de Dio!”

Tŝiuj komprenas tion kiel konfirmon, rilatan al profetaĵo kaj kun kaŝa minatso. Ŝtormo levidžas.

– “Tŝu tsi do estas Filjo de la Benato?” oni voke demandas de pluraj flankoj.

– “Vi pravas: Mi estas!” respondas la pridemandito.

La mudžado ancoraw intensidžas.

– “Kial ni bezonus pliajn atestojn? Ni ja mem awdis el lia propra buŝo. Li proklamis sin Mesio kaj Dio!”

La judžistoj salte ekstaras.

– “Al morto la blasfemanto! Al morto la profananto!” ili hurlas.

Joram subite kuras al la tŝefpastro.

– “Ne!” li oponas. “Ne! Ne mortigu mensomalsanan viron!” Kaj al siaj kolegoj: “Ne mortigu justulon!” Tied kaj tŝied li kuras, lawte kriante: “Ne mortigu viron, kiu proklamas sin Dio! Timu la Eternulon! Timu Lian Profeton!”

Joram kriegas kaj volas tŝiujn superforti. Li minatsas kaj grimatsas kaj ardas per grandaj gestoj kontraŭ la tŝeestantarod. Krude oni forpuŝas lin. Vidu, Sarea etŝ pugnobatas en liad vizadžod. Al Joram turnidžas la kapo.

– “Awdu tiun!” kritŝas Sarea, “Ankaw li kredas la falsan profeton Dio! Rigardu, li mem perdis la ratsion!”

Iom kfietidžas la tumulto.

– “Gvidu non Joram al lia domo,” komandas la

tŝefpastro al unu el la servistoj. “Tiu-tŝi viro vere frenezidzis. Gardu lin; tsi estos respondetsa!... Kaj tiu-tŝi,” li dawrigas, montrante la senmove starantan Jesuon, “tiu-tŝi meritas morton. Transdonu lin al la romena provintsestro por eksekuto!”

La synhedraj membroj jubilas kaj komentas kubutifi ekstered. Sole Josef kaj Nikodem sekfas non Joram, dum iuj malmultaj sindetene staras flanke. La tŝefpastro kaj lia tuta koterio mokride akompanas la ligitan viron, kiu pretendas esti Mesio kaj Dio.

Eksekuto

En la sidejo malantawe de la butiko atendas Joram kun sia filjino. La enofitsigita gardisto, en la komentso sentŝese deŝoranta en la enirejo, nun pro tedidžo stumblas tied reed tra la magazeno. Tŝe tŝiu ekskurseto li puŝas la kapon iom pli fore al la pordotruo. Baldaw unu lia piedo faras paŝon trans la sojlod, poste la dua. Al preterpas-egantoj li stivole demandas pri kuro de la protseso, kiun li devas maltrafi. «Ho, damninda fato, kiu indikis

lin por tiu-tŝi enuiga gardotasko, dum la tuta urbo estas en kirlo kaj tawzo! Rigardu, senhalte homoj preterhastas al la fortikaĵo Antonia. Ne unu stipovas rakonti novaĵeton! Nunmomente tiu stranga sortŝisto tserte staras tie antaw la Kromkonsulo. Lin akuzas la Altkonsiliaj Membroj. Ki-on li farus nun? Tŝu prediki; aw elprofiti la okazon por grunded žeti tŝiujn tiujn fisinjoregojn, Kajafa kaj Pilatus enprene? Aw tŝiujn dispeli, kiel li faris kun la mon-ŝandĵistoj en la Templo? Tŝu denove tŝeestus paralizitoj, blinduloj, surduloj, lepruloj, posedatoj, kiujn li kuratsus dum palpebrumo? Kaj kiujn li poste intsitus kontraŭ siajd judĵistojd? Kaj... tŝu li nun eble ekirigas ribelon, pelante tŝiujn Romenojn al la maro?»

«Mi brulas pro stivolemo! Awdu, tie oni vokas, krias!... Damnu non Joram; kial li dĵuste hodiaw devis frenezidži? Kaj kial dĵuste mi devas roli kiel provoso tie-tŝi?»... “Hej, viroj, virinoj, kio okazas? Rakontu ion!”

– “Jesuo el Nazaret! Tie! Funde!”

– “Tion mi jam stias, idioto!”

La viroj kaj virinoj plued hastas. Suspirante la gardisto ankorawfoje paŝas tra la magazeno, por kontroli tŝu tiu agatsa 'frenezulo' restas trankfila. Edisa dawre opservas la patron per larmoplenaj okuloj. Ŝi ne bone komprenas kio okazis. La gardisto nenion eksplikis. Nur diris: “Jen la oldulo. Li estas freneza. Tenu lin endome!” Liajn rimarkojn ŝi ne taksis seriozaj. La juna viro sendube nomizas tiel la malkfieton de Patsjo. Pri vera tawzidĵo de ties pensokapablo ja ne povas temi. Tamen la knabino restas zorgoplena. La

patro estas tiel malparolema! Lia tŝeesto en tiu frumatena judŝista kunsido tŝe la tŝefpastro, profunde skuis lin; tion ŝi ja pertseptas. Kiel status kun Jesuo el Nazaret? Ŝi ne kuradŝas lawtigi tiun demandon, timante intsitegi la patron. Sed la emo diri ion, etŝ se nur por rompi tiun fian silenton, sentigas sin.

– “Patsjo, estas jam ega tempo por enlitigi sin. La nova tago ankaw estos longa: ni devos mandŝi la Paskan ŝafidon.”

– “Sendevie Li deklaris esti Dio!” respondis Joram, je granda miro de lia filjino, kies rimarkon li evidente neniel notis. “Nekompreneble tŝe Li, nekompreneble! Nurjes...”

– “Nurjes... se estus vero,” kapjesas Edisa. “Filok jam delonge tion asertas.”

– “Ax, ne klatŝu! Nurjes... Nu, tri solvoj al mi aperas. Li povus esti katenita de la propraj pli fruaj deklaroj kaj devas persisti en ili, por ne montri sin tŝarlatano. Sed tio maleblas; senmakula estis Lia dŝisnuna vivokonduto kaj altmorala Lia instruado. Povus esti ankaw ke la miraklofaroj vere ŝwelblovis Lian aplombon, tiele ke Li konvink-idŝis esti mem la fonto de tiuj mirigaŝoj, anstataw altributi ilin al Sia Sinjoro, al – kiel Li diras – Sia Patro; tio estas Jehovo. Sed kontraw tiud supozod pledas ja la unuetso kaj la harmonetso de Lia sinteno, en kiu neniu ajn trovis manifestidŝonta memglorigo. Fine, la opstinego de prezbyarxoj kaj superuloj povintus konduki Lin – la bonintentsan – al mensa perturbo pro malespero pri la suktseso de Sia misio. Mensa perturbo, kiu nun igas Lin

indiferenta kaj senreaga.

Abrupte Joram ekstaras. – “Tiele do la estroj mem de nia gento estas kawzo de la mutidžo de tiu-tŝi ilia Mesio!” pasie dawrigas li. “Tŝu la Tŝielo, kiu klare tiris la manojn for de Li, iam ajn sendos novan Mesion!? Ho, Prapatroj; ho, Profetoj!, kiuj de tiel longe sopiris al la veno de Tiu, plejalta inter la homoj!... Ve!... Kaj vi, Kajafa, maldigna Tŝefpastro; vi, kiu timas pli la portempan okupanton de nia lando ol la Eternan Sinjoregon de la Universo; vi, kiu ŝatas pli la proprajn privatrajtojn kaj fidoktrinon ol supredigon de la Elektita Popolo kaj perfektigon de džia Religio; vi, kiu lasas sin posedati de korupto kaj fanata pasio, de bestetso, de materialismo, de efemeraĝoj; vi, Kajafa, plene portas kulpon pri la pereco de tiu-tŝi Homo kaj kune kun Li verŝajne pri forpreno de la gloro promesita al nia popolo! Pli bone estas, law vi, tŝu ne?, ke mortu unu homo, ol ke...”

Subite la amara parolanto haltigas sian monalogaĝon. Liaj brakoj, kiujn li admone estis supred tenintaj, mallevidžas. Li falas en ripozosedžod, dum nekutima lumeto rebrilas en liaj okuloj. Estas klare ke nova penso ekflamis en lia kapo; nova penso kiun li plenŝate disvolvas.

Jen li subrigardas al la pordo, kie staru la templa servisto, sed tiu malaperis dum lia solparolado. La rabeno glitiras tra sia butikoj al la strato. Nenie videblas la gardisto. Rapidmove Joram kaptas vendotan ponardon de-sur montrobreto kaj kur-egas sur la stratod, al Antonia.

Sed konsternite li baldaw ekhaltas. Sur la platso

antaw la romena fortikažo swarmas nekalkulebla homamaso. Nerveme dži ondadas tšiusentsed, lawte kriante kaj disputante, kun minatsaj gestejoj. Joram ne komprenas kion signifas tio. Sed subite regas peza silento. Tšies okuloj direktas sin al la litostroto de Antonia, kied alkondukatas ŝnurligita viro. Kompatoveka estas lia aspekto. Surkape li portas veprotŝapon kaj sangostrioj kovras lian vizadžon. Lia torso, apenaw vestita, vidigas grandan kfanton da rudže duonŝiritaj karnopetsoj.

– “Kiu estas tiu viro?” demandas Joram, ne kontsianta al kiu li direktas sian demandon. Unu viro turnas sin. Estas Izboret, kiu mire eksamenas la rabenon.

– “Jen alispetsa redžo ol tše la solena eniro avan kfin tagoj, tšu ne, *Rabi*?”

– “Tšu estas Li!?”

– “Kiu alia estus?”

– “La ribelo, Izboret, la ribelo! Donu la signalon kaj savu Lin!” petegas Joram.

– “Dži estas meritata sorto por kiu misgvidas la popolon kaj džiajn batalantojn!” tsinikas la komertsisto.

Pilatus nun aperas sur la podio: “Rigardu la homon!” li krias al la swarmo.

– “Krutsifu lin! Krutsifu lin!” mudžas iu votšo apud la podio. Joram rekonas non Kajafa. Li eksvingas sian ponardon kaj, okulojn fiksita sur la tšefpastro, li kubutifas antawed.

– “Se la tšefa akuzanto malaperus... Estas pli bone ke mortu unu homo, ol ke...” li furietsas. Sed el tsentoj da gordžoj nun fluegas la krio

“Krutsifu lin, krutsifu lin!”, mutigante liajn parolojn.

Iu subite frapas la ponardon el lia pugno. Fortega mano kaptas lin tŝenuke, trenante lin for. Ekster la homamaso Joram rekonas sian gardiston. La viro firmitenas la trantŝilegon, puŝante la rabenon ree sur la stratod: “Kaduka idioto! Rapide reed, ol estos tsia lasta vivmomento!” li minatsas koler-ege.

Tŝe la dompordo kun dĵojo bonvenigas ilin Edisa, sed la ponardo terurigas ŝin.

– “Tenu tiun-tŝi frenezulon interne, aw mi...” La provoso sovadĝe montras la armilon. Edisa elpuŝas krieton kaj tiras sian patron kun si en la domod. «Tŝu Patsjo do efektive malprudentidĝis?» Peze anhelante tiu eksidas en sia sedĝego. Kiam la malkfieta gardisto ree komentsas tŝied paŝadi, ŝi awdas la patron flustri: “Mi ne rajtas resti pasiva. Mi devas fari tŝion eblan por savi Lin el la ungegoj de tiuj hienoj! Alvoku non Filok!”

– “Tŝu Filok? Sed kie mi trovus lin, Patsjo?”

– “Sendube sur la romena platso!”

– “Tŝu la gardisto permesos, Patsjo?”

– “Tsi pravas, kara, tion li ne toleros. Tsetere en tiu granda hom-amaso tsi ne retrovos lin.”

Edisa jubilas en si mem. Ne, tiamaniere ne rezonus mensa malsanulo. La patro estas sanspirita!

– “Kion vi dezirus fari, Patsjo?” demandas la knabino.

– “Ke Filok provu savi Lin. Sed tio jam ne eblos. Ni povas ja nur dĝisatendi la okazaĝojn.” Plorgutoj komentsas deflui sur liaj vangoj. Baldaw li

singultas. Malgajaj ve-džemoj iam-tiam eskapas el lia buŝo.

Edisa nodigas la brakojn tŝirkaw liad kapod kaj ŝi ploras kune kun li. La gardisto moke ridatŝas, insultas kaj blasfemas, kiam li venas kontroli.

Tiele patro kaj filjino sidadas kunaj, atendante kaj maldžojante, džis la sesa horo de la tago alvenas. Tiam subite penetras stranga krepusko en la tŝambrod, kfazaw rapide vesperidžus. Pli kaj pli densa idžas la mallumo. Silenteme kaj pale, timante misterajn potentsojn, la gardisto enŝtelas sin. Li eksidas apud Joram kaj Edisa, rigardante ilin kfazaw li sertŝus protekton en ilia tŝeesto.

– “Tu diris al mi: la profeto pendas... je krutso... La homoj fudžas for de la eksekutejo,” pene eligas lia seka buŝo.

Kfazaw por konfirmi tiun komunikon, ekawdigas sin optuza tondrorulado, venante de tŝie kaj nenie. Subite la tuta tŝambro, la tuta domo ŝajnas ŝantselidži, la muroj krakas, la grundo tremas; potoj, vazoj, iloj, tŝiaspetsaj varoj defalas de-sur la montobretoj, frakasidžante sur la planko. La gardisto sovadžrigarde sertŝegas ne troveblan rifudžo-angulon. Kun timego Edisa premas sin al la patra brusto.

– “La miraklo! La miraklo!” ekjubilas Joram. “Nun Li liberigos Sin mem! La Mesio! La Di-Sendito! Gloron, gloron, haleluja!”

Sed post kelkaj momentoj la terskuidžo tŝesas, same abrupte kiel dži ekis. La hejmo solide eltenis kun nur sensignifaj difektoj.

Joram supred saltas kaj volas al la pordo, kuntrenante la filjinon. Sed la gardisto,

rekuradĝigite same ekstaras, subite kontsiante pri sia responso. “Reed!” blekas li.

La ponardo brilas. Patro kaj filjino retre paŝas antaŭ tiu minatso.

En la pordego ekdeĵoras la temploservisto, bravatŝe nun, maltsede, tri longajn horojn, dum la rabeno kaj Edisa sopire rigardadas alekstere, ne bonstiante kion atendi.

Tiam ankaw la hela taglumo revenas. Mesadĝisto eniras la butikon.

– “Abia,” li diras aferetse al la gardisto, “estas farite. La Nazaretano iris al mortolando. Lasu la rabenon praktik-umi. Jen la ordono.”

Sen saluto la du judaj militistoj iras for.

Joram kaj Edisa kun krieto falis en siaj sedĝojd, awdinte la teruran novaĝon. Ili jam nur povas plori, ploradi.

Tiun vesperon lawdeve ili mandĝas la ŝafidan viandon kun amaraj herboj kaj nefermentinta pano. La tseremonio estas kurta kaj sen festa etoso.

Revivigo

Kun la unua galiluja karavano, eliranta la Ŝafopordegon en la frumateno post tiu Ŝabatotago, Joram kaj Edisa fudžas la malsekuran, fanatan Jeruzalemon.

Ilia vojadžo pasas tra Jerixo. La novažo pri krutsomorto de Tiu, Kiu balzamis malfelitŝon en tiom multe da koroj, alportas grandan konsternon en la Jordan-urbo. En Pella de Pereujo regas malpli da bedawro pri la okazintaĵoj: tie la enigma Mathan instigas la lodžantojn al malami-kaj sentoj. En Tiberias, hejmloko de Izboret, la rabeno ne volas haltoresti; plued li vojadžas, dĵis Kapernaum. Tie li estas malpli konata kaj troviĝas en proksimetso de la ŝiria landlimo, kiun li se bezone povus transiri. Tsetere, tiuloke li povas trovi ripozon apud la freŝiga lago kaj sendandĵere kolekti opiniojn de la homoj.

Al dekoj da ili li starigas saman demandon: “Tŝu vi povas kredi ke homo estas Dio?” La urbanoj baldaw taksas lin mense tawzita kaj subridas jam kiam ili vidas lin alveni.

– “Tŝu homo Dio, oldulo?” mokas la strataj bubatŝoj. Tute serioze la maljuna rabeno sin turnas kaj demandas tŝu ili tion kapablas kredi. “Ne, ne, tio ne eblas!” rediras iuj, pretendante konvinkon. – “Kial ne? Tŝio ja eblas!” ŝajnigas aliaj. Kiel la infanoj, tiel la plenkreskuloj. “Ne, tion mi ne povas, bona viro!” Sed trovidžas

ankaw iuj felitŝuloj, kuratsitaj de la Nazaretano, aw parentsoj de la ditŝiploj, kiuj parolas malsame. “Jes, jes, tion mi povas, tŝar Li tion tsertigis!” atestas kelkaj kun firmetso. Inter tiuj estas homoj junaj kaj maljunaj, viroj kaj virinoj, superuloj kaj fiŝistoj. Sed al tŝiuj mirigas, ke tiu teda Judeano persone montras nek aprobon nek mal-aprobon; ne por l'unuj kaj ne por l'aliaj. Lian propran opinion neniu konas.

Nur la alt-adŝa Jona, solidmensa kaj fortikstatura fiŝisto, pridemandas lin senpere: “Kaj vi mem, amiko, tŝu vi povas kredi tion?”

– “Tŝu mi?” demandas li, sen miro pri tiu rebato.

“Mi? Kiel mi do kredu ke homo povas esti Dio?”

Tio estas nek ne, nek jes. Pli dŝuste, estas peto pri lumigo, kun iometa emfazo sur «Kiel?». Rematŝanto li estas, oni opinias, fiks-pensanto, kiu dawre kuras kun la samo en kapo kaj buŝo.

Iun tagon aperas la filjo de Jona – Simon estas lia nomo post longa foresto el la urbo tŝe Lago Ginezareto. Tio, kion li rakontas, ardigas tŝiujn spiritojn. Jesuo el Nazaret denove trovidŝas inter la homoj! Li levidŝis vivanta el Sia tombo! Dŝojigitoj kaj ŝokitoj, kreantoj kaj dubantoj, tŝiuj kunkuras al bordo de la granda lago. Same kiel avan pluraj jaroj, Simon refaras sian fiŝkaptan metion sur la patra ŝipeto, asistata de sia frato Andreas, de siaj amikoj Tomas kaj Natanael, kaj ankaw de la du filjoj de Zebedeus, tŝiuj estante ditŝiploj de la Krutsifito. Kaj por tŝiu awdeble ili persistas: “Nia Majstro relevidŝis! Ni vidis Lin vivanta!”

– “Pro kio do Li ne trovidŝas tie-tŝi? Pro kio vi do

ne trovidžas tŝe Li? Kion Li do farus nun? Tŝu li denove verkas miraklojn? Ke Li do venu al ni! Ke Li montru al ni Siajn vundolokojn! Kiam ni mem vidos Lin, ni kredos je Li! Ja, dŝis nun ancoraw neniŭ proprapove revenis el-de la mortoregno. Kiel do Li stipovus fari tion!?” diras la Kapernaumanoj.

Ankaw Joram iras al tiu Simon, kromnomizata «Roko», por konfirmigi tiun novaŝon. Kaj lia demando nemankeble lawtas: “Kiel vi povas kredi ke homo estas Dio?”

Simon respondas: “Tŝar Li tion tsertigis kaj tŝar Li nun Sin revivigis.”

Ripostas Joram: “Ke Li estus revivigita, tion mi kapablus kredi, tŝar la Eternulo povas relevi Sian Senditon por finfari la komentsitan mision. Sed kiel mi povus kredi ke homo estas Dio? Vi, vi estas kiel infanoj, kiuj kredas tŝion...”

Kaj tiamaniere la homoj stias ke tiu latsa, malvigla Joram tamen rezonas kaj kredas je Jesuo Mesio, sed nur ne povas aktsepti la dian naturon de tiu Profeto. Ili konjektas nun ke tiu digna viro eble estas egezegizto.

Joram aktseptis vizitanton. Kiele tiu Filok ekstiis ke patro kaj filjino eklodŝis en Kapernaum? Joram ne pensas pri tio, Edisa ne ŝajnas stivola, kaj Filok mem silentas pri tio; diras nur esti awdinta ke la relevigita Majstro restadas en Galilujo. Kiel volonte li ŝatus revidi Tiun!

– “Por tŝizi Lian statuon?” demandas Joram

duone spite.

– “Eble,” ridetas la Heleno. “Kaj vi, *Rabi*, tŝu vi ancoraw kredas je Jesuo kiel je Mesio?”

– “Jes,” senhezitas Joram.

– “Kaj, nun ke Li relevis Sin, ankaw je Lia dietso?”

– “Kiel mi do kredu ke homo povas esti Dio apud Jehovo? Tsi, pagano, estas kunsekfa en tsiaj kredoj, kaj mi povas kompreni ke al tsi fatsilas meti novan dion apud la multajd tseterajd. Sed mi...?”

– “Lasu min konfesi ion, *Rabi*. Mian polyteisman kredon vi jam delonge subfosis. Kiam mi do staris antaw via krutsifita Mesio, kun Siaj brakoj lardže malfermitaj, kfazaw Li deziris tŝirkawpreni la tutan homaron, tiam mi repensis pri la paroloj kujn mi awdis el Lia buŝo en la glora enirtago: «Kiam Mi estos de Tero levita, Mi tiros tŝiujn al Mi.» Ankaw mi en tiuj momentoj sentis min tirata al Li far-de granda forto, kaj mi diris: «Mia Dio, mi kredas je Vi!» Kaj vidu, tuje tŝiu restanta kredoj je aliaj dioj vaporidžis! Unusola Dio al mi postrestas, nur unu: Jesuo, la posedanto de tŝiuj noblaj etsoj en perfekta grado. Li sola!”

Joram videble kortuŝatis pro tiuj paroloj. En liaj okuloj kreskas larmovatro kaj por kaŝi tion, li metas la manplatojn kontraw siad vizadžod. Tiele li restas kelkatempe sen paroli. Poste li levas la kapon:

– “Filok,” diras li, kaj en lia votŝo kuŝas plu neniom de la iama majstro, kiu aplombe stipovis diskuti, sed male vibreto de admiro kaj de respekto kune, “Filok, vi vidis Lin mortanta?”

Rakontu al mi, kiel estis Lia morto?”

La juna viro mallevas sian kapon penseme, kfazaw li volus vive repentri al si la stsenon sur Golgota.

– “Tutan la protseson antaw Antonia mi tŝeestis,” komentsidžas lia rakonto. “Tutan la vojon, kiun Li trastumblis kun la pezegaj traboj, dżis la Kranio-Monteto. mi paŝis en Lia proksimažo. Dum tri horoj mi staradis mal-fore de Lia krutso kaj ne povis deturni la okulojn. Mi diras al vi, *Rabi*, tiele ne mortas homo, tiele povas eniri la morton nur iu dio. La kondamnon kaj skurdžadon, la insultojn kaj batojn Li firmavole toleris, la kruts-iron Li faris kun plena volonto! La morton mem Li aktseptis sindone. De amaretso aw elrevidžo neniuj spuro. Tiu longadawra suferego solidigis en mi la konvinkon, ke Li intentse lasis butŝi Sin, butŝi kiel oferŝafidon. Ja nur unu vol-ago de Li, unu gesto, kaj tuta tiu horora turmento estus forviŝita! Iu interna mistero puŝis Lin tŝedi la venkon al tiuj malnobluloj. Tiel mi pensis kaj repensis. Tŝiumomente mi atendis demonstron de Lia potentso. Sed tiu miraklo ne manifestis sin. Aw tamen, dži manifestis sin: Lia morto mem estis plej forta mirigažo, kaj la naturo kunsuferis, kiel tŝiuj spertis. Ne petu de mia klarigon, tŝar mi ne povus tiun doni. Sed en la koro mi sentis, mi stiis, ke la Altetsa Estulo tie je la krutso libervole kaj pro amo rezignis je Si mem, obeante al iu Supera Potentso, kiun mi ne konas.” Filok silentas kaj kfazaw en trantso rigardegas en la spatŝod. Kun klinita kapo Joram awskultis kaj nun

sidas plu, kfazaw li ne estus rimarkinta ke la juna viro jam tĥesis paroli. Edisa neniun vorton pronontsis, sed ŝiaj okuloj sentĥese estis direktitaj al Filok. Tĥio aperas al ŝi kiel sondĥa bildo, ancoraw dawranta. Ŝiaj rigardoj gluidĥis al la buĥo, kiu tiel allure priskribis, tiel en agordo kun ŝia propra koro. Plena je admiro por la rakontinto, ŝi ŝajnas plu trinki liajn parolojn. Etĥ ne unu momenton venus al ŝi el la pensoj, flegi alian opinion ol tiun de Filok. Jen la juna viro rektigas sin iom kaj iliaj rigardoj interplektas. Lia mieno helidĥas, milda rideto ekludas tĥirkaw lia buĥo kaj liaj okuloj nevole ritsevas teneran esprimon. Edisa estas kortuĥita. Sur ŝia vizadĥo kreskas rebrilo de felitĥo. Ambaw gejunuloj surprizite kontsiidĥas pri tiu kunsento kaj ili mal-levas la palpebrojn. Dĥenite ili tiam rigardas la tserbifantan rabenon.

Kiam Joram relevas sian kapon, rimarkeblas dolora trajto, preskaw onidirus spasma de malespero, sur lia vizadĥo:

– “Tiu morto, Filok,” diras li, “probable estis morto de nekutime volforta personetso; sed ne netsese fenomeno supernatura. La kromdetaloj, de vi mentsiitaj, sendube estis nur produkto de via artista imagemo. Tsetere, trovidĥas paradokso en via deklaro: unu Dio, vi asertas – Jesuo – kaj tamen Li mortis foroferante Sin al iu Supera Potentso. Kiu potentso estus do tiu?”

– “Majstro, Li ofte parolis pri Sia Pat...”

– “Tiu Patro de via ununura Dio ja devas esti egalulo de la Filjo; tio faras du diojn! Ne, Filok! Evidente vi sidas ancoraw volvita en la teksaĥoj de

via pagana gediaro. Kiel oni povas kredi ke mortema kreitaĵo estu Dio mem!?”

– “Li revividĝis, kiel Li avandiris, Rabi !

– “Jesjes... *xalaaz*, sufitŝas! Rakontu al mi plivole pri la Konsilianaro.”

– “Sarea kaj pliparto el la Synhedraj Membroj aspektas kontentaj kaj mokridas pri la relevidĝo. Kajafa onidire koler-eksplodas kiam li ekawdas etŝ nur la nomon de Jesuo el Nazaret. Nikodem kaj lia amiko Josef estas elpuŝitaj el la Konsilio, io kio tserte estus okazinta ankaw al vi, se vi restintus en Jeruzalemo. Por la tsetero oni neniel dĝenas ilin.”

– “Tiel do vi pensas, ke ankaw min oni lasus trankfila, se mi reirus al la tŝefurbo?”

– “Jen mia opinio, *Rabi* .”

– “Patsjo,” nun aldonas Edisa, “ni eble reiru kun Filok?”

– “Tion ni faros, mia filjino.”

Impona Statuo

En sia artmetiejo sidas Filok sur trikrura sedĝeto, rigardante eldistantse la plej junan blank-tonan skulptoverkaĝon, al kiu li ancoraw volas fari retuŝon. Tŝu li konsideru sin kontentigita? Tŝu la preskaw homgranda figuro sur ypsilon krutso

impresus al koro kaj spirito? Per klara lingvaĵo? Tserte, dĵi devas fari efikon. «Pli nete kaj fidele mi dĵis nun ne suktseŝis rekrei la admirindan figuron de Jesuo el Nazaret. Estas ja la turmentata, sufereganta, malhome mistraktata martiro je la krutso. Ŝajnas kfazaw la muskoloj ancoraw tremas, tŝiuj tendenoj ancoraw stretŝidĵas pro doloro. La supred tiritaj kalkanoj tŝe la najlego, la spasme kurbigitaj fingroj, la torditaj brakoj, la elartikigitaj ŝultroj, tŝiu tiu tordidĵanta kaj ripozon sertŝanta korpo – tiel mi ensorbis la neforgeseblan stsenon. Supre de la eltŝerpita torso, kontraste kun la dise starantaj sangogluitaj harstrioj, pendas la vizadĵo:: Sen ia signo pri vendĵemo aw malamo, dĵi dawre regas tŝiujn suferojn kaj tradukas nur libervolan submeton kaj kontsian rezignemon. La spektanto povas legi *dajasadvon en tiuj trajtoj; en tiuj sangoplenaj, duonfermitaj okuloj kaj dissternitaj brakoj altirodeziron, kiu instigas onin doni sin al la granda tŝirkawpreno, en plej sublimesimo amo al tiu aminda Suferanto.»

Filok levis sin dum sia kontemplado kaj lante proksimigas sin al la krutsobildo.

– “Mi kompatas Vin,” diras li duonvotŝe. “Mi admiras Vin. Mi dankas Vin, Jesuo!”

Li metas brakon tŝirkaw la skulptaĵod kaj kun respektigo kisas la malvarman frunton.

– “Sinjoro,” diras li, viŝante larmojn el siaj okuloj, “Sinjoro, ion pli tawgan mi ne kapablis. Mi estas tro mallerta por redoni la ne mezureblan amon, kiun mi sentis en Vi dum Via torturo. Mi ne stipovis skulpti la ardegon de Via dietso, tiel alte levi-

ta super mia mizeratŝa homa naturo, tiel vaste transpasante mian senvaloron, mian senpovon. Sinjoro, pardonu min!”

Filok nun tenas la manojn falditaj, dum li ankoraw kelke da momentoj opservas la Krutsifiton, džisfunde kortuŝite. Tiel starante, li rekonsideras siajn provojn de la pasintaj monatoj, siajn avanaĵajn statuojn, kaj jen tiun-tŝi plej novan. Lia spirito komentsas vagi for. Enreve li vidas sin mem sidanta en strangaforma veturilo. Per tiu li volas antawed, sed la vojo estas ege kruta. Rigardu, tie aperas nekonata viro sur la vojo; bela homo. Tiu etendas unu manon kaj donas malfortas ekpuŝon al la tŝaro. Ne, ne malforta, tŝar nun lia veturilo rapide rulidžas supred kaj atingas la kreston. Tie kuŝas granda blanka ŝtono. Kfazaw por distri sin, Filok komentsas prilabori džin. Kaj el la bloko li tŝizas bildon. «Tia estis la viro kiu helpis min,» diras li, kiam la verkažo estas finita. «Ne,» li tuje korektas, «tia li ne estis, li estis multe pli bela.» Sammomente Filok kontsias ke li devas veturi plu. Tie kuŝas la vojo. Li grimpas al džia supro. Pene oprogresas la veturilo. Denove li renkontas la enigman viron. Ankoraw pli bela tiu nun estas; kaj tute bona. Tion Filok stias kun tsertetso. Ree la silenta viro donas puŝon al la tŝaro, kaj rigardu, ankorawfoje dži pro tio rapidas supred. Denove kuŝas tie ŝtono, kiun Filok transformizas en statuod, en bildod de la survoja helpanto, pli belaspektan ol avane. Sed Filok pertseptas ke ankoraw ne estas finite; li devas plued: ree kruta vojo levidžas antaw li. Lante li opro-gresas. Trian fojon aperas la misterulo. Tiu

staras tŝe la vojrande. Filok nenion diras; etŝ ne ke li trovas lin pli glora ol iam avane. Jam li divenas la sekfon. Li kontsias pri granda interna deziro pri ekpuŝo de tiu forta kunvojadŝanto. Efektive, jen li sentas ekpremon kaj la veturado supred idŝas fatsila. Sur la pinto trovidŝas la ŝtonego kiun Filok espektis trovi. Senprokraste li ŝandŝas dŝin al monumento pri tiu viro, tiom pli grandioza ol spegulas tiu-tŝi tamen majstra ŝtonbildo. Tŝu mi do devas iri etŝ pli alted? Jes: tie videblas dekliva vojo al nova, ancoraw pli alta montopinto. «Mi ekas!» Sed neniun li nun renkontas sur sia veturvojo. Lis tŝareto ne povas plu. Dŝi restas fiksa. Sed vidu, tie, sur flanko deklivo, tiu krutso; kaj sur tiu torturilo... li, la admirinda helpanto.

Filok provas atentostretŝe studi lian vizadŝon sed... subite vekidŝas en sia laborejo. Tiu-tŝi krutso, jes, tiu-tŝi krutso! Tia dŝi estis, kfankam Tiu je dŝi pendanta pli admire impresis, multe pli admire!

La imagbildo agatsas lian perfektamon. Li kaptas tŝizel-ilon. Ie-tie li devas modifi detalon; sed la pensojn li ne suktasesas ordigi, la manojn ne direkti. Jen Edisa eniras lian tserbon, «Tŝu mia verkaŝo katenigus ankaw ŝin? Kaj kiel dŝi efikus al ŝia patro, se tiu hazarde ekvidus dŝin? Edisa! Joram!...» Sento de tenero surverŝas lin. Li aliras luftotruon en la ekstera muro kaj spionas al la najbara domo. Edisa kaj la Profeto? Edisa kaj tiu puŝanto – Jesuo! Tŝu ŝi estus tŝenero inter li kaj la hebrea Promesito? Aw tŝu la Mesio estus tŝenero inter ŝi kaj li? Filok ne stias. Kaj tamen

lia koro sufloras ke egzistas io kunliganta Jesuon, non Edisa kaj lin mem. Sen Jesuo neniam estus tiel forte tŝarminta lin Edisa; sen Edisa probable neniam lin Jesuo. Kiel? Kio? Tŝu egzistas solida pruvo pri tia inter-ligo? Li neniun konas. Tŝu do estus iel promeso? Li ne kuradžas formuligi tian... Jen ŝia bildo, de li modlita kaj tŝiam tŝe li en la laborejo staranta. Li dŝin eklevas kaj kuŝigas en sia brako. Doltŝe li karesas dŝin per la fingroj; dŝin kisas. Li nee skuas la kapon. « Ŝi ja estas Judino,» argumentas li «kaj mi nur... ne, plu ne pagano, sed tamen por ili gojo, fremdulo. Neniam ŝia patro donos ŝin al Heleno, kiu agnoskas Jesuon kiel Dion... Pro kio Joram ne kapablas ekkoni Dion en sia Mesio? Du diojn li ne povas aktsepti, li tsertigas. Nu, ankaw mi ne faras tion. Jesuo estas mia sola Dio. Kaj la 'Patro'? Mi ne stias. Mi ne povas indiki solvon al Joram. Mi povas diri nur: mi kredas tion kion mia koro diktas. Sed Joram ne havas orelojn por tia lingvaŝo. Tŝe li devas paroli la intelekto; la rabeno volas ratsie kompreni. Ke la Mesio, por pruvi la propran deklaron, fordonas Sian vivon, tio ne sufitŝas al li. «Kiel mi do kredu ke homo estas Dio?» li ne tŝesas demandadi. Jes, kiel, kiel?... Tŝi-maniere la doktrino dawre fortenas min de Joram,... kaj de Edisa.»

Iu diskrete signalas tŝe la pordo de la skulptejo. Filok haste remetas la buston. Lia koro martelas. Tŝu ŝi..?

Jes; estas Edisa.

– “Patsjo iris al sia butiko en la urbo,» diras ŝi rapide. “Sed mi ne povas atendi lian revenon; mi

devas nepre rakonti al iu la grandan novaĵon. Tŝu vi jam stias dĵin?... Ho, kio estas tio!? Krutso kun kondamnito! Ho, Filok, Filok, tiu estas... Li, Li, Jesuo el Nazaret! Ax, kiel simila! Ax, kiel dolore! Kiel mistera tiu Krutsifito! Ho, Filok, vi skulptis nian Mesion je Sia krutso! Vidu: Li alrigardas min! Tŝu al vi, al vi... Li diras nenion, Filok? Ho, Filok...!”

La knabino estas ekster si mem pro l'ekvido de tiu martira figuro, klinita al la rigardanto. Ŝ ne povas ne malfermi la brakojn en predĵa pozo kaj falas sur la genuojd. Ŝi rampas al la Krutsifito kaj kisas la ŝtonpiedojn. Kuntiridĵas la gordĵo de Filok. Unu momenton li demandas al si, tŝu ankaw Edisa posedas artistan animon; aliel ŝi ja ne povus tiel intense impresati de skulptaĵo. Li metas manon sur ŝiad ŝultrod.

– “Venu, Edisa,” trankfiligas li, “estas nura artobjekto. Se via patro vidus vin tiel, li kulpigus vin pri idol-adorado!”

– “Ho, ne la statuon mi adoras, ne la statuon, sed Lin, la Figuraton!” ekkrias ŝi.

Filok kondukas ŝin for al angulo, kie ŝi plu ne povas vidi la krutsobildon.

– “Edisa,” memorigas li mallawte, “vi forgesis, ke granda novaĵo pelis vin tied-tŝi. Kiu novaĵo estas?”

Pene venkante sian emoSion, la knabino nun diras: “Li ŝwebis supred, alte en la nubojd! Al la Tŝielo, oni tsertigas!”

– “Tŝu Jesuo el Nazaret, Edisa?”

– “Jes, jes, Li! La tuta urbo estas eksitita, kiel en la tago de Lia revivigo.

– “Kaj via patro, Edisa, tŝu li kredas tiun rakonton?”

– “Mi ne stias. Eble li ancoraw ne awdis džin, Filok; iru vi al li en la urbo kaj rakontu. Eble ankaw li nun kredos je dietso de la Mesio, same kiel ni!”

– “Tŝu kiel ni, Edisa!? Vi do partoprenas mian kredon?”

– “Tŝu nur vian kredon? Mi kredas je la Savanto law la Promeso. Sed tamen mi ne volas idži malfidela al la instruoj de mia patro. Mi kredas je Jehovo, la vera Dio. Mi kredas je unika Dio! Kiel tio eblas, mi ne stias, Filok, mi ne stias, ne stias!!”

Edisa vere perdis la egalpezon. Larmoj abunde fluas sur iaj junaj vangoj kaj ŝi ŝantselidžas al la pordo.

Antaw la statuo de la Krutsifito ŝi pretere levas la kapon: “Dio!” singultas ŝia votŝo, ”donatsu ke ni povu vidi klare; Patsjo, kaj mi, kaj Filok!”

– “Tŝu mi vere devas iri al via patro?” dubas la juna viro. “Kaj malkaŝi ke vi vizitis min?”

– “Ne, ne, ne iru!” nun petegas ŝi, inter larmofluoj.

Tiam ŝi reiras hejmed, provante venki la ploremon.

La historio pri tŝieled-iro de la Mesio ne tiom skuis non Joram, kiom timis lia filjino. La rabeno tamen longe pripensadis tiun okazažon, diligente foliumante en siaj skriborulažoj, sertŝegante tŝe

tŝiuj profetoj.

Dum la vespermandžo Edisa kuradžas peti lian opinion. “Patsjo, tŝu ni ancoraw povas malagnoski la Mesion kiel Dion, post tiu tŝielediro?”

– “Kial ne, infano? Ke Jehovo revivigis Lin, etŝ estus metinta sur plej altad lokod, ni povas sen hezito aktsepti. Tŝu Li ne ankaw tiele revokis non Elija al Si? Kaj tiu-tŝi Jesuo estis vera profeto, pli granda etŝ ol Elija. Sed restas ne skuebla dogmo ke Jehovo deklaris: «Mi estas la unika Dio kaj ekster Mi vi agnosku neniun dion!» Nenio kapablas malfari tiun fundamenton! Nepre nenio!”

– “Kiel do Jehovo povas subteni viron, kiu proklamis Sin mem Dio, Patsjo?”

– “Jen granda sekreto de la Tŝielo, mia infano; sekreto tŝe kiu mia prudento fuŝidžas kaj pri kiu ankaw niaj Santaj Skribažoj ne helpas nin. Spite, Lia Nomo estu benata, Lia Vorto kredata en eternetso!”

Edisa ne plisadžidžas pro tiu repondo. «Tŝu la patro, agnoskante sole nur Jehovon, estas en vero? Aw tŝu estas Filok, adorante nur Jesuon? Ax, kiel volonte mi pravigus ambaw!» Foje ŝi sentas impulson por diri: «Vi estas prava, Patsjo, kaj ankaw vi Filok estas prava.» Sed tiun aserton ŝi ne povas pruvi, ŝi, ja nesufitŝe instruita pri la doktrino, mallerta pri argumentado, kaj posedanta nur sian virinan koron kun tŝio kion la Tŝielo tie deponis.

Iom post iom disvastidžas en Jeruzalemo informo, ke la helena artisto Filok skulptis trafan bildon pri Jesuo el Nazaret sur la krutso. Ne sole ritŝaj Helenoj kaj Romenoj aperas en la metiejo apud la vilao de Joram, proponante konsiderindajn sumojn por akiri tiun majstroverkaĵon, sed eĉ stivolaj Hebreoj alt-pozitsiaj riskas rigardeton tra la enirejo. Ili konsternatas, spertante kiel tiu ŝtona reprodukto povas kortuŝi onin kaj altiri al si tŝies koron.

En sia medio ankaw Nikodem kaj Josef el Arimatea ekawdis entuziasman priskribon pri la verkaĵo. Senprokraste ili volas ekvidi dĵin. Pro la Ledžo, kiu malpermesas eniri paganan hejmon, ili petas treni la skulptaĵon dĵis la sojlo. Tuje ilin kaptas emotsiego. Respektplene ili krutsigas la brakojn antaw la brusto, sed pronontsas neniun parolon. Fine ili mangestas refermi la pordon, kfazaw ili judžus nedetse fari bruon antaw la bildo de Tiu, Kiun ili vidis morti kaj helpis entomb-igi.

Iliaj lawdoj estas sintseraj: “Nur vera artisto, kun sentema kaj humila koro, povas esprimi en bildo tiun misteran altirpovon, tiun potentson kiun ni spertis radiantan el la Krutsifito,” rimarkigas Josef.

– “Tŝu vi kredas je Li?” li tiam demandas al la skulptisto.

– “Tion mi faras,” estas la respondo. “Kaj tŝiuj miaj avanaj gedioj kuŝas antaw Li en la polvo.”

– “La lumo kiu levid as super paganoj!” revas Josef.

– “Naskodoloroj de la krutso enkondukas renaskidzon de nia perversa mondo!” dzojas Nikodem.

– “Jes,” rediras Josef, “tra Li la krutso ritsevis dian potentson por savo de la homaro!”

Ankoraw sub impreso de la spektaklo, la du skriboklarigistoj rapidas al la proksima vilao por saluti non Joram.

De-post la granda protseso ili plu ne estis intervidintaj sin; same kiel Joram oni plu ne invitis ilin al kunsidoj de la Synhedro. Ili gratulas la sortokunulon post-okaze pro ties kuradza konduto en la protseso de ilia komuna Sinjoro kaj Instruisto, Jesuo el Nazaret. Jam baldaw la dialogo ŝandzidžas al diskuto, kaj Joram levas sian stere-morfan demandon: “Kiel mi povas kredi ke homo estas Dio?”

– “La Mesio deklaris: «Mi estas Dio.» Se Li estus mensoganto, tŝu Jehovo revivigus Lin kaj levas al la Tŝielo?” ripostas Nikodem.

Joram volas stii kiel homo povas esti Dio apud Jehovo.

– “Al tiu malfatsilažo ni ne konas solvon,” tsedas Josef. “Ni diras nur, ke ni kredas je Li, same kiel ni kredas je la unika Dio de Moseo, kfankam ni ne komprenas kiel io tia estus eksplikebla.”

Kiam ili estas foririntaj Joram refalas en profundad tserbifadod. Tŝiufoje liaj pensoj konfliktas kun la propraj ratsio kaj instruitetso, kiuj tsert-igas:: «Homo, etŝ se Li estus la promesita Savanto, sidante sur la trono apud Jehovo, tio farus du superajn Estulojn!» Kun klinita kapo li vagas tra la dŝardeno kaj tra la stratoj, sertŝante malpezigon en sia magazeno.

– “Se mi nur povus kredi, kiel tiuj naivaj Josef kaj Nikodem!” li džemas. “Se mi nur povus kiel ili doni en tŝio pravetson al Jesuo Mesio!”

Al la invito de Filok, veni ankaw li rigardi la statuon, same kiel faris pluraj kolegoj, li ne reagas.

Kiel Infano

La sepa Ŝabato post la morto de la Galilujano estas festita. Alvenis *Pentahemro, la tŝarma festo de Rikolto, de Unuaj Fruktoj de la kamparo.

Jam frue Joram kaj Edisa eniris sian džardenon por enspiri la freŝan lufton matenan. Ankoraw la nokto iom sternas sian kfietetson, sed mildaj sun-radioj jam boretas tra senmovaj brantŝoj de sykomorhoj kaj tamariskoj. La birdoj žus tŝesis siajn dank-himnojn kaj la meznokta ventoblovado eloktsidenta refudžis al la maro. Lavendo- kaj malvofloroj fikse staras kun malfermitaj kalikoj, sorbante lastajn roserojn kaj vaporigante swenet-igajn aromojn nevideblajn.

Transe de la vojo kreskas malklara bruo. Estas kantado kaj parolado de pilgrimaj migrantoj sur ŝardžobestoj kaj tŝaroj, atendantaj antaw la urbopordego. Ankaw el direkto de la Temploplatso awdoŝwebas homa aktivetso.

Rabeno kaj filjino surmetas siajn mantelojn kaj

aliras la predĵejon por tŝeesti la solenan dankoferon.

La tseremonio ankoraw ne estas finita kiam desur la Antawkorto de Paganoj levidžas murmurgado, kiu iom post iom suriras la ŝtupojn de la Virina Korto, oprogresanta plie dĵis la viroj apud la Ofera Altaro.

Law sama vojo tiu subvotŝado fortidžas al zumbruego, en kiu pli kaj pli lawte rekoneblas paroloj. Estidžas intermov-idĵado de homaj korpoj, impeta kubutifado en direkto al la suda kaj oktsidenta pordegoj kaj plue en la urbod. Edisa maltserte restadas en la Virina Korto, stretŝante sian kolon por rekoni sian patron. Sur ŝtupoj de la Kunligopordego ŝi finfine detektas lin, nekomprene tŝirkawrigardantan.

– “Kio okazas?” demandas li, per gestosignaloj pli ol per la buŝo, kiam li siavitse ekvidas la filĵinon.

– “En la urbo... io kontserne la adeptojn de la Profeto!” klopodas komprenigi la knabino.

– “Oni parolas pri samumo, ventoblovego, kaj pri la ditŝiploj,” diras ŝi, post kiam la patro ŝin atingis.

Ŝi devas stretŝi la forton por resti tŝe flanko de Joram, tŝar la rivero de virinoj kaj viroj dawre pli grandidžas. Sur la vasta antawkorto ili staras iom pli liberaj. La fluego jen forkidžas, unu brantŝo direktidĵante al oktsidento kaj alia lawlonge de la Redĵa Kolonaro. Tiu-tŝi lasta puŝiro portas nojn Joram kaj Edisa al la Valo de Fromadĵistoj, kie la strato kondukas al la Palatso de Kajafa. Ekstreme stivolaj ili kune suriras la ŝtuparan vojjon, finfine trafante en sak-stratetod.

Tie-tŝi ili alidžas al dense pakita hom-amaso, kiu kolstretŝe direktas orelojn kaj okulojn al aristokrata domo, kie oni stias egziston de granda etadĝosalono. Antaw la dompordo, kaj ankaw destre kaj maldestre disstarantaj, iuj junviroj super la amaso levitaj per podieto alparolas dĝin.

– “Estas adeptoj de la Mesio. Mi rekonas nojn Johani kaj Kefas,” informas Joram.

– “Kaj tie paroladas Jakobus kaj tie Thadeus,” sti-kredas Edisa.

Post patsientsa altrudidĝado prosperas al ili proksimigi sin sufitŝe al unu el la retoristoj. Oni stretŝas la orelojn. Ke hodiaw Konsolanto mal-supred venis de la Tŝielo, verk-ante grandan mirigaĝon, ili awdas proklami. La ditŝiplo finas sian eksponon per peto, ke tŝiuj kiuj kredas je Jesuo, la Sendito de Jehovo, lasu sin bapti en vatro kaj spirito, nome de Dio la Patro, Dio la Filjo, kaj Dio la Santa Spirito!

La publiko estas eksaltita, malpli pro la entuziasmega ardo de la predikistoj, ol pro la miriga fakto ke tŝiu awdas kaj komprenas en sia propra gepatra lingvo, kfazaw la babeltura tawzigo neniam estus okazinta. Tamen kolektatis tie pro la festo multe da gentoj: Partoj, Medoj, Elamidoj, Romenoj, Helenoj, Edĝiptoj, kaj lodĝantoj de Kapadokujo, Pontuso, Fryglando, Pamfylujo, kaj tseteraj regionoj.

– “Tŝu ankaw ni baptatu en vatro kaj spirito, Patsjo?” demandas Edisa, opservante ke tsentoj da awskultintoj prezentas sin.

La frunto de Joram, ne tiel fatsile impresebla, kovridžas per severaj sulkoj.

– “Infanino, tsi ne stias kion tsi diras! Unue du, nun tiuj viroj konfesas tri diojn. Demonaj sortŝistoj ili estas! Venu, sufitŝegas! Ni reiru al la hejmo!”

Kun premata koro Edisa akompanas lin. Ŝi ne trovas vortojn por argumenti. Joram male babilas ledžere. Kfazaw li sentus liberigon el sub peza ŝardžo, kfazaw li estus veninta el nespirebla atmosfero, tiel li kondutas. «La historio pri tiu ŝajnmesio por li estas likfidita,» tsertigas li. Kia sensentsa doktrino, kia abomeninda malsadżetso! Nura homo kiel dua Dio apud Jehovo! Kion mi diris? Jam tria aldonatas! Kie finidżos tio? Morgaw ili probable altrenos kfaran, poste kfinan, kaj pli kaj pli! Kial ne? Ja, kiu unu fojon malaktseptas la Vorton de Jehovo, tiu devas elvoje vagadi. Freneza estis tiu Nazaretano! Freneza estis mi mem, kiam mi defendis lin! Kiu ancoraw kuradżus aserti ke Kajafa misjudżis? Dank-oferon mi deditŝos al la Plejaltulo, Edisa, tŝar Li min liberigis el tiu anatejma herezetso, el la opseĉo de tiu sortŝa Galilujano!”

Tiom grandajn paŝojn faras Joram, ke la knabino apenaw povas tŝeflanke resti. Tamen ŝi jam sufitŝe reaplombidżis por reirigi sian parolkapablon.

– “Tŝu Li do ne estis justulo, Patsjo? Tŝu Li ne verkis multnombrajn miraklojn?”

Joram haltas kaj ŝin admone rigardas. Tiam li turnas sin al la Templo, kie avrumaj kapituloj de la Santejo de la Santejoj alte levas sin.

– “Tie,” diras li, montrante al la honoregata konstruaĵo, tie restadas Justulo, la Sola!”

Ili pašadas plu al sia eksterurba lodžejo, sed la rabeno jam ne parolas kaj mergidžas en pripensojd.

La tutan posttagmezon li restas sur la teraso. Ankoraw li demonstras gajetson al la filjino, kiam li sidigas sin tŝetable por la mandžo, sed al Edisa ŝajnas, ke liaj eldiroj plu ne sonas tiel firmatonaj kiel en la mateno.

– “Tŝu Patsjo tamen plu sertŝus solvon?” ŝi demandas enpense. Tiu nura eventalažo plenigas ŝin per felitŝo.

Tŝirkaw la tria horo de la sekfanta tago ne regas la kutima movidžemo, kiel traditsie okazas post granda festo. Malmulte da pilgrimantoj forlasas la tŝefurbon, eble detenataj de la *pentahemraj eventoj. Tŝio devas esti vigle diskutata por kolekti amason da novažo por la hejmrestintoj; oni devas pripesi por kaj kontraw, avan ol fari personan detsidon rilate la novan bapton; oni devas awskulti la paroladojn kaj starigi demandojn, multajn demandojn pri la Nova Ligo kaj pri la far-otažo; aw... oni devas aws kulti refutojn far-de Altkonsilianoj sur la Temploplatso, por povi arm-izi sin kontraw tiud impetege kreskantad sektod de Galilujanoj.

Tiel-tŝi la elmigro el la urbo estas tiom magra. Eniradas nur sensignifaj grupetoj de kamparanoj, kiuj antawed pelas butŝotan beston aw transportas legomojn kaj fruktojn. Estas ili homoj senstiaj pri la okazintažo, kaj kiuj venas

oferti siajn komertsaĵojn aŭ volas viziti la Templon por tie alporti siajn donatsojn en la dekret-itaj tagoj post la festo.

El la ombro de la pordega arkaĵo paŝas du viroj, palpebrumante pro la blanka brilego de la orienta sunlumo. La pli maljuna estas respektinda viro, kun fortika staturo, digna en irmaniero kaj gestoj, kaj kun severa aspekto de altofitsa Israelido. Lia kunulo movas sin pli sendĝene kaj senzorge. Ties elasta marŝado, videble detenata favore al la akompananto, esprimas freŝan vigletson kaj junan fleksebletson. Volforto, entreprenemo, ja eĉ konkeremo lumas el lia tuta mieno. Foje lia rigardo soras malproksimed, kfazaw li volus vidi trans la horizontod, kie luras agoj, atendas taskoj.

– “Jen la vilao de Joram, kiu defendis nian Majstron en la Synhedro. Apude loĝas la Heleno,” informas la malpli juna.

Tŝe Filok ili frapas. La skulptisto ilin aktseptas kun estsepta elmontrito pri felitŝo:

– “*Rabi Nikodem*, via denova vizito eksterordinare honoras min,” diras li, profunde riverentsante. “Kaj kiun mi bonvenigu kiel vian noblan akompananton?”

– “Jakobus, ditŝiplo kaj parentso de nia Sinjoro kaj Majstro Jesuo,” komunikas la rabeno.

Filok iom rudĝidĝas pro tiuj paroloj; tiel plenigas lin respekto antaŭ la nova vizitanto.

– “Mi salutas vin, Filok, per la bondeziro de nia Majstro: la Sinjoro estu kun vi!” diras Jakobus siavitse kun senartifika afablo, kaj li amike ŝultrofrapetas la junan viron. “*Rabi Nikodem*

entuziasme parolis al mi pri via artoverkažo,” dawrigas li, “pretsipe pri statuo de nia karmemora Majstro je la Krutso. Estus por mi granda favoro povi tiun vidi.”

Filok dĵojas. Senprokraste li turnas sin kaj, konsiderante ke la vizitantoj havos skrupulon eniri lian paganan domon, li trenas la krutsobildon dĵis en la pordejo.

Kfiete kaj atente Jakobus dĵin rigardas. Larmo sur unu lia vango baldaw malkaŝas ke la porprezentaĵo profunde emotsias lin. Li murmuras kelkajn parolojn, inter kiuj distingeblas 'Majstro', sed li ne fleksas la genuojn nek ekster-igas iun ajn el siaj sentoj.

– “Tŝu vi adoras tiun-tŝi bildon?” demandas li, turnante sin al la artisto.

– “Ho, ne la ŝtonan figuron mi adoras, sed Lin mem, la Porprezentaton!” ripetas Filok, per la paroloj kiujn li awdis de Edisa.

– “Bonfarate!” opinias Jakobus.

Nun li aliras la krutson kaj respekte kisas unu el la najl-izitaj manoj.

– “Tŝu vi kredas je Jesuo, Filjo de Dio, Savanto de ni tŝiuj?”

– “Mi kredas je Li kiel je l'unika Dio!” atestas Filok.

– “Tiukaze vi tserte deziras peristsison kaj bapton en la Nomo de Patro, Filjo, kaj Santa Spirito?”

– “Tion mi efektive deziras,” deklaras Filok. “Sed...” li haltas kfazaw pro subita krompenso. Sed tiam li formizas detsidon. “Vi parolas pri Patro kaj Filjo kaj pri Santa Spirito. Tŝu tio faras tri Diojn?” stivolegas li.

– “Ne, amiko, ne tri Diojn, sed tri Personetsojn, kune nur unu Unika Dio.”

Filok volas ancoraw aldoni ion, sed la paroloj restas malantaw liaj lipoj. Li rigardas al la teraso de sia najbaro kaj rimarkas non Joram, opservanta ilian grupeton. Eke li kuras for; sturmas supred la eksteran ŝtuparon de la vilao.

– “*Rabi !*” krias li eksitite. “Tŝe mi estas iu parentso de la Mesio; tiu havigas klarigon pri Patro kaj Filjo en unu sola Dio! Venu, venu, kaj awskultu kion li diras! Venu, venu do!”

Joram ne tre volontas, sed la arda entuziasmo de la juna artisto finfine venkas lian reziston. “Nu jes, mi volas iom konversi kun Nikodem,” li trompas sin mem, irante malsupred.

Awdinte la vokojn, Edisa ankaw alvenas kaj sekfas ilin al la metiejo. Tie, antaw la nun fermita pordo, vikle interparolas Nikodem kaj la apostolo. Tiel intense Jakobus kontsentras sin je tio kion li volas ekspliki al la egzegezisto, ke li etŝ ne rimarkas la nove venintajn.

– “Por fondi spiritan regnon de la Di-infanoj, tiutsele la Mesio aperis surtere. Tian taskon nur la Sinjorego de la Tŝieloj mem stipovis plenumi. Kaj tial Li sendis Sian Propran Filjon, unu Dio kune kun Li!” Tion Joram awdas klarigi.

Unuamomente li dŝoje surprizidŝas, trovi sian propran tezon pri 'spirita regno' tiel klare ekspodata, sed tŝe la tseteraj frazoj li sen invito atakas, firmdetsidita kontrawbatali tiujn malŝategindajn pretendojn.

– “Vi asertas «unu Dio»” krias li, “sed nomizas du:

Patro kaj Filjo! Kaj kiel povas Dio, estante absoluta Spirito, havi materian filjon!?”

– “Mi ne nomizis du diojn,” ripostas Jakobus, “mi nomizis du Personetsojn, unu law naturo.”

– “Kiel ti-kaze la Patro povas esti en la Tŝielo, dum la Filjo vagas sur Tero?”

– “Sur Tero estis la Filjo kun Sia alprenita homa naturo, kaj en la Tŝielo, samkiel surtere, per Sia eterna dia naturo.”

– “Kiel vi povas nomizi du sampsajajn estulojn nur unu?”

– “Ili ne estas du sampsajaj Estuloj; ili estas ununura Entito: havas ambaw kune unusolan dian naturon. Nur en Sia hometsa realigo la Filjo havas alian naturon.”

– “Ion tian Jehovo neniam inspiris al la Profetoj!”

– “En tio vi pravas, Majstro. Estas džuste tial, por pliigi nian konon pri la Eternulo, ke la Filjo tion instruis; Li, Kiu estas la vero personigita: «Mi kaj la Patro estas Unu. Mi estas en Mia Patro, kaj Mia Patro estas en Mi,» deklaris Li. Kaj ancoraw: «Tŝion, kion havas la Patro, ankaw Mi havas. Kiu vidis Min, vidis la Patron.» Kaj plie: «Tŝio kion faras la Patro, tion same faras la Filjo... Kiu ne honoras la Patron, ne honoras la Filjon.» Tiumaniere do egzistadas en la sama, unika, ne dividebla Naturo: Patro kaj Filjo, kaj ident-nature kun Ili la Santa Spirito, promesita al ni de la Mesio, por malkaŝi al ni tŝion nun ancoraw mank-antan, kaj efektive hieraw Sin manifestinta. Kaj pro tio la Majstro ordonis al ni bapti nome de Patro, Filjo, kaj Santa Spirito.”

– “Tion mi tute ne komprenas!”

– “Kiu kapablas plene kompreni Dion? La Mesio bone stiis ke karno kaj sango ne povas riveli tiun Superan Misteron al ni, sed nur la Tŝiela Patro. Tial Li postulas de ni sole nur animstaton, egalan al tiu de senartifika, humila, kaj obeema infano, kaj ankaw fidantan kredon.”

– “Tian instruon mi neniam awdis el Lia buŝo!”

– “Džin awdis la ditŝiploj, kiam Li foje diris: «Kiu ne aktseptas la Dian Regnon kiel infano, tiu džin ne eniros!» *Rabi Joram*, mi divenas: la Sinjoro atendas de vi nur la butŝ-oferon de via homa intelekta fiero, por donatsi al vi Sian lumon, tŝar via koro sendube jam sentas la veron. Tŝu la Majstro mem ne diris iam al vi: «Vi estas ne malproksima de la Dia Regno»? Eble ancoraw mankis al vi sole nur: idži tia kia infano.”

– “Kia infano...?” ve-spiras *Joram*, klinante la kapon. Ne, kiel fidema infano li ancoraw neniam aliris la Mesion. Per sia granda analizopovo kaj sia vasta egzegezista eruditetso li tŝion volis venki, enpenetri, posedi. Tiuj kapabloj ja puŝis lin tŝiam pli proksime al kompreno de la Estimegato, sed infan-anima sindono, ne, tiun li neniam konsideris. Kaj džuste tiu, law la apostolo, estus supera rimedo por la granda spirita kontakto, al kiu li enfunde aspiradis. Tion li klare pertseptas hodiaw. Filok kaj Edisa havas tiun bezonan animstaton; kaj ankaw Josef kaj Nikodem, sendube. La *sersoparimitaj ditŝiploj kredeble etŝ nadžas en dži. Kaj ili suktsexis aktsepti etŝ plej nekred-eblajn aferojn!

Dum *Joram* staras tie en profundaj pensoj, Edisa

kaj Nikodem opservas lin kun avida espekto. Filok reiris en siad laborejod. Jakobus siaflanke faldis la manojn kaj predžas, kun okuloj direktitaj al la tŝielo.

– “Petu vi de via Majstro por mi la netsesan spiritan staton!” fine turnas sin Joram al la apostolo. “Mi ne sti-povas!”

En tiu sama momento Filok reaperas sur la sojlo. “Tŝu vi rifuzos konfidon al Tiu, Kiu mortis por ni en superaj memforgeso kaj amo?” li demandas al la rabeno.

Kaj flanked paŝante li subite aperigas antaw tŝies okuloj la krutsobildon. En spontana reago Joram volas forturni sin; sed jam lia rigardo renkontis tiun de la Krutsifito. Katenita li staras. Liaj okuloj lardže grandidžas, liaj lipoj neregeble tremas.

Longe li restas en tiu stretŝa pozo. Kiu povos priskribi la sentojn tumultantajn en lia koro? Tŝu estas nevideblaj lumradioj el tiuj trankfilaj, al-luraj okuloj de la Sufereganto, kiu prilumas lian tserbon, heligante la enigmajn profetažojn pri butŝota ŝafido? Tŝu estas tiuj etenditaj brakoj, kiuj moligas lian opstinan reziston, mergante du volojn en unusolad? Tŝu Joram sentas flui la kor-sangon de la Mortanto en liad proprad korod, kun alporto de nekonata spirita doltŝego, transformizante sin en amod? Tŝu estas la spasme kurbigitaj genuoj de la Savanto, kiuj emigas la liajn al adorado? Aw tŝu estas la pendanta kapo, kiu subed puŝas lian propran kapon en sinteno de pentanta, humila infano?

Kiu povos pentri kiumaniere la Viro de Doloroj favorigas la animon de tiu senmova rabeno?

Subite la mieno de la spektanto malstretŝidžas kaj est-idžas serena, kfazaw varmeta venteto forblovis de dži frostan nebulon, profunde korduŝante la tŝirkawstarantojn. Ili vidas non Joram malrapide etendi la brakojn; ili vidas lin surgenuigi sin kaj tiele rampi al la piedoj de la Krutsifito.

Kelke da momentoj li restas en tiu pozo. Tiam li levas la okulojn al tiuj de la Suferanto, malrapide dirante:

– “Pro kio mi ancoraw esploru kaj argumentu, ho, krutsif-ita Mesio? Mi frakasidžas sub la potentsego de Viaj vero kaj korfavoro; jes, sub la vivanta potentsego de Viaj liberigaj vero kaj kompatema korfavoro; ho, mia Sinjoro kaj mia Dio!”

Li restarigas sin kaj, simpletse kiel infano, li demandas al la apostolo:

– “Kion mi devas fari?”

– “Lasu bapti vin nome de Patro, Filjo, kaj Santa Spirito,” respondas Jakobus.

– “Ni do iru kaj faru,” diras Joram.

Kaj dum ili tŝiuj kune iras kied la apostolo ilin gvidas, Joram ekkaptas manon de Filok:

– “Mia frato vi estas, Filok, kaj mia proksimulo, tŝar infano de la sama Dio! Mia patro vi estas, Filok, patro de mia nova vivo! Kaj mia filjo vi povas idži, se vi deziras, ho Filok – mia filjo!”

Kaj li kisas la junviron surfrunte.

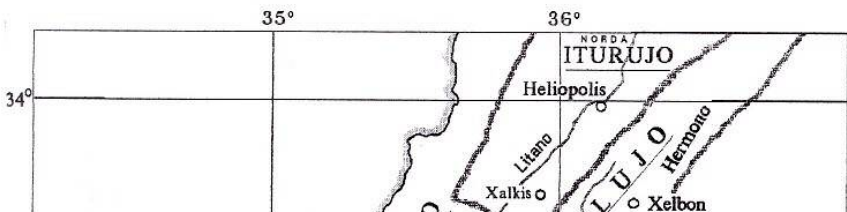

= **FINO** =

***Novaj terminoj**

daja sadvo	=	mizerikordo
KWO-	=	malo de FI-
Penta hemro	=	Pentekosto
sers o parimo	=	privilegio

Palestino en la tempo de Jesuo Kristo

Felix Persoons (1892-1972)
estis flandra instruisto kaj pos-

te direktisto de lernejo por estontaj instruistoj. Sotsie tre agema kaj sindeditŝa, li anis en multaj kulturaj kaj bonfaraj asotsioj, aw tiujn gvidis.

Siajn pedagogikajn spertojn kaj printsipojn li esprimis ne nur en instrulibrooj sed ankaw en formo de ŝatataj rakontoj kaj romanoj, pretsipe tiaj por infanoj.

Estante konvinkita kaj pia Kristano, li verkis ankaw plurajn historikajn romanojn tŝirkaw Jesuo, profunde studinte ne nur la Bibliion sed ankaw la historikon kaj morojn de la iama Judaro.

Inter tiuj verkoj pri bibliaj temoj, li mem opiniis la romanon “Joram” sia enhance kaj beletre plej suktses-inta laboraŝo.